Micro Orien. Hebr. 880/164

MS 36

[אשכול הכופר]
Eshkol ha-Kofer, by Judah Hadassi.

LC Hebr. Ms 36 (Micro Orien. Hebr. 880/164)

[3] ff., 553 pp. Oriental Paper. 27.5 x 19.5 cm. 17-18th cent. [Crimea?], Karaite script.

[אשכול הכופר] *Eshkol ha-Kofer*, discussions of the commandments by the Karaite scholar Judah Hadassi. The work was composed in 1148. On pp. 1-36: נחל אשכול *Nahal Eshkol*, an index to the work compiled by Caleb Afendopolo in Constantinople in 1497. Printed in Eupatoria (Crimea) 1836.

Many headings in red ink. The end of the original manuscript is missing and pp. 525-527 and 547-553 were added by later hands. There are also a few pastedowns on some pages replacing defective text. Original leather binding.
On the flyleaves at the beginning there are some notations in Russian and Polish dated 1834 and a note by A. Ellenbogen.

№ 2770 Експедиційна книга Суду Пупилкового, при
пропасті від 27 Грудня 1834. 1834.

Для небожат

Ешкол Якобер

czyli

Jagoda Cyterowa (Ягода Суботарова Latinie Cyprus)

Ешколь Бакоферъ

т. е.

Цитерова ягода

Возвращается съ подписью печати и герба
и исправленія. Вильно 1834. Августа 28.

Zwraca się do wydziału miejsca oznaczonego
i do przepisania na czysto.

A Klimkowicz.

THE LIBRARY OF CONGRESS
PHOTODUPLICATION SERVICE
WASHINGTON, D.C. 20540

כיאשר

הקדמה

ולא יהיה לך תלוים תחלים על פני לא תשנא לך פסל וכל תמונה
וגו׳ לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יקוה אל קנא
כתב הרמב״ן ז״ל בשרשי התורה שהוא מן הדברים שנצטוינו בהם
בלא טעם ואין לנו בהם אלא גזירת המלך ברוך הוא שגזר עלינו
שנעשה אותם ולא נחקור בהם כלל כי אין לנו בהם שכל אנושי
ולא נדע בהם אלא מה שקבלנו מפי משה רבינו ע״ה שקבלו
מפי הגבורה ומפי השכינה ומפי הדבור שנאמר ויצו ה׳ אלהים
וגו׳ ואמר ה׳ אלי וגו׳ ואמר ה׳ אל משה וגו׳ ואמר ה׳ אל משה
כה תאמר וגו׳ ואמר ה׳ אל משה עוד וגו׳ ואמר ה׳ אל משה
ראה וגו׳ ואמר ה׳ אל משה עשה וגו׳ ואמר ה׳ אל משה
ואתה וגו׳ ואמר ה׳ אל משה קח

והשבתה השדה והשבתה

והשבתה השדה והשבתה. ואין לי אלא שדה שנתן לה מן הכתוב ומנין אפילו שדה שנתן לה מן הקרקע ת"ל והשבתה השדה והשבתה. וכי מה ראה שדה זה לבא בזכות שדה זה אלא שדה שנתן לה מן הכתוב ושדה שנתן לה מן הקרקע שדה שנתן לה מן הכתוב שהוא מוחזק בה ושדה שנתן לה מן הקרקע שאינו מוחזק בה. ר' יוסי הגלילי אומר אף שדה שנתן לה מן הקרקע שהוא מוחזק בה שדה שנתן לה מן הכתוב שאינו מוחזק בה. ר' יוסי הגלילי אומר אף שדה שנתן לה מן הכתוב שהוא מוחזק בה שדה שנתן לה מן הקרקע

בקמ״ב

בקמ״ג

בקמ״ד

בקמ״ה

בקמ״ו

בקמ״ז

בקמ״ח

בקמ״ט

בקנ׳

בקנ״א

בקנ״ב

בקנ״ג

בקנ״ד

בקנ״ה

בקנ״ו

בקנ״ז

בקנ״ח

בקנ״ט

בקס׳

בקס״א

בקס״ב

בקס״ג

בקס״ד

בקס״ה

בקס״ו

בקס״ז

בקס״ח

בקס״ט

בקע׳

בקע״א

בקע״ב

בקע״ג

בקע״ד

בקע״ה

בקע״ו

בקע״ז

בקע״ח

בקע״ט

בקפ׳

בקפ״א

בקפ״ב

בקפ״ג

בקפ״ד

בקפ״ה

בקפ״ו

בקפ״ז

בקפ״ח

בקפ״ט

בקצ׳

בקצ״א

בקצ״ב

בקצ״ג

בקצ״ד

בקצ״ה

בקצ״ו

בקצ״ז

בקצ״ח

בקצ״ט

בקק׳

בקק״א

בקק״ב

בקק״ג

בקק״ד

בקק״ה

בקק״ו

בקק״ז

בקק״ח

בקק״ט

בקקא׳

בקקא״א

בקקא״ב

בקקא״ג

בקקא״ד

בקקא״ה

בקקא״ו

בקקא״ז

בקקא״ח

בקקא״ט

בקקב׳

בקקב״א

בקקב״ב

בקקב״ג

בקקב״ד

בקקב״ה

בקקב״ו

בקקב״ז

בקקב״ח

בקקב״ט

בקקג׳

בקקג״א

בקקג״ב

בקקג״ג

בקקג״ד

בקקג״ה

בקקג״ו

בקקג״ז

בקקג״ח

בקקג״ט

בקקד׳

בקקד״א

בקקד״ב

בקקד״ג

בקקד״ד

בקקד״ה

בקקד״ו

בקקד״ז

בקקד״ח

בקקד״ט

בקקה׳

בקקה״א

בקקה״ב

בקקה״ג

בקקה״ד

בקקה״ה

בקקה״ו

בקקה״ז

בקקה״ח

בקקה״ט

בקקו׳

בקקו״א

בקקו״ב

בקקו״ג

בקקו״ד

בקקו״ה

בקקו״ו

בקקו״ז

בקקו״ח

בקקו״ט

בקקז׳

בקקז״א

בקקז״ב

בקקז״ג

בקקז״ד

בקקז״ה

בקקז״ו

בקקז״ז

בקקז״ח

בקקז״ט

בקקח׳

בקקח״א

בקקח״ב

בקקח״ג

בקקח״ד

בקקח״ה

בקקח״ו

בקקח״ז

בקקח״ח

בקקח״ט

בקקט׳

בקקט״א

בקקט״ב

בקקט״ג

בקקט״ד

בקקט״ה

בקקט״ו

בקקט״ז

בקקט״ח

בקקט״ט

בקל׳

בקל״א

בקל״ב

בקל״ג

בקל״ד

בקל״ה

בקל״ו

בקל״ז

בקל״ח

בקל״ט

בקלא׳

בקלא״א

בקלא״ב

בקלא״ג

בקלא״ד

בקלא״ה

בקלא״ו

בקלא״ז

בקלא״ח

בקלא״ט

בקלב׳

בקלב״א

בקלב״ב

בקלב״ג

בקלב״ד

בקלב״ה

בקלב״ו

בקלב״ז

בקלב״ח

בקלב״ט

בקלג׳

בקלג״א

בקלג״ב

בקלג״ג

בקלג״ד

בקלג״ה

בקלג״ו

בקלג״ז

בקלג״ח

בקלג״ט

בקלד׳

בקלד״א

בקלד״ב

בקלד״ג

בקלד״ד

בקלד״ה

בקלד״ו

בקלד״ז

בקלד״ח

בקלד״ט

בקלה׳

בקלה״א

בקלה״ב

בקלה״ג

בקלה״ד

בקלה״ה

בקלה״ו

בקלה״ז

בקלה״ח

בקלה״ט

בקלו׳

בקלו״א

בקלו״ב

בקלו״ג

בקלו״ד

בקלו״ה

בקלו״ו

בקלו״ז

בקלו״ח

בקלו״ט

בקלז׳

בקלז״א

בקלז״ב

בקלז״ג

בקלז״ד

בקלז״ה

בקלז״ו

בקלז״ז

בקלז״ח

בקלז״ט

בקלח׳

בקלח״א

בקלח״ב

בקלח״ג

בקלח״ד

בקלח״ה

בקלח״ו

בקלח״ז

בקלח״ח

בקלח״ט

בקלט׳

בקלט״א

בקלט״ב

בקלט״ג

בקלט״ד

בקלט״ה

בקלט״ו

בקלט״ז

בקלט״ח

בקלט״ט

בקמ׳

בקמ״א

בקסס ברד הדבר ברוח. ובכל הלחות ובכל

בקעה

בקע

בקף

בקצ

בקק

בקר

בקש

בקת

בר

ברא

ברך

ברכ

בת

בתולה

בתר

גב

גבה

גבל

גבע

גבר

גד

גדד

גדל

גדע

גה

גוע

גזה

גזל

גזר

גח

גחל

גחן

גיא

גיד

גל

גלה

גלל

גמד

גמל

גנב

גנה

גנן

גע

גער

גפן

גר

גרב

גרד

גרה

גרם

גרן

גרע

גש

גשם

דא

דב

דבב

דבה

דבק

דבר

דג

דגה

דגל

דד

דה

דהב

דוב

דור

דחה

דחק

דיג

דין

דיר

דל

דלג

דלה

דלף

דם

דמה

דמם

דן

דע

דעך

דעת

דף

דפק

דק

דקה

דקל

דרך

דרש

דשא

דשן

דת

הא

הבל

הגה

הדס

הדף

הוא

הוד

הוה

הון

הוסיף

הזה

הזיל

הזיר

הח

החה

החל

הי

היה

הין

הכה

הכין

הל

הלא

הלך

המה

המון

הן

הנה

הנף

הס

הפך

הר

הרג

הרה

הרס

הש

השב

השה

השחית

השיג

השכים

השלים

השם

השמיד

השמיע

השפיל

השקה

השקיף

השתחוה

ו

וא

וב

וג

וד

וה

וז

וח

וט

וי

ול

ום

ון

וס

וע

וף

וץ

וק

ור

וש

ות

זב

זבח

זבל

זבן

זד

זה

זהב

זהר

זוב

זוד

זון

זוע

זוק

זור

זח

זיד

זיע

זכה

זכר

זכרון

זמה

זמם

זמן

זמר

זנב

זנה

זנח

זעה

זעם

זעף

זעק

זעקה

זעקת

זער

זפת

זקן

זקף

זר

זרה

זרח

זרם

זרע

זרק

זרת

זש

זשף

ח

חב

חבא

חבב

חבה

חבל

חבר

חבש

חג

חגב

חגג

חגר

חד

חדד

חדה

חדל

חדר

חדש

חה

חוג

חוה

חוח

חוט

חוי

חול

חום

חוף

חוץ

חוק

חור

חוש

חזה

חזה

חזה

ברכה ... ברכה ... ברכה ...

ולמסו שלפניו דין הסיפא שהפה שלפיו לעיר שלישית ואחר כך לעיר שלישית
כתבתי שהוא הסיפא דברי הכל ומשנתנו כר' יהודה ור' יוסי היא ולעיל
הסיפא
מפני שהכהן לקח
שאין הכהן לוקח אלא מה שנתנו לו ואין נותנין לו אלא מה שהוא
צריך לו ואין צריך אלא לשנים שהרי אין אדם נוטל שכר על
שמחזיר אבידה לחבירו אלא כשהוא טורח בה כגון שהיה
הולך ממקום למקום ומחזיר אבל אם היה יושב במקומו
ומחזיר אין נוטל שכר ואין צריך אלא לשנים שהרי אין
טורח בהן אלא כשהוא הולך ממקום למקום ומחזיר
ואין נוטל שכר אלא כשהוא טורח בה ואין טורח אלא
בשנים שהרי אין אדם יכול לשאת יותר משנים
ואין צריך לומר שלשה ואין צריך לומר ארבעה
ואין צריך לומר חמשה ואין צריך לומר ששה
ואין צריך לומר שבעה ואין צריך לומר שמונה
ואין צריך לומר תשעה ואין צריך לומר עשרה
ואין צריך לומר אחד עשר ואין צריך לומר
שנים עשר ואין צריך לומר שלשה עשר
ואין צריך לומר ארבעה עשר ואין צריך
לומר חמשה עשר ואין צריך לומר
ששה עשר ואין צריך לומר שבעה
עשר ואין צריך לומר שמונה
עשר ואין צריך לומר תשעה
עשר ואין צריך לומר עשרים
ואין צריך לומר עשרים
ואחד ואין צריך
לומר עשרים
ושנים
ואין צריך לומר עשרים ושלשה ואין צריך לומר עשרים וארבעה ואין צריך לומר עשרים וחמשה ואין צריך לומר עשרים וששה ואין צריך לומר עשרים ושבעה ואין צריך לומר עשרים ושמונה ואין צריך לומר עשרים ותשעה ואין צריך לומר שלשים ואין צריך לומר שלשים ואחד ואין צריך לומר שלשים ושנים ואין צריך לומר שלשים ושלשה ואין צריך לומר שלשים וארבעה ואין צריך לומר שלשים וחמשה ואין צריך לומר שלשים וששה ואין צריך לומר שלשים ושבעה ואין צריך לומר שלשים ושמונה ואין צריך לומר שלשים ותשעה ואין צריך לומר ארבעים ואין צריך לומר ארבעים ואחד ואין צריך לומר ארבעים ושנים ואין צריך לומר ארבעים ושלשה ואין צריך לומר ארבעים וארבעה ואין צריך לומר ארבעים וחמשה ואין צריך לומר ארבעים וששה ואין צריך לומר ארבעים ושבעה ואין צריך לומר ארבעים ושמונה ואין צריך לומר ארבעים ותשעה ואין צריך לומר חמשים ואין צריך לומר חמשים ואחד ואין צריך לומר חמשים ושנים ואין צריך לומר חמשים ושלשה ואין צריך לומר חמשים וארבעה ואין צריך לומר חמשים וחמשה ואין צריך לומר חמשים וששה ואין צריך לומר חמשים ושבעה ואין צריך לומר חמשים ושמונה ואין צריך לומר חמשים ותשעה ואין צריך לומר ששים ואין צריך לומר ששים ואחד ואין צריך לומר ששים ושנים ואין צריך לומר ששים ושלשה ואין צריך לומר ששים וארבעה ואין צריך לומר ששים וחמשה ואין צריך לומר ששים וששה ואין צריך לומר ששים ושבעה ואין צריך לומר ששים ושמונה ואין צריך לומר ששים ותשעה ואין צריך לומר שבעים ואין צריך לומר שבעים ואחד ואין צריך לומר שבעים ושנים ואין צריך לומר שבעים ושלשה ואין צריך לומר שבעים וארבעה ואין צריך לומר שבעים וחמשה ואין צריך לומר שבעים וששה ואין צריך לומר שבעים ושבעה ואין צריך לומר שבעים ושמונה ואין צריך לומר שבעים ותשעה ואין צריך לומר שמונים ואין צריך לומר שמונים ואחד ואין צריך לומר שמונים ושנים ואין צריך לומר שמונים ושלשה ואין צריך לומר שמונים וארבעה ואין צריך לומר שמונים וחמשה ואין צריך לומר שמונים וששה ואין צריך לומר שמונים ושבעה ואין צריך לומר שמונים ושמונה ואין צריך לומר שמונים ותשעה ואין צריך לומר תשעים ואין צריך לומר תשעים ואחד ואין צריך לומר תשעים ושנים ואין צריך לומר תשעים ושלשה ואין צריך לומר תשעים וארבעה ואין צריך לומר תשעים וחמשה ואין צריך לומר תשעים וששה ואין צריך לומר תשעים ושבעה ואין צריך לומר תשעים ושמונה ואין צריך לומר תשעים ותשעה ואין צריך לומר מאה ואין צריך לומר מאה ואחד ואין צריך לומר מאה ושנים ואין צריך לומר מאה ושלשה ואין צריך לומר מאה וארבעה ואין צריך לומר מאה וחמשה ואין צריך לומר מאה וששה ואין צריך לומר מאה ושבעה ואין צריך לומר מאה ושמונה ואין צריך לומר מאה ותשעה ואין צריך לומר מאתים ואין צריך לומר מאתים ואחד ואין צריך לומר מאתים ושנים ואין צריך לומר מאתים ושלשה ואין צריך לומר מאתים וארבעה ואין צריך לומר מאתים וחמשה ואין צריך לומר מאתים וששה ואין צריך לומר מאתים ושבעה ואין צריך לומר מאתים ושמונה ואין צריך לומר מאתים ותשעה ואין צריך לומר שלש מאות ואין צריך לומר שלש מאות ואחד ואין צריך לומר שלש מאות ושנים ואין צריך לומר שלש מאות ושלשה ואין צריך לומר שלש מאות וארבעה ואין צריך לומר שלש מאות וחמשה ואין צריך לומר שלש מאות וששה ואין צריך לומר שלש מאות ושבעה ואין צריך לומר שלש מאות ושמונה ואין צריך לומר שלש מאות ותשעה ואין צריך לומר ארבע מאות ואין צריך לומר ארבע מאות ואחד ואין צריך לומר ארבע מאות ושנים ואין צריך לומר ארבע מאות ושלשה ואין צריך לומר ארבע מאות וארבעה ואין צריך לומר ארבע מאות וחמשה ואין צריך לומר ארבע מאות וששה ואין צריך לומר ארבע מאות ושבעה ואין צריך לומר ארבע מאות ושמונה ואין צריך לומר ארבע מאות ותשעה ואין צריך לומר חמש מאות ואין צריך לומר חמש מאות ואחד ואין צריך לומר חמש מאות ושנים ואין צריך לומר חמש מאות ושלשה ואין צריך לומר חמש מאות וארבעה ואין צריך לומר חמש מאות וחמשה ואין צריך לומר חמש מאות וששה ואין צריך לומר חמש מאות ושבעה ואין צריך לומר חמש מאות ושמונה ואין צריך לומר חמש מאות ותשעה ואין צריך לומר שש מאות ואין צריך לומר שש מאות ואחד ואין צריך לומר שש מאות ושנים ואין צריך לומר שש מאות ושלשה ואין צריך לומר שש מאות וארבעה ואין צריך לומר שש מאות וחמשה ואין צריך לומר שש מאות וששה ואין צריך לומר שש מאות ושבעה ואין צריך לומר שש מאות ושמונה ואין צריך לומר שש מאות ותשעה ואין צריך לומר שבע מאות ואין צריך לומר שבע מאות ואחד ואין צריך לומר שבע מאות ושנים ואין צריך לומר שבע מאות ושלשה ואין צריך לומר שבע מאות וארבעה ואין צריך לומר שבע מאות וחמשה ואין צריך לומר שבע מאות וששה ואין צריך לומר שבע מאות ושבעה ואין צריך לומר שבע מאות ושמונה ואין צריך לומר שבע מאות ותשעה ואין צריך לומר שמונה מאות ואין צריך לומר שמונה מאות ואחד ואין צריך לומר שמונה מאות ושנים ואין צריך לומר שמונה מאות ושלשה ואין צריך לומר שמונה מאות וארבעה ואין צריך לומר שמונה מאות וחמשה ואין צריך לומר שמונה מאות וששה ואין צריך לומר שמונה מאות ושבעה ואין צריך לומר שמונה מאות ושמונה ואין צריך לומר שמונה מאות ותשעה ואין צריך לומר תשע מאות ואין צריך לומר תשע מאות ואחד ואין צריך לומר תשע מאות ושנים ואין צריך לומר תשע מאות ושלשה ואין צריך לומר תשע מאות וארבעה ואין צריך לומר תשע מאות וחמשה ואין צריך לומר תשע מאות וששה ואין צריך לומר תשע מאות ושבעה ואין צריך לומר תשע מאות ושמונה ואין צריך לומר תשע מאות ותשעה ואין צריך לומר אלף ואין צריך לומר אלף ואחד ואין צריך לומר אלף ושנים ואין צריך לומר אלף ושלשה ואין צריך לומר אלף וארבעה ואין צריך לומר אלף וחמשה ואין צריך לומר אלף וששה ואין צריך לומר אלף ושבעה ואין צריך לומר אלף ושמונה ואין צריך לומר אלף ותשעה ואין צריך לומר אלפים ואין צריך לומר אלפים ואחד ואין צריך לומר אלפים ושנים ואין צריך לומר אלפים ושלשה ואין צריך לומר אלפים וארבעה ואין צריך לומר אלפים וחמשה ואין צריך לומר אלפים וששה ואין צריך לומר אלפים ושבעה ואין צריך לומר אלפים ושמונה ואין צריך לומר אלפים ותשעה ואין צריך לומר שלשת אלפים ואין צריך לומר שלשת אלפים ואחד ואין צריך לומר שלשת אלפים ושנים ואין צריך לומר שלשת אלפים ושלשה ואין צריך לומר שלשת אלפים וארבעה ואין צריך לומר שלשת אלפים וחמשה ואין צריך לומר שלשת אלפים וששה ואין צריך לומר שלשת אלפים ושבעה ואין צריך לומר שלשת אלפים ושמונה ואין צריך לומר שלשת אלפים ותשעה ואין צריך לומר ארבעת אלפים ואין צריך לומר ארבעת אלפים ואחד ואין צריך לומר ארבעת אלפים ושנים ואין צריך לומר ארבעת אלפים ושלשה ואין צריך לומר ארבעת אלפים וארבעה ואין צריך לומר ארבעת אלפים וחמשה ואין צריך לומר ארבעת אלפים וששה ואין צריך לומר ארבעת אלפים ושבעה ואין צריך לומר ארבעת אלפים ושמונה ואין צריך לומר ארבעת אלפים ותשעה ואין צריך לומר חמשת אלפים ואין צריך לומר חמשת אלפים ואחד ואין צריך לומר חמשת אלפים ושנים ואין צריך לומר חמשת אלפים ושלשה ואין צריך לומר חמשת אלפים וארבעה ואין צריך לומר חמשת אלפים וחמשה ואין צריך לומר חמשת אלפים וששה ואין צריך לומר חמשת אלפים ושבעה ואין צריך לומר חמשת אלפים ושמונה ואין צריך לומר חמשת אלפים ותשעה ואין צריך לומר ששת אלפים ואין צריך לומר ששת אלפים ואחד ואין צריך לומר ששת אלפים ושנים ואין צריך לומר ששת אלפים ושלשה ואין צריך לומר ששת אלפים וארבעה ואין צריך לומר ששת אלפים וחמשה ואין צריך לומר ששת אלפים וששה ואין צריך לומר ששת אלפים ושבעה ואין צריך לומר ששת אלפים ושמונה ואין צריך לומר ששת אלפים ותשעה ואין צריך לומר שבעת אלפים ואין צריך לומר שבעת אלפים ואחד ואין צריך לומר שבעת אלפים ושנים ואין צריך לומר שבעת אלפים ושלשה ואין צריך לומר שבעת אלפים וארבעה ואין צריך לומר שבעת אלפים וחמשה ואין צריך לומר שבעת אלפים וששה ואין צריך לומר שבעת אלפים ושבעה ואין צריך לומר שבעת אלפים ושמונה ואין צריך לומר שבעת אלפים ותשעה ואין צריך לומר שמונת אלפים ואין צריך לומר שמונת אלפים ואחד ואין צריך לומר שמונת אלפים ושנים ואין צריך לומר שמונת אלפים ושלשה ואין צריך לומר שמונת אלפים וארבעה ואין צריך לומר שמונת אלפים וחמשה ואין צריך לומר שמונת אלפים וששה ואין צריך לומר שמונת אלפים ושבעה ואין צריך לומר שמונת אלפים ושמונה ואין צריך לומר שמונת אלפים ותשעה ואין צריך לומר תשעת אלפים ואין צריך לומר תשעת אלפים ואחד ואין צריך לומר תשעת אלפים ושנים ואין צריך לומר תשעת אלפים ושלשה ואין צריך לומר תשעת אלפים וארבעה ואין צריך לומר תשעת אלפים וחמשה ואין צריך לומר תשעת אלפים וששה ואין צריך לומר תשעת אלפים ושבעה ואין צריך לומר תשעת אלפים ושמונה ואין צריך לומר תשעת אלפים ותשעה ואין צריך לומר עשרת אלפים ואין צריך לומר עשרת אלפים ואחד ואין צריך לומר עשרת אלפים ושנים ואין צריך לומר עשרת אלפים ושלשה ואין צריך לומר עשרת אלפים וארבעה ואין צריך לומר עשרת אלפים וחמשה ואין צריך לומר עשרת אלפים וששה ואין צריך לומר עשרת אלפים ושבעה ואין צריך לומר עשרת אלפים ושמונה ואין צריך לומר עשרת אלפים ותשעה ואין צריך לומר עשרים אלף ואין צריך לומר עשרים אלף ואחד ואין צריך לומר עשרים אלף ושנים ואין צריך לומר עשרים אלף ושלשה ואין צריך לומר עשרים אלף וארבעה ואין צריך לומר עשרים אלף וחמשה ואין צריך לומר עשרים אלף וששה ואין צריך לומר עשרים אלף ושבעה ואין צריך לומר עשרים אלף ושמונה ואין צריך לומר עשרים אלף ותשעה ואין צריך לומר שלשים אלף ואין צריך לומר שלשים אלף ואחד ואין צריך לומר שלשים אלף ושנים ואין צריך לומר שלשים אלף ושלשה ואין צריך לומר שלשים אלף וארבעה ואין צריך לומר שלשים אלף וחמשה ואין צריך לומר שלשים אלף וששה ואין צריך לומר שלשים אלף ושבעה ואין צריך לומר שלשים אלף ושמונה ואין צריך לומר שלשים אלף ותשעה ואין צריך לומר ארבעים אלף ואין צריך לומר ארבעים אלף ואחד ואין צריך לומר ארבעים אלף ושנים ואין צריך לומר ארבעים אלף ושלשה ואין צריך לומר ארבעים אלף וארבעה ואין צריך לומר ארבעים אלף וחמשה ואין צריך לומר ארבעים אלף וששה ואין צריך לומר ארבעים אלף ושבעה ואין צריך לומר ארבעים אלף ושמונה ואין צריך לומר ארבעים אלף ותשעה ואין צריך לומר חמשים אלף ואין צריך לומר חמשים אלף ואחד ואין צריך לומר חמשים אלף ושנים ואין צריך לומר חמשים אלף ושלשה ואין צריך לומר חמשים אלף וארבעה ואין צריך לומר חמשים אלף וחמשה ואין צריך לומר חמשים אלף וששה ואין צריך לומר חמשים אלף ושבעה ואין צריך לומר חמשים אלף ושמונה ואין צריך לומר חמשים אלף ותשעה ואין צריך לומר ששים אלף ואין צריך לומר ששים אלף ואחד ואין צריך לומר ששים אלף ושנים ואין צריך לומר ששים אלף ושלשה ואין צריך לומר ששים אלף וארבעה ואין צריך לומר ששים אלף וחמשה ואין צריך לומר ששים אלף וששה ואין צריך לומר ששים אלף ושבעה ואין צריך לומר ששים אלף ושמונה ואין צריך לומר ששים אלף ותשעה ואין צריך לומר שבעים אלף ואין צריך לומר שבעים אלף ואחד ואין צריך לומר שבעים אלף ושנים ואין צריך לומר שבעים אלף ושלשה ואין צריך לומר שבעים אלף וארבעה ואין צריך לומר שבעים אלף וחמשה ואין צריך לומר שבעים אלף וששה ואין צריך לומר שבעים אלף ושבעה ואין צריך לומר שבעים אלף ושמונה ואין צריך לומר שבעים אלף ותשעה ואין צריך לומר שמונים אלף ואין צריך לומר שמונים אלף ואחד ואין צריך לומר שמונים אלף ושנים ואין צריך לומר שמונים אלף ושלשה ואין צריך לומר שמונים אלף וארבעה ואין צריך לומר שמונים אלף וחמשה ואין צריך לומר שמונים אלף וששה ואין צריך לומר שמונים אלף ושבעה ואין צריך לומר שמונים אלף ושמונה ואין צריך לומר שמונים אלף ותשעה ואין צריך לומר תשעים אלף ואין צריך לומר תשעים אלף ואחד ואין צריך לומר תשעים אלף ושנים ואין צריך לומר תשעים אלף ושלשה ואין צריך לומר תשעים אלף וארבעה ואין צריך לומר תשעים אלף וחמשה ואין צריך לומר תשעים אלף וששה ואין צריך לומר תשעים אלף ושבעה ואין צריך לומר תשעים אלף ושמונה ואין צריך לומר תשעים אלף ותשעה ואין צריך לומר מאה אלף ואין צריך לומר מאה אלף ואחד ואין צריך לומר מאה אלף ושנים ואין צריך לומר מאה אלף ושלשה ואין צריך לומר מאה אלף וארבעה ואין צריך לומר מאה אלף וחמשה ואין צריך לומר מאה אלף וששה ואין צריך לומר מאה אלף ושבעה ואין צריך לומר מאה אלף ושמונה ואין צריך לומר מאה אלף ותשעה ואין צריך לומר מאתים אלף ואין צריך לומר מאתים אלף ואחד ואין צריך לומר מאתים אלף ושנים ואין צריך לומר מאתים אלף ושלשה ואין צריך לומר מאתים אלף וארבעה ואין צריך לומר מאתים אלף וחמשה ואין צריך לומר מאתים אלף וששה ואין צריך לומר מאתים אלף ושבעה ואין צריך לומר מאתים אלף ושמונה ואין צריך לומר מאתים אלף ותשעה ואין צריך לומר שלש מאות אלף ואין צריך לומר שלש מאות אלף ואחד ואין צריך לומר שלש מאות אלף ושנים ואין צריך לומר שלש מאות אלף ושלשה ואין צריך לומר שלש מאות אלף וארבעה ואין צריך לומר שלש מאות אלף וחמשה ואין צריך לומר שלש מאות אלף וששה ואין צריך לומר שלש מאות אלף ושבעה ואין צריך לומר שלש מאות אלף ושמונה ואין צריך לומר שלש מאות אלף ותשעה ואין צריך לומר ארבע מאות אלף ואין צריך לומר ארבע מאות אלף ואחד ואין צריך לומר ארבע מאות אלף ושנים ואין צריך לומר ארבע מאות אלף ושלשה ואין צריך לומר ארבע מאות אלף וארבעה ואין צריך לומר ארבע מאות אלף וחמשה ואין צריך לומר ארבע מאות אלף וששה ואין צריך לומר ארבע מאות אלף ושבעה ואין צריך לומר ארבע מאות אלף ושמונה ואין צריך לומר ארבע מאות אלף ותשעה ואין צריך לומר חמש מאות אלף ואין צריך לומר חמש מאות אלף ואחד ואין צריך לומר חמש מאות אלף ושנים ואין צריך לומר חמש מאות אלף ושלשה ואין צריך לומר חמש מאות אלף וארבעה ואין צריך לומר חמש מאות אלף וחמשה ואין צריך לומר חמש מאות אלף וששה ואין צריך לומר חמש מאות אלף ושבעה ואין צריך לומר חמש מאות אלף ושמונה ואין צריך לומר חמש מאות אלף ותשעה ואין צריך לומר שש מאות אלף ואין צריך לומר שש מאות אלף ואחד ואין צריך לומר שש מאות אלף ושנים ואין צריך לומר שש מאות אלף ושלשה ואין צריך לומר שש מאות אלף וארבעה ואין צריך לומר שש מאות אלף וחמשה ואין צריך לומר שש מאות אלף וששה ואין צריך לומר שש מאות אלף ושבעה ואין צריך לומר שש מאות אלף ושמונה ואין צריך לומר שש מאות אלף ותשעה ואין צריך לומר שבע מאות אלף ואין צריך לומר שבע מאות אלף ואחד ואין צריך לומר שבע מאות אלף ושנים ואין צריך לומר שבע מאות אלף ושלשה ואין צריך לומר שבע מאות אלף וארבעה ואין צריך לומר שבע מאות אלף וחמשה ואין צריך לומר שבע מאות אלף וששה ואין צריך לומר שבע מאות אלף ושבעה ואין צריך לומר שבע מאות אלף ושמונה ואין צריך לומר שבע מאות אלף ותשעה ואין צריך לומר שמונה מאות אלף ואין צריך לומר שמונה מאות אלף ואחד ואין צריך לומר שמונה מאות אלף ושנים ואין צריך לומר שמונה מאות אלף ושלשה ואין צריך לומר שמונה מאות אלף וארבעה ואין צריך לומר שמונה מאות אלף וחמשה ואין צריך לומר שמונה מאות אלף וששה ואין צריך לומר שמונה מאות אלף ושבעה ואין צריך לומר שמונה מאות אלף ושמונה ואין צריך לומר שמונה מאות אלף ותשעה ואין צריך לומר תשע מאות אלף ואין צריך לומר תשע מאות אלף ואחד ואין צריך לומר תשע מאות אלף ושנים ואין צריך לומר תשע מאות אלף ושלשה ואין צריך לומר תשע מאות אלף וארבעה ואין צריך לומר תשע מאות אלף וחמשה ואין צריך לומר תשע מאות אלף וששה ואין צריך לומר תשע מאות אלף ושבעה ואין צריך לומר תשע מאות אלף ושמונה ואין צריך לומר תשע מאות אלף ותשעה ואין צריך לומר מיליון ואין צריך לומר מיליון ואחד ואין צריך לומר מיליון ושנים ואין צריך לומר מיליון ושלשה ואין צריך לומר מיליון וארבעה ואין צריך לומר מיליון וחמשה ואין צריך לומר מיליון וששה ואין צריך לומר מיליון ושבעה ואין צריך לומר מיליון ושמונה ואין צריך לומר מיליון ותשעה ואין צריך לומר שני מיליון ואין צריך לומר שני מיליון ואחד ואין צריך לומר שני מיליון ושנים ואין צריך לומר שני מיליון ושלשה ואין צריך לומר שני מיליון וארבעה ואין צריך לומר שני מיליון וחמשה ואין צריך לומר שני מיליון וששה ואין צריך לומר שני מיליון ושבעה ואין צריך לומר שני מיליון ושמונה ואין צריך לומר שני מיליון ותשעה ואין צריך לומר שלשה מיליון ואין צריך לומר שלשה מיליון ואחד ואין צריך לומר שלשה מיליון ושנים ואין צריך לומר שלשה מיליון ושלשה ואין צריך לומר שלשה מיליון וארבעה ואין צריך לומר שלשה מיליון וחמשה ואין צריך לומר שלשה מיליון וששה ואין צריך לומר שלשה מיליון ושבעה ואין צריך לומר שלשה מיליון ושמונה ואין צריך לומר שלשה מיליון ותשעה ואין צריך לומר ארבעה מיליון ואין צריך לומר ארבעה מיליון ואחד ואין צריך לומר ארבעה מיליון ושנים ואין צריך לומר ארבעה מיליון ושלשה ואין צריך לומר ארבעה מיליון וארבעה ואין צריך לומר ארבעה מיליון וחמשה ואין צריך לומר ארבעה מיליון וששה ואין צריך לומר ארבעה מיליון ושבעה ואין צריך לומר ארבעה מיליון ושמונה ואין צריך לומר ארבעה מיליון ותשעה ואין צריך לומר חמשה מיליון ואין צריך לומר חמשה מיליון ואחד ואין צריך לומר חמשה מיליון ושנים ואין צריך לומר חמשה מיליון ושלשה ואין צריך לומר חמשה מיליון וארבעה ואין צריך לומר חמשה מיליון וחמשה ואין צריך לומר חמשה מיליון וששה ואין צריך לומר חמשה מיליון ושבעה ואין צריך לומר חמשה מיליון ושמונה ואין צריך לומר חמשה מיליון ותשעה ואין צריך לומר ששה מיליון ואין צריך לומר ששה מיליון ואחד ואין צריך לומר ששה מיליון ושנים ואין צריך לומר ששה מיליון ושלשה ואין צריך לומר ששה מיליון וארבעה ואין צריך לומר ששה מיליון וחמשה ואין צריך לומר ששה מיליון וששה ואין צריך לומר ששה מיליון ושבעה ואין צריך לומר ששה מיליון ושמונה ואין צריך לומר ששה מיליון ותשעה ואין צריך לומר שבעה מיליון ואין צריך לומר שבעה מיליון ואחד ואין צריך לומר שבעה מיליון ושנים ואין צריך לומר שבעה מיליון ושלשה ואין צריך לומר שבעה מיליון וארבעה ואין צריך לומר שבעה מיליון וחמשה ואין צריך לומר שבעה מיליון וששה ואין צריך לומר שבעה מיליון ושבעה ואין צריך לומר שבעה מיליון ושמונה ואין צריך לומר שבעה מיליון ותשעה ואין צריך לומר שמונה מיליון ואין צריך לומר שמונה מיליון ואחד ואין צריך לומר שמונה מיליון ושנים ואין צריך לומר שמונה מיליון ושלשה ואין צריך לומר שמונה מיליון וארבעה ואין צריך לומר שמונה מיליון וחמשה ואין צריך לומר שמונה מיליון וששה ואין צריך לומר שמונה מיליון ושבעה ואין צריך לומר שמונה מיליון ושמונה ואין צריך לומר שמונה מיליון ותשעה ואין צריך לומר תשעה מיליון ואין צריך לומר תשעה מיליון ואחד ואין צריך לומר תשעה מיליון ושנים ואין צריך לומר תשעה מיליון ושלשה ואין צריך לומר תשעה מיליון וארבעה ואין צריך לומר תשעה מיליון וחמשה ואין צריך לומר תשעה מיליון וששה ואין צריך לומר תשעה מיליון ושבעה ואין צריך לומר תשעה מיליון ושמונה ואין צריך לומר תשעה מיליון ותשעה ואין צריך לומר עשרה מיליון ואין צריך לומר עשרה מיליון ואחד ואין צריך לומר עשרה מיליון ושנים ואין צריך לומר עשרה מיליון ושלשה ואין צריך לומר עשרה מיליון וארבעה ואין צריך לומר עשרה מיליון וחמשה ואין צריך לומר עשרה מיליון וששה ואין צריך לומר עשרה מיליון ושבעה ואין צריך לומר עשרה מיליון ושמונה ואין צריך לומר עשרה מיליון ותשעה ואין צריך לומר עשרים מיליון ואין צריך לומר עשרים מיליון ואחד ואין צריך לומר עשרים מיליון ושנים ואין צריך לומר עשרים מיליון ושלשה ואין צריך לומר עשרים מיליון וארבעה ואין צריך לומר עשרים מיליון וחמשה ואין צריך לומר עשרים מיליון וששה ואין צריך לומר עשרים מיליון ושבעה ואין צריך לומר עשרים מיליון ושמונה ואין צריך לומר עשרים מיליון ותשעה ואין צריך לומר שלשים מיליון ואין צריך לומר שלשים מיליון ואחד ואין צריך לומר שלשים מיליון ושנים ואין צריך לומר שלשים מיליון ושלשה ואין צריך לומר שלשים מיליון וארבעה ואין צריך לומר שלשים מיליון וחמשה ואין צריך לומר שלשים מיליון וששה ואין צריך לומר שלשים מיליון ושבעה ואין צריך לומר שלשים מיליון ושמונה ואין צריך לומר שלשים מיליון ותשעה ואין צריך לומר ארבעים מיליון ואין צריך לומר ארבעים מיליון ואחד ואין צריך לומר ארבעים מיליון ושנים ואין צריך לומר ארבעים מיליון ושלשה ואין צריך לומר ארבעים מיליון וארבעה ואין צריך לומר ארבעים מיליון וחמשה ואין צריך לומר ארבעים מיליון וששה ואין צריך לומר ארבעים מיליון ושבעה ואין צריך לומר ארבעים מיליון ושמונה ואין צריך לומר ארבעים מיליון ותשעה ואין צריך לומר חמשים מיליון ואין צריך לומר חמשים מיליון ואחד ואין צריך לומר חמשים מיליון ושנים ואין צריך לומר חמשים מיליון ושלשה ואין צריך לומר חמשים מיליון וארבעה ואין צריך לומר חמשים מיליון וחמשה ואין צריך לומר חמשים מיליון וששה ואין צריך לומר חמשים מיליון ושבעה ואין צריך לומר חמשים מיליון ושמונה ואין צריך לומר חמשים מיליון ותשעה ואין צריך לומר ששים מיליון ואין צריך לומר ששים מיליון ואחד ואין צריך לומר ששים מיליון ושנים ואין צריך לומר ששים מיליון ושלשה ואין צריך לומר ששים מיליון וארבעה ואין צריך לומר ששים מיליון וחמשה ואין צריך לומר ששים מיליון וששה ואין צריך לומר ששים מיליון ושבעה ואין צריך לומר ששים מיליון ושמונה ואין צריך לומר ששים מיליון ותשעה ואין צריך לומר שבעים מיליון ואין צריך לומר שבעים מיליון ואחד ואין צריך לומר שבעים מיליון ושנים ואין צריך לומר שבעים מיליון ושלשה ואין צריך לומר שבעים מיליון וארבעה ואין צריך לומר שבעים מיליון וחמשה ואין צריך לומר שבעים מיליון וששה ואין צריך לומר שבעים מיליון ושבעה ואין צריך לומר שבעים מיליון ושמונה ואין צריך לומר שבעים מיליון ותשעה ואין צריך לומר שמונים מיליון ואין צריך לומר שמונים מיליון ואחד ואין צריך לומר שמונים מיליון ושנים ואין צריך לומר שמונים מיליון ושלשה ואין צריך לומר שמונים מיליון וארבעה ואין צריך לומר שמונים מיליון וחמשה ואין צריך לומר שמונים מיליון וששה ואין צריך לומר שמונים מיליון ושבעה ואין צריך לומר שמונים מיליון ושמונה ואין צריך לומר שמונים מיליון ותשעה ואין צריך לומר תשעים מיליון ואין צריך לומר תשעים מיליון ואחד ואין צריך לומר תשעים מיליון ושנים ואין צריך לומר תשעים מיליון ושלשה ואין צריך לומר תשעים מיליון וארבעה ואין צריך לומר תשעים מיליון וחמשה ואין צריך לומר תשעים מיליון וששה ואין צריך לומר תשעים מיליון ושבעה ואין צריך לומר תשעים מיליון ושמונה ואין צריך לומר תשעים מיליון ותשעה ואין צריך לומר מאה מיליון ואין צריך לומר מאה מיליון ואחד ואין צריך לומר מאה מיליון ושנים ואין צריך לומר מאה מיליון ושלשה ואין צריך לומר מאה מיליון וארבעה ואין צריך לומר מאה מיליון וחמשה ואין צריך לומר מאה מיליון וששה ואין צריך לומר מאה מיליון ושבעה ואין צריך לומר מאה מיליון ושמונה ואין צריך לומר מאה מיליון ותשעה ואין צריך לומר מאתים מיליון ואין צריך לומר מאתים מיליון ואחד ואין צריך לומר מאתים מיליון ושנים ואין צריך לומר מאתים מיליון ושלשה ואין צריך לומר מאתים מיליון וארבעה ואין צריך לומר מאתים מיליון וחמשה ואין צריך לומר מאתים מיליון וששה ואין צריך לומר מאתים מיליון ושבעה ואין צריך לומר מאתים מיליון ושמונה ואין צריך לומר מאתים מיליון ותשעה ואין צריך לומר שלש מאות מיליון ואין צריך לומר שלש מאות מיליון ואחד ואין צריך לומר שלש מאות מיליון ושנים ואין צריך לומר שלש מאות מיליון ושלשה ואין צריך לומר שלש מאות מיליון וארבעה ואין צריך לומר שלש מאות מיליון וחמשה ואין צריך לומר שלש מאות מיליון וששה ואין צריך לומר שלש מאות מיליון ושבעה ואין צריך לומר שלש מאות מיליון ושמונה ואין צריך לומר שלש מאות מיליון ותשעה ואין צריך לומר ארבע מאות מיליון ואין צריך לומר ארבע מאות מיליון ואחד ואין צריך לומר ארבע מאות מיליון ושנים ואין צריך לומר ארבע מאות מיליון ושלשה ואין צריך לומר ארבע מאות מיליון וארבעה ואין צריך לומר ארבע מאות מיליון וחמשה ואין צריך לומר ארבע מאות מיליון וששה ואין צריך לומר ארבע מאות מיליון ושבעה ואין צריך לומר ארבע מאות מיליון ושמונה ואין צריך לומר ארבע מאות מיליון ותשעה ואין צריך לומר חמש מאות מיליון ואין צריך לומר חמש מאות מיליון ואחד ואין צריך לומר חמש מאות מיליון ושנים ואין צריך לומר חמש מאות מיליון ושלשה ואין צריך לומר חמש מאות מיליון וארבעה ואין צריך לומר חמש מאות מיליון וחמשה ואין צריך לומר חמש מאות מיליון וששה ואין צריך לומר חמש מאות מיליון ושבעה ואין צריך לומר חמש מאות מיליון ושמונה ואין צריך לומר חמש מאות מיליון ותשעה ואין צריך לומר שש מאות מיליון ואין צריך לומר שש מאות מיליון ואחד ואין צריך לומר שש מאות מיליון ושנים ואין צריך לומר שש מאות מיליון ושלשה ואין צריך לומר שש מאות מיליון וארבעה ואין צריך לומר שש מאות מיליון וחמשה ואין צריך לומר שש מאות מיליון וששה ואין צריך לומר שש מאות מיליון ושבעה ואין צריך לומר שש מאות מיליון ושמונה ואין צריך לומר שש מאות מיליון ותשעה ואין צריך לומר שבע מאות מיליון ואין צריך לומר שבע מאות מיליון ואחד ואין צריך לומר שבע מאות מיליון ושנים ואין צריך לומר שבע מאות מיליון ושלשה ואין צריך לומר שבע מאות מיליון וארבעה ואין צריך לומר שבע מאות מיליון וחמשה ואין צריך לומר שבע מאות מיליון וששה ואין צריך לומר שבע מאות מיליון ושבעה ואין צריך לומר שבע מאות מיליון ושמונה ואין צריך לומר שבע מאות מיליון ותשעה ואין צריך לומר שמונה מאות מיליון ואין צריך לומר שמונה מאות מיליון ואחד ואין צריך לומר שמונה מאות מיליון ושנים ואין צריך לומר שמונה מאות מיליון ושלשה ואין צריך לומר שמונה מאות מיליון וארבעה ואין צריך לומר שמונה מאות מיליון וחמשה ואין צריך לומר שמונה מאות מיליון וששה ואין צריך לומר שמונה מאות מיליון ושבעה ואין צריך לומר שמונה מאות מיליון ושמונה ואין צריך לומר שמונה מאות מיליון ותשעה ואין צריך לומר תשע מאות מיליון ואין צריך לומר תשע מאות מיליון ואחד ואין צריך לומר תשע מאות מיליון ושנים ואין צריך לומר תשע מאות מיליון ושלשה ואין צריך לומר תשע מאות מיליון וארבעה ואין צריך לומר תשע מאות מיליון וחמשה ואין צריך לומר תשע מאות מיליון וששה ואין צריך לומר תשע מאות מיליון ושבעה ואין צריך לומר תשע מאות מיליון ושמונה ואין צריך לומר תשע מאות מיליון ותשעה ואין צריך לומר מיליארד ואין צריך לומר מיליארד ואחד ואין צריך לומר מיליארד ושנים ואין צריך לומר מיליארד ושלשה ואין צריך לומר מיליארד וארבעה ואין צריך לומר מיליארד וחמשה ואין צריך לומר מיליארד וששה ואין צריך לומר מיליארד ושבעה ואין צריך לומר מיליארד ושמונה ואין צריך לומר מיליארד ותשעה ואין צריך לומר שני מיליארד ואין צריך לומר שני מיליארד ואחד ואין צריך לומר שני מיליארד ושנים ואין צריך לומר שני מיליארד ושלשה ואין צריך לומר שני מיליארד וארבעה ואין צריך לומר שני מיליארד וחמשה ואין צריך לומר שני מיליארד וששה ואין צריך לומר שני מיליארד ושבעה ואין צריך לומר שני מיליארד ושמונה ואין צריך לומר שני מיליארד ותשעה ואין צריך לומר שלשה מיליארד ואין צריך לומר שלשה מיליארד ואחד ואין צריך לומר שלשה מיליארד ושנים ואין צריך לומר שלשה מיליארד ושלשה ואין צריך לומר שלשה מיליארד וארבעה ואין צריך לומר שלשה מיליארד וחמשה ואין צריך לומר שלשה מיליארד וששה ואין צריך לומר שלשה מיליארד ושבעה ואין צריך לומר שלשה מיליארד ושמונה ואין צריך לומר שלשה מיליארד ותשעה ואין צריך לומר ארבעה מיליארד ואין צריך לומר ארבעה מיליארד ואחד ואין צריך לומר ארבעה מיליארד ושנים ואין צריך לומר ארבעה מיליארד ושלשה ואין צריך לומר ארבעה מיליארד וארבעה ואין צריך לומר ארבעה מיליארד וחמשה ואין צריך לומר ארבעה מיליארד וששה ואין צריך לומר ארבעה מיליארד ושבעה ואין צריך לומר ארבעה מיליארד ושמונה ואין צריך לומר ארבעה מיליארד ותשעה ואין צריך לומר חמשה מיליארד ואין צריך לומר חמשה מיליארד ואחד ואין צריך לומר חמשה מיליארד ושנים ואין צריך לומר חמשה מיליארד ושלשה ואין צרי

בשעה

אמר כלב לעתניאל בן קניז היורה הזקף התקיפה ובקיע

לתמן

ויתן לו את עכסה בתו

לאשה

ותלכנה שתים שתים

ותבאנה

שלום

עמהם

שלום

לשלם

ותבאנה

לעזרם

לשלם

לעזרם

ותבאנה

לשלם

ותבאנה

לשלם

ותבאנה

לשל

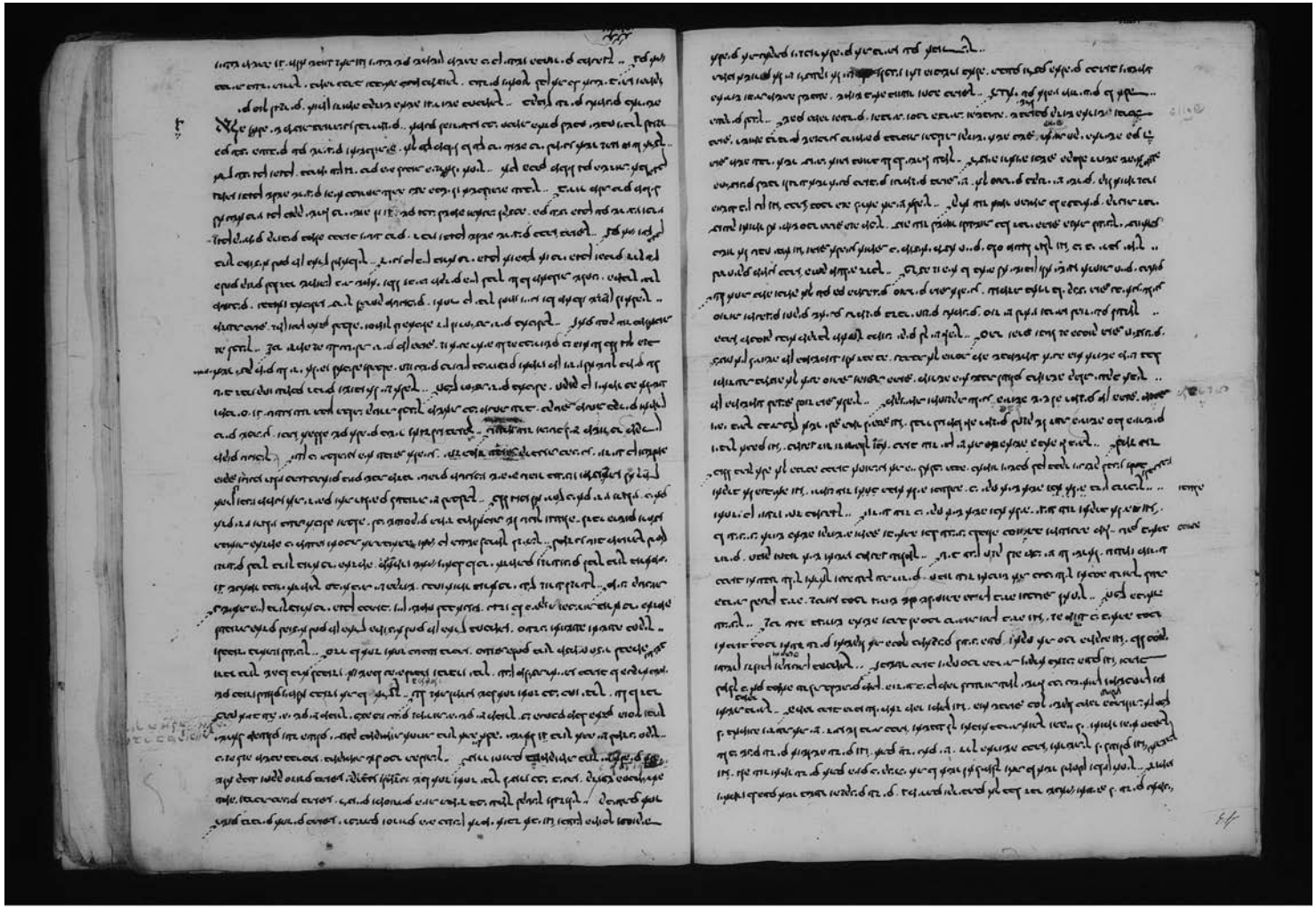

ואמר לו אל תירא כי אל עמך אנכי ואברכך ואגדלך ואשגבך כי אני ה' אלהיך ואני אמרתי

ואמר לו אלהי אברהם אבי אבי אתה ירא ואל תירא אנכי אעמך ובירכתיך ואברכך ואשגה את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל הזה והקמתי את השבועה אשר נשבעתי לאברהם אבי אבי ועתה בני שמע בקולי ולך אל הארץ אשר אראך ושב בה ואני אהיה עמך ואברכך כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל ואת השבועה אשר נשבעתי לאברהם אבי אבי אקים את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרתי מצותי חקותי ותורותי ויגר יצחק בגרר ויאמר אנשי המקום לו לאשתו ויאמר אחתי היא כי ירא לאמר אשתי פן יהרגוני אנשי המקום לרבקה כי יפה מראה היא ויהי כי ארכו לו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אך הנה אשתך היא ואיך אמרת אחתי היא ויאמר אליו יצחק כי אמרתי פן אמות עליה ויאמר אבימלך מה זאת עשית לנו כמעט שכב אחד העם את אשתך והבאת עלינו אשם ויצו אבימלך את כל העם לאמר הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה׳ וילך האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד מאד ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו אתו פלשתים ואת כל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם ויחפר יצחק את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו אשר סתמו פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה ויקרא שמה שטנה ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחובות ויאמר כי עתה הרחיב ה׳ לנו ופרינו בארץ ויעל משם באר שבע ויראה אליו ה׳ בלילה ההוא ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך אל תירא כי אתך אנכי וברכתיך והרביתי את זרעך בעבור אברהם עבדי ויבן שם מזבח ויקרא בשם ה׳ ויט שם אהלה ויכרו שם עבדי יצחק באר ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מריעהו ופיכל שר צבאו ויאמר יצחק אליהם מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אתי ותשלחו מאתכם ויאמרו ראו ראינו כי היה ה׳ עמך ונאמר תהי נא אלה בינינו בינך ונכרתה ברית עמך אם תעשה עמנו רע כאשר לא נגעוך וכאשר עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום אתה עתה ברוך ה׳ ויעש להם משתה ויאכלו וישתו ויהי בבקר ישכימו איש לאחיו וישבעו איש ויצחק ויברכם וילכו מאתו בשלום ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על אודות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים ויקרא אתה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילון החתי ותהיינה מרת רוח ליצחק וליעקב ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת ויקרא את עשו בנו הגדול ויאמר אליו בני ויאמר אליו הנני ויאמר הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי ועתה שא נא כליך תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ובא לי ואברכך לפני ה׳ לפני מותי ורבקה שמעת בדבר יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה לצוד ציד למצא ורבקה אמרה אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני ה׳ לפני מותי ועתה בני שמע בקולי לאשר אנכי מצוה אותך לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר אהב ובאת לאביך ואכל בעבור אשר יברכך לפני מותו ויאמר יעקב אל רבקה אמו הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק אולי ימשני אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה ותאמר לו אמו עלי קללתך בני אך שמע בקולי ולך קח לי ויקח וילך ויבא לאמו ותעש אמו מטעמים כאשר אהב אביו ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודות אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צוארו ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה ויבא אל אביו ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשו בכרך עשיתי כאשר דברת אלי קום נא שבה ואכלה מצידי בעבור תברכני נפשך ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת למצא בני ויאמר כי הקרה ה׳ אלהיך לפני ויאמר יצחק אל יעקב גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם לא ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר הקול קול יעקב והידים ידי עשו ולא הכירו כי היו ידיו שערת כידי עשו אחיו ויברכהו ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני ויאמר הגישה לי ואכלה מצד בני בעבור תברכך נפשי ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת ויאמר אליו יצחק אביו גשה נא ושקה לי בני ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה׳ ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים הוה גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך ארריך ארור וברכיך ברוך ויהי ככלות יצחק לברך את יעקב ויהי אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו ויאמר לאביו יקם אבי וישב בני מצידו בעבור תברכני נפשך ויאמר לו יצחק אביו מי אתה ויאמר אני בנך בכרך עשו ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו גם ברוך יהיה ויחר אפו עשו עד מאד ויזעק זעקה גדולה ומרה עד מאד ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי ויאמר בא אחיך במרמה ויקח ברכתך ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי ויאמר הלא אצלת ברכה לי ויען יצחק ויאמר לעשו הן גביר שמתיו לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירוש סמכתיו ולך אפוא מה אעשה בני ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת היא לך אבי ברכני גם אני אבי ויישא עשו קולו ויבך ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבד והיה כאשר תריד והפרקת עלו מעל צוארך ויקטר עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדול ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך ושב אפו מאתך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם למה אשכל גם שניכם יום אחד ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים ויצו יצחק את יעקב ויברכהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען קום לך פדנה ארם בית בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך ואל שדי יברך אתך ויפר אתך והרבך והיית לקהל עמים ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך את ארץ מגוריך אשר נתן אלהים לאברהם ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו והנה ה׳ נצב עליו ויאמר אני ה׳ אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה׳ במקום הזה ואנכי לא ידעתי ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים ויקם יעקב בבקר וישם את האבן אשר שם מראשתיו ויצב מצבה ויצק שמן על ראשה ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ואולם לוז שם העיר לראשונה ויידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש ושבתי בשלום אל בית אבי והיה ה׳ לי לאלהים והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך ויישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה כי מן הבאר ההוא השקו העדרים והאבן גדולה על פי הבאר ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה ויאמר להם יעקב אחי מנין אתם ויאמרו מחרן אנחנו ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן ועודנו מדבר עמם ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה היא וכאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותרץ הנערה ותגד לאביה ויהי כשמע לבן את שמע יעקב בן אחותו וירץ לקראתו וחבק לו וישק לו ויבא לו אל ביתו וישם לאל את כל הדברים האלה ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים ויאמר לבן אל יעקב הכי אחי אתה ועבדתני חנם הגידה לי מה משכרתך ולבן היו שתי בנות שם הגדולה לאה והשם הקטנה רחל ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה ויאהב יעקב את רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה ויאמר לבן טוב תתי אותה לך מתתי אותה לאיש אחר שבה עמדי ותהי רחל לו לאשה ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אותה ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה ויהי בערב ויקח את לאה בתו ויבא אתה אליו ויבא אליה ויתן לבן לה את זלפה שפחתו ללאה בתו שפחה ויהי בבקר והנה היא לאה ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני ויאמר לבן לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה מלא שבוע זאת ונתנה לך גם את זאת בעבודה אשר תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות ויעש יעקב כן וימלא שבוע זאת ויתן לו את רחל בתו לו לאשה ויתן לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות וירא ה׳ כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי ראה ה׳ בעניי כי עתה יאהבני אישי ותהר עוד ותלד בן ותאמר כי שמע ה׳ כי שנואה אנכי ויתן גם את זה לי ותקרא שמו שמעון ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם ילוה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים על כן קרא שמו לוי ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את ה׳ על כן קראה שמו יהודה ותעמוד מלדת ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחותה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן ותאמר הנה אמתי בלהה בא אליה והלדה על ברכי ואבנה גם אני ממנה ותתן לו את בלהה שפחתה לאשה ויבא אליה יעקב ותהר בלהה ותלד ליעקב בן ותאמר רחל דנני אלהים וגם שמע בקולי ויתן לי בן על כן קראה שמו דן ותהר עוד בלהה שפחת רחל ותלד בן שני ליעקב ותאמר רחל נפתולי אלהים נפתלתי עם אחותי גם יכולתי ותקרא שמו נפתלי ותרא לאה כי עמדה מלדת ותקח את זלפה שפחתה ותתן אתה ליעקב לאשה ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב בן ותאמר לאה בגד ותקרא שמו גד ותלד זלפה שפחת לאה בן שני ליעקב ותאמר לאה באשרי כי אשרוני בנות ותקרא שמו אשר וילכו הדודאים בימי קציר חטים וימצא ראובן בשדה וימצא דודאים בשדה ויבא אל לאה אמו ותאמר רחל אל לאה תני נא לי מדודאי בנך ותאמר לה המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני ותאמר רחל לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך ותבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא כי שכר שכרתיך בדודאי בני וישכב עמה בלילה ההוא וישמע אלהים אל לאה ותהר ותלד ליעקב בן חמישי ותאמר לאה נתן אלהים שכרי אשר נתתי שפחתי לאישי ותקרא שמו יששכר ותהר עוד לאה ותלד בן ששי ליעקב ותאמר לאה זבדני אלהים אתי זבד טוב הפעם יזבלני אישי כי ילדתי לו ששה בנים ותקרא שמו זבולן ואחר ילדה בת ותקרא שמה דינה ויזכר אלהים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה ותהר ותלד בן ותאמר אסף אלהים את חרפתי ותקרא שמו יוסף לאמר יסף ה׳ לי בן אחר ויהי כאשר ילדה את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה למקומי ולארצי תנה את נשתי ואת ילדי אשר עבדתי אתך בהן ואלכה כי אתה ידעת את עבדתי אשר עבדתיך ויאמר אליו לבן אם נא מצאתי חן בעיניך נחשתי וברכני ה׳ בגללך ויאמר נקבה משכרתך עלי ואתנה ויאמר אליו אתה ידעת את אשר עבדתיך ואת אשר היה מקנך אתי כי מעט אשר היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך ה׳ אתך לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי ויאמר מה אתן לך ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה אם תעשה לי הדבר הזה אשוב ארעה צאנך אשמר עבור בכל צאנך היום הסר משם כל שה נקד וטלוא וכל שה חום בכבשים וטלוא ונקד בעזים והיה שכרי ותענה בי צדקתי ביום מחר כי תבוא על שכרי לפניך כל אשר אינני נקד וטלוא בעזים וחום בכבשים גנוב הוא אתי ויאמר לבן הן לו יהי כדברך ויסר ביום ההוא את התישים העקדים והטלאים כל אשר לבן בו וכל שה חום בכבשים וישם ביד בניו ויפרד בינו ובין יעקב דרך שלשת ימים ויעקב רעה את צאן לבן יתר ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמון ויפצל בהן פצלות לבן מחשפת על המקלות אשר על פני השקתות אשר תבאן הצאן לשקות נגדן בעת יחמנה לבוא לשתות ויחמו לנגד הצאן ויעשו הצאן עקד ויפרד יעקב הכשבים ויתן פני הצאן אל עקד וכל חום בצאן לבן וישת לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן והיה בכל יחם הצאן המקשרות ושם יעקב את המקלות לעיני הצאן בשתותן לנגד המקלות ויחמו בשתותן ואם בעטופות יחמו לא ישים ויהיו העטופות ללבן והמקשרות ליעקב ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמורים ויעש את כל הכבוד הזה ויהי את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה ויהי יעקב את פני לבן והנה איננו אתמול שלשום ויאמר ה׳ אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ואל מולדתך ואהיה עמך וישלח יעקב ויקרא לרחל ולאה השדה אל צאנו ויאמר להן אני רואה את פני אביכן כי איננו אתמול שלשום ואלהי אבי היה עמדי ואתן יודעות כי בכל כחי עבדתי את אביכן והאבי התלני ועשרת מתנתי לא שנה אלהים לא נתנו עמדי ואם כה יאמר נקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן נקדים ואם כה יאמר עקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן עקדים ויצל אלהים את מקנה אביכן ויתנהו לי ויהי בעת יחם הצאן ואשא עיני וארא בחלום והנה העתודים העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים ויאמר אלי מלאך האלהים בחלום יעקב ואמר הנני ואשא עיני בחלום והנה העתודים העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים כי ראיתי את כל אשר לבן עשה לך אנכי האל בית אל אשר משחת שם מצבה אשר נדרת לי שם נדר עתה קום צא מן הארץ הזאת ושוב אל ארץ מולדתך ותענינה רחל ולאה ותאמרנה לו העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו הלא נכריות נחשבנו לו כי מכרנו ויאכל גם אכל את כספנו כי כל העשר אשר הציל אלהים מאבינו לנו הוא ולבנינו ועתה כל אשר אמר אלהים אליך עשה ויקם יעקב וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים ויסע את כל מקנהו ואת כל רכושו אשר רכש מקנה קנינו אשר רכש בפדן ארם לבוא אל יצחק אביו ארצה כנען ולבן הלך לגזז את צאנו ותגנוב רחל את התרפים אשר לאביה ויגנוב יעקב את לב לבן הארמי על בלתי הגיד לו כי בורח הוא ויברח הוא וכל אשר לו ויקם ויעבר את הנהר וישם את פניו הר הגלעד ויגד ללבן ביום השלישי כי ברח יעקב ויקח את אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת ימים וידבק אתו בהר הגלעד ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה ויאמר לו השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע ויסג לבן את יעקב והוא תקע את אהלו בהר והוא לבן תקע את אחיו בהר הגלעד ויאמר לבן אל יעקב מה עשית ותגנוב את לבבי ותנהג את בנותי כשבויות חרב ויאמר יעקב אל לבן כי יראתי כי אמרתי פן תגזל את בנותיך מעמך ואשר תמצא את אלהיך לא יחיה נגד אחינו הכר לך מה עמדי וקח לך ויעקב לא ידע כי רחל גנבתם ויבא לבן באהל יעקב ובאהל לאה ובאהל שתי השפחות ולא מצא ויצא מאהל לאה ויבא באהל רחל ורחל לקחה את התרפים ותשמם בכר הגמל ותשב עליהם ויחש לבן את כל האהל ולא מצא ותאמר אל אביה אל יחר בעיני אדני כי לא אוכל לקום מפניך כי דרך נשים לי ויחפש ולא מצא את התרפים ויחר ליעקב ויריב בלבן ויען יעקב ויאמר אל לבן מה פשעי מה חטאתי כי דלקתה אחרי כי חשתה את כל כלי מה מצאת מכל כלי ביתך שים כה נגד אחי ואחיך ויוכיחו בין שנינו זה עשרים שנה אנכי עמך רחליך ועזיך לא שכלו ואילי צאנך לא אכלתי טרפה לא הבאתי אליך אנכי אחטנה מידי תבקשנה גנובתי היום גנובתי הלילה הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותדד שנתי מעיני זה לי עשרים שנה בבתיך עבדתיך ארבע עשרה שנה בשני בנותיך ושש שנים בצאנך ותחלף את משכרתי עשרת מנים ולולי אלהי אבי אלהי אברהם ופחד יצחק היה לי כי עתה ריקם שלחתני את עניי ואת יגיע כפי ראה אלהים ויוכח אמש ויען לבן ויאמר אל יעקב הבנות בנותי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה רואה לי הוא ולבנותי מה אעשה היום לאלה או לבניהן אשר ילדו ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני וביניך ויקח יעקב אבן וירימה מצבה ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם על הגל ויקרא לו לבן יגר שהדותא ויעקב קרא לו גלעד ויאמר לבן הגל הזה עד היום ביני וביניך על כן קרא שמו גלעד והמצפה אשר אמר יצף ה׳ ביני וביניך כי נסתר איש מרעהו הבט אין איש עדה ראה אלהים ביני וביניך ואם תענה את בנותי ואם תקח נשים על בנותי אין איש עמנו ראה אלהים עד ביני וביניך ויאמר לבן אל יעקב הנה הגל הזה והנה המצבה אשר ירתי ביני וביניך עד הגל הזה ועד המצבה הזאת אם אני לא אעבר אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבר אלי את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה ויאמר אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו אלהי אביהם ויישבע יעקב בפחד אביו ויזבח יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו לאכל לחם ויאכלו לחם ויליני בהר וישכם לבן בבקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אותם וילך וישב לבן למקומו ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה ויקרא שם המקום ההוא מחנים וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום ויצו אתם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניך וישובו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשו וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר ואת הגמלים לשני מחנות ויאמר אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשארת לפליטה ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק ה׳ האמר אלי שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו פן יבא והכני אם על בנים ושבתי אתה הטבת עמדי והשמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב ויהי שם בלילה ההוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחותיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבק ויקחם ויעבירם את הנחל ויעבר את אשר לו ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר וירא כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני ויאמר אליו מה שמך ויאמר יעקב ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל ויאמר יעקב הגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל לשמי ויברך אתו שם ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צלע על ירכו על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה וישא יעקב עיניו וירא והנה עשו בא ועמו ארבע מאות איש ויחץ את הילדים אל לאה ואל רחל ואל שתי השפחות ויעבר את הזלפות ואת ילדיהן ראשונה ואת לאה וילדיה אחרונים ואת רחל ואת יוסף אחרונים והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ויפל על צוארו וישקהו ויבכו וישא עיניו וירא את הנשים ואת הילדים ויאמר מי אלה לך ויאמר הילדים אשר חנן אלהים את עבדך ותגשנה השפחות הנה המה וילדיהן ותתחוונה ותגש גם לאה וילדיה ותתחוונה ואחרי נגשו יוסף ורחל ויתחוו ויאמר מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי ויאמר למצא חן בעיני אדני ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך ויאמר יעקב אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני ויאמר עשו נסעה ונלכה ואלכה לנגדך ויאמר אליו אדני ידע כי הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן יעבר נא אדני לפני עבדו ואנכי אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבוא אל אדני שעירה ויאמר עשו אעזבה נא עמך מן העם אשר אתי ויאמר למה זה אמצא חן בעיני אדני ושב עשו ביום ההוא לדרכו שעירה ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכת על כן קרא שם המקום סכות ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם ויחן את פני העיר ויקן את חלקת השדה אשר נטה שם את אהלו מיד בני חמור אבי שכם במאה קשיטה ויצב שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל

ואמר לו אם אתה מבקש לעשות רצונו של מקום בנה בית הכנסת גדול בעיר שלך ויהיו בו חלונות הרבה ועמודים הרבה ויהיו אנשים מקבצים עליו כעננים ויהיו עומדים בו כצפורים ויהיו בו מעין בריכה של מים שיהיו כל הבא ליכנס בו ליטול ידיו ורגליו קודם שיכנס ואחר כך יכנס ויתפלל בו ויבקש רחמים על עצמו ועל כל ישראל ואם תעשה כן אתה מקיים בעצמך מקרא שכתוב בתורה ועשית הישר והטוב בעיני ה׳ ואמר לו רבי אם כן אין לך מצוה גדולה מזו שתעשה בית הכנסת בעיר שלך

ואמר לו אם אתה מבקש לעשות רצונו של מקום עשה רצונו של חבירך ואם לאו אין אתה יכול לעשות רצונו של מקום.

ואמר לו אברהם אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני ויאמר אברהם אל אלהים ראה לו השה אחר נאחז בסבך בקרניו ויקח אברהם את האיל ויעלהו לעולה תחת בנו ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה ויקרא מלאך יהוה אל אברהם שנית מן השמים ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקולי וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם הוא בנים לנחור אחיך את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם ואת כסד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה ותהי שרה מאת שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני ויענו בני חת את אברהם לאמר לו אדני שמעני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקברו למת ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת וידבר עמם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחזת קבר ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר לא אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך ויקבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא הוא חברון בארץ כנען ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחזת קבר מאת בני חת ואברהם זקן בא בימים ויהוה ברך את אברהם בכל ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי ואשביעך ביהוה אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת השב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה יהוה אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית מאלתי זאת רק את בני לא תשב שמה ויאמר העבד אל אברהם אדניו על הדבר הזה ויאמר לו אברהם אדניו ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו ויקם וילך ארם נהרים אל עיר נחור ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת צאת השאבות ויאמר יהוה אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום והעש חסד עם אדני אברהם הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יצאות לשאב מים והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אותה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני אברהם ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה למלכה אשת נחור אחי אברהם וכדה על שכמה והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרד העין ותמלא כדה ותעל וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאיני נא מעט מים מכדך ותאמר שתה אדני ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות ותמהר ותער כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו והאיש משתאה לה מחריש לדעת הצליח יהוה דרכו אם לא ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם ויאמר בת מי את הגידי נא לי היש בית אביך מקום לנו ללון ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה אשר ילדה לנחור ותאמר אליו גם תבן גם מספוא רב עמנו גם מקום ללון ויקד האיש וישתחו ליהוה ויאמר ברוך יהוה אלהי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני בית אחי אדני ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין וכראת את הנזם ואת הצמידים על ידי אחתו וכשמעו את דברי רבקה אחתו לאמר כה דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים על העין ויאמר בוא ברוך יהוה למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים ויבא האיש הבית ויפתח החמלים ויתן תבן ומספוא לגמלים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו וישם לפניו לאכל ויאמר לא אוכל עד אם דברתי דברי ויאמר דבר ויאמר עבד אברהם אנכי ויהוה ברך את אדני מאד ויגדל ויתן לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו את כל אשר לו ויגבע אדני אותי לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בארצו אם לא אל בית אבי תלך ואל משפחתי ולקחת אשה לבני ואמר אל אדני אולי לא תלך האשה אחרי ויאמר אלי יהוה אשר התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי אז תנקה מאלתי כי תבוא אל משפחתי ואם לא יתנו לך והיית נקי מאלתי ואבוא היום אל העין ואומרה יהוה אלהי אדני אברהם אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי הלך עליה הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמה היוצאת לשאב ואמרתי אליה הגמיאיני נא מעט מים מכדך והאמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב היא האשה אשר הכיח יהוה לבן אדני ואני טרם אכלה לדבר על לבי והנה רבקה יצאת וכדה על שכמה ותרד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר שתה וגם גמליך אשקה ואשתה וגם הגמלים השקתה ואשאל את הנערה ואמר בת מי את ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה ואשם הנזם על אפה והצמידים על ידיה ואקד ואשתחו ליהוה ואברך את יהוה אלהי אדני אברהם אשר הנחני בדרך אמת לקחת את בת אחי אדני לבנו ועתה אם יש אתכם עשים חסד ואמת הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל ויען לבן ובתואל ויאמרו יצא הדבר מיהוה לא נוכל דבר אליך רע או טוב הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי כדבר אשר דבר יהוה ויהי כאשר שמע עבד אברהם את דבריהם וישתחו ארצה ליהוה ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה ויאכלו וישתו הוא והאנשים אשר עמו וילינו ויקמו בבקר ויאמר שלחני לאדני ותאמר קרא לנערה ונשאלה את פיה ויקראו לרבקה ויאמרו אליה התלכי את עם האיש הזה ותאמר אלך ותשלחו את רבקה אחתם ואת מנקתה ואת עבד אברהם ואת אנשיו ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער שנאיו ותקם רבקה ונערתיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש וילך העבד את רבקה ויקח וילך בדרך באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים ורבקה משאה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל ותאמר אל העבד מי האיש הזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה ויבא יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה ויתנחם יצחק אחרי אמו ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח ויקשן ילד את שבא ואת דדן ובני דדן היו אשורים ולטושים ולאמים ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל אלה בני קטורה ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות ויגרשם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי מאת שנה ושבעים שנה וחמש שנים ויגוע אברהם וימת בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף אל עמיו ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו אל מערת המכפלה אל שדה עפרון בן צחר החתי אשר על פני ממרא השדה אשר קנה אברהם מאת בני חת שם קבר אברהם ושרה אשתו ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו וישב יצחק עם באר לחי ראי ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם אשר ילדה הגר המצרית שפחת שרה לאברהם ואלה שמות בני ישמעאל בשמותם לתולדתם בכור ישמעאל נבית ואחריו קדר ואדבאל ומבשם ומשמע ודומה ומשא חדד ותימא יטור נפיש וקדמה אלה בני ישמעאל ואלה שמותם בחצריהם ובטירתם שנים עשר נשיאם לאמתם ואלה שני חיי ישמעאל מאת שנה ושלשים שנה ושבע שנים ויגוע וימת ויאסף אל עמיו וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרים בבואך אשורה על פני כל אחיו נפל ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה בת בתואל הארמי מפדן ארם אחות לבן הארמי לו לאשה ויעתר יצחק ליהוה לנכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו יהוה ותהר רבקה אשתו ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרש את יהוה ויאמר יהוה לה שני גוים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר ויהי ימיה ללדת והנה תומם בבטנה ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער ויקראו שמו עשו ואחרי כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי על כן קרא שמו אדום ויאמר יעקב מכרה כיום את בכרתך לי ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה ויאמר יעקב השבעה לי כיום את בכרתך לי ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה ויאמר יעקב השבעה לי כיום ויישבע לו וימכר את בכרתו ליעקב ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכרה ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה וירא אליו יהוה ויאמר אל תרד מצרימה שכן בארץ אשר אמר אליך וגור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל ואקים את השבעה אשר נשבעתי לאברהם אביך והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משמרתי מצותי חקותי ותורתי וישב יצחק בגרר ויהי כי שאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחתי היא כי ירא לאמר אשתי פן יהרגני אנשי המקום על רבקה כי טובת מראה היא ויהי כי ארכו לו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אך הנה אשתך היא ואיך אמרת אחתי היא ויאמר אליו יצחק כי אמרתי פן אמות עליה ויאמר אבימלך מה זאת עשית כמעט שכב אחד העם את אשתך והבאת עלינו אשמה ויצו אבימלך את כל העם לאמר הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו יהוה ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד מאד ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו פלשתים אתו וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם ויחפר יצחק את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו אשר סתמו פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה ויקרא שמה שטנה ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחובות ויאמר כי עתה הרחיב יהוה לנו ופרינו בארץ ויעל משם באר שבע ויראה אליו יהוה בלילה ההוא ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך אל תירא כי אתך אנכי וברכתיך והרביתי את זרעך בעבור אברהם עבדי ויבן שם מזבח ויקרא בשם יהוה ויט שם אהלה ויכרו שם עבדי יצחק באר ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מרעהו ופיכל שר צבאו ויאמר יצחק אליהם מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אתי ותשלחו מאתכם ויאמרו ראו ראינו כי היה יהוה עמך ונאמר תהי נא אלה בינינו בינך ונכרתה ברית עמך אם תעשה עמנו רע כאשר לא נגעוך וכאשר לא עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום אתה עתה ברוך יהוה ויעש להם משתה ויאכלו וישתו וישכמו בבקר וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על אודות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים ויקרא אתה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילון החתי ותהיינה מרת רוח ליצחק ולרבקה ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת ויקרא את עשו בנו הגדל ויאמר אליו בני ויאמר אליו הנני הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי ועתה שא נא כליך תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ובא לי ואברכך נפשי בטרם אמות ורבקה שמעת בדבר יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה לצוד ציד להביא ויעקב אמר אל רבקה אמו לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני יהוה לפני מותי ועתה בני שמע בקולי לאשר אנכי מצוה אותך לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר אהב ובאת לאביך והאכל בעבור אשר יברכך לפני מותו ותאמר רבקה אל יעקב בנה אך בי קללתך בני רק שמע בקולי ולך קח לי ויעקב אמר אל רבקה אמו הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק אולי ימשני אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה ותאמר לו אמו עלי קללתך בני אך שמע בקולי ולך קח לי ויקח וילך ויתן לאמו ותעש אמו מטעמים כאשר אהב אביו ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדל החמודת אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צוארו נתנה ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה ויבא אל אביו ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשו בכרך עשיתי כאשר דברת אלי קום נא שבה ואכלה מצידי בעבור תברכני נפשך ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת למצא בני ויאמר כי הקרה יהוה אלהיך לפני ויאמר יצחק אל יעקב גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם לא ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר הקול קול יעקב והידים ידי עשו ולא הכירו כי היו ידיו כידי עשו אחיו שעירות ויברכהו ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני ויאמר הגישה לי ואכלה מציד בני בעבור תברכך נפשי ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת ויאמר אליו יצחק אביו גשה נא ושקה לי בני ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו יהוה ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירש יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים הוה גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך ארריך ארור וברכיך ברוך ויהי ככלות יצחק לברך את יעקב ויהי אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו ויאמר לאביו יקם אבי ויאכל מציד בנו בעבור תברכני נפשך ויאמר לו יצחק אביו מי אתה ויאמר אני בנך בכרך עשו ויחרד יצחק חרדה גדלה עד מאד ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו גם ברוך יהיה וישמע עשו את דברי אביו ויצעק צעקה גדלה ומרה עד מאד ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי ויאמר בא אחיך במרמה ויקח ברכתך ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי ויאמר הלא אצלת ברכה לי ויען יצחק ויאמר לעשו הן גביר שמתיהו לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירוש סמכתיהו ולך מה אעשה בני ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת היא לך אבי ברכני גם אני אבי ויישא עשו קולו ויבך ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבד והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך ויקטר עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדל ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך ושב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם למה אשכל גם שניכם יום אחד ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים ויצו יצחק את יעקב ויברך אתו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען קום לך פדנה ארם בית בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך ואל שדי יברך אתך ויפרה וירבך ויהי לקהל עמים ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך את ארץ מגוריך אשר נתן אלהים לאברהם וישלח יצחק את יעקב וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו ויעקב שמע אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם וירא עשו כי ברך יצחק את יעקב ושלח אתו פדנה ארם לקחת לו משם אשה במברכו אתו ויצו עליו לאמר לא תקח אשה מבנות כנען וילך יעקב אל אביו ואל אמו ויילך פדנה ארם וירא עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נבית על נשיו לו לאשה ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בך כל משפחת האדמה ובזרעך והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אם עשיתי את אשר דברתי לך ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים ויקם יעקב בבקר וישם את האבן אשר שם מראשתיו ויצב מצבה ויצק שמן על ראשה ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ואולם לוז שם העיר לראשונה ויידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש ושבתי בשלום אל בית אבי והיה יהוה לי לאלהים והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך ויישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה כי מן הבאר ההוא השקו העדרים והאבן גדולה על פי הבאר ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה ויאמר להם יעקב אחי מנין אתם ויאמרו מחרן אנחנו ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן ועודנו מדבר עמם ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה היא ויהי כראות יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותרץ ותגד לאביה ויהי כשמע לבן את שמע יעקב בן אחתו וירץ לקראתו וחבק לו וישק לו ויבא לו אל ביתו וישם לאבתיו ויאמר לו אך עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים ויאמר לבן אל יעקב הכי אחי אתה ועבדתני חנם הגידה לי מה משכרתך ולבן היו שתי בנות שם הגדלה לאה ושם הקטנה רחל ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה ויאהב יעקב את רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה ותאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי לאיש אחר שבה עמדי ותעבד עמדי שבע שנים ברחל ותהיינה בעיניו כימים אחדים באהבתו אותה ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה ויהי בערב ויקח את לאה בתו ויבא אתה אליו ויבא עליה ויתן לבן לה את זלפה שפחתו ללאה בתו שפחה ויהי בבקר והנה היא לאה ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני ויאמר לבן לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה מלא שבוע זאת ונתנה לך גם את זאת בעבודה אשר תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות ויעש יעקב כן וימלא שבוע זאת ויתן לו את רחל בתו לו לאשה ויתן לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות וירא יהוה כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי ראה יהוה בעניי כי עתה אהבני אישי ותהר עוד ותלד בן ותאמר כי שמע יהוה כי שנואה אנכי ויתן גם את זה לי ותקרא שמו שמעון ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם ילוה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים על כן קרא שמו לוי ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את יהוה על כן קראה שמו יהודה ותעמד מלדת ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחותה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן ותאמר הנה בלהה שפחתי בא אליה והלדה על ברכי ואבנה גם אני ממנה ותתן לו את בלהה שפחתה לאשה ויבא אליה יעקב ותהר בלהה ותלד ליעקב בן ותאמר רחל דנני אלהים וגם שמע בקולי ויתן לי בן על כן קראה שמו דן ותהר עוד בלהה שפחת רחל ותלד בן שני ליעקב ותאמר רחל נפתולי אלהים נפתלתי עם אחותי גם יכלתי ותקרא שמו נפתלי ותרא לאה כי עמדה מלדת ותקח את זלפה שפחתה ותתן אתה ליעקב לאשה ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב בן ראשון ותאמר לאה בגד ותקרא שמו גד ותלד זלפה שפחת לאה בן שני ליעקב ותאמר לאה באשרי כי אשרוני בנות ותקרא שמו אשר וילכו הדודאים בימי קציר חטים וימצא ראובן בשדה וימצא דודאים בשדה ויבא אל לאה אמו ותאמר רחל אל לאה תני נא לי מדודאי בנך ותאמר לה המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני ותאמר רחל לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא כי שכר שכרתיך בדודאי בני וישכב עמה בלילה ההוא וישמע אלהים אל לאה ותהר ותלד ליעקב בן חמישי ותאמר לאה נתן אלהים שכרי אשר נתתי שפחתי לאישי ותקרא שמו יששכר ותהר עוד לאה ותלד בן ששי ליעקב ותאמר לאה זבדני אלהים אתי זבד טוב הפעם יזבלני אישי כי ילדתי לו ששה בנים ותקרא שמו זבולן ואחרי כן ילדה בת ותקרא את שמה דינה ויזכר אלהים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה ותהר ותלד בן ותאמר אסף אלהים את חרפתי ותקרא שמו יוסף לאמר יסף יהוה לי בן אחר ויהי כאשר ילדה את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה למקומי ולארצי תנה את נשי ואת ילדי אשר עבדתי אתך בהן ואלכה כי אתה ידעת את עבדתי אשר עבדתיך ויאמר אליו לבן אם נא מצאתי חן בעיניך נחשתי וברכני יהוה בגללך ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה ויאמר אליו אתה ידעת את אשר עבדתיך ואת אשר היה מקנך אתי כי מעט אשר היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך יהוה אתך לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי ויאמר מה אתן לך ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה אם תעשה לי הדבר הזה אשוב ארעה צאנך אשמר עבור בכל צאנך היום הסר משם כל שה נקד וטלוא וכל שה חום בכבשים וטלוא ונקד בעזים והיה שכרי ותענה בי צדקתי לפניך כל אשר לא יהיה נקד וטלוא בעזים וחום בכבשים גנוב הוא אתי ויאמר לבן הן לו יהי כדברך ויסר ביום ההוא את התישים העקדים והטלאים את כל אשר נקד וטלוא כל אשר לבן בו וכל חום בכבשים ויתן ביד בניו וישם דרך שלשת ימים בינו ובין יעקב ויעקב רעה את צאן לבן הנותרות ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמון ויפצל בהן פצלות לבן מחשפת על המקלות אשר במשקות המים אשר יבאן הצאן לנכח הצאן ויחמן בבאן לשתות המים ויחמו לנכח הצאן ויעקב הפריד הכבשים ויתן פני הצאן אל עקד וכל חום בצאן לבן וישת לו עדרים לבדם ולא שתם על צאן לבן ויהי בכל יחמם בצאן הקשרות ושת יעקב את המקלות לעיני הצאן ברהטים להיחמם במקלות ובהעטף הצאן לא ישת ויהי העקדים לבן והקשרות ליעקב ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים וישמע את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה ויראה יעקב את פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום ויאמר יהוה אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ואל מולדתך ואהיה עמך ויעקב שלח ויקרא לרחל ולאה השדה אל צאנו ויאמר להן אני רואה את פני אביכן כי איננו עמדי כתמול שלשום ואלהי אבי היה עמדי ואתן יודעות כי בכל כחי עבדתי את אביכן ואביכן התל בי ועשרת מונת את משכרתי ולא נתנו אלהים לו להרע עמדי אם כה יאמר נקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן נקדים ואם כה יאמר עקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן עקדים ויצל אלהים את מקנה אביכן ויתן לי ויהי בעת יחם הצאן ואשא עיני ואראה בחלום והנה העתדים העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים ויאמר אלי מלאך האלהים בחלום יעקב ואמר הנני ויאמר שא נא עיניך וראה כל העתדים העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים כי ראיתי את כל אשר לבן עשה לך אנכי האל בית אל אשר משחת שם מצבה אשר נדרת לי שם נדר עתה קום צא מן הארץ הזאת ושוב אל ארץ מולדתך ותענינה רחל ולאה ותאמרנה לו העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו הלא נכריות נחשבנו לו כי מכרנו ויאכל גם אכל את כספנו כי כל העשר אשר הצל אלהים מאבינו לנו הוא ולבנינו ועתה כל אשר אמר אלהים אליך עשה ויקם יעקב וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים ויעבר את כל מקנהו ואת כל רכושו אשר רכש מקנה קנינו אשר רכש בפדן ארם לבוא אל יצחק אביו ארצה כנען ולבן הלך לגזז את צאנו ותגנוב רחל את התרפים אשר לאביה ויגנב יעקב את לב לבן הארמי על בלתי הגיד לו כי בורח הוא ויברח הוא וכל אשר לו ויקם ויעבר את הנהר ויעבר את הנהר ויעבר את הנהר

ותבינעלך היא הורה שבתורה. ואמרו חכמים לפי שהיא מרובה בכל התורה כולה. ולפי שהיא מרובה בכל התורה כולה אמרו חכמים כל המרבה הרי זה משובח. ואמרו חכמים כל המרבה בדברים הרי זה משובח. ואמרו חכמים כל המרבה בדברים הרי זה משובח. ואמרו חכמים כל המרבה בדברים

ויאמר לו אלהים אנכי אל אלהי אביך אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשמך שם׃ אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך׃ ויקם יעקב משם ויישאו בני ישראל את יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אתו׃ ויקחו את מקנהם ואת רכושם אשר רכשו בארץ כנען ויבאו מצרימה יעקב ואל כל זרעו אתו׃ בניו ובני בניו אתו בנותיו ובנות בניו וכל זרעו הביא אתו מצרימה׃ ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו בכור יעקב ראובן׃ ובני ראובן חנוך ופלוא חצרון וכרמי׃ ובני שמעון ימואל וימין ואהד וימין וצחר ושאול בן הכנענית׃ ובני לוי גרשון קהת ומררי׃ ובני יהודה ער ואונן ושלה פרץ וזרח וימת ער ואונן בארץ כנען ויהיו בני פרץ חצרון וחמול׃ ובני יששכר תולע ופוה יוב ושמרון׃ ובני זבולן סרד ואלון ויחלאל׃ אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפדן ארם ואת דינה בתו כל נפשות בניו ובנותיו שלשים ושלש׃ ובני גד צפיון וחגי שוני ואצבון ערי ואראלי׃ ובני אשר ימנה וישוה וישוי ובריעה ושרח אחתם ובני בריעה חבר ומלכיאל׃ אלה בני זלפה אשר נתן לבן ללאה בתו ותלד את אלה ליעקב שש עשרה נפש׃ בני רחל אשת יעקב יוסף ובנימן׃ ויולד ליוסף בארץ מצרים אשר ילד לו אסנת בת פוטי פרע כהן און את מנשה ואת אפרים׃ ובני בנימן בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי ורש מפים וחפים וארד׃ אלה בני רחל אשר ילדו ליעקב כל נפש ארבעה עשר׃ ובני דן חשים׃ ובני נפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלם׃ אלה בני בלהה אשר נתן לבן לרחל בתו ותלד את אלה ליעקב כל נפש שבעה׃ כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה יצאי ירכו מלבד נשי בני יעקב כל נפש שישים ושש׃ ובני יוסף אשר ילד לו במצרים נפשת שנים כל נפש הבית יעקב הבאה מצרימה שבעים׃ ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורת לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן׃ ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה ויראה אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד׃ ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי׃ ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אליו אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי׃ והאנשים רעי צאן כי אנשי מקנה היו צאנם ובקרם ובל אשר להם הביאו׃ והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם׃ ואמרתם אנשי מקנים היו עבדיך מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם אבתינו בעבור תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן׃

ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנם ובקרם ובל אשר להם באו מארץ כנען והנם בארץ גשן׃ ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה׃ ויאמר פרעה אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל פרעה רעה צאן עבדיך גם אנחנו גם אבותינו׃ ויאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן׃ ויאמר פרעה אל יוסף לאמר אביך ואחיך באו אליך׃ ארץ מצרים לפניך הוא במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך ישבו בארץ גשן ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמת אתם שרי מקנה על אשר לי׃ ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמד לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה׃ ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך׃ ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם׃ ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני פרעה׃ ויושב יוסף את אביו ואת אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה׃ ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף׃ ולחם אין בכל הארץ כי כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים ואת ארץ כנען מפני הרעב׃ ויקבץ יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף בית פרעה׃ ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף׃ ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם במקניכם אם אפס כסף׃ ויביאו את מקנהם אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר ובחמרים וינהלם בלחם בכל מקנהם בשנה ההוא׃ ותתם השנה ההוא ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו לא נכחד מאדני כי אם תם הכסף וקנין הבהמה אל אדני לפני אדני לא נשאר בלתי אם גויתינו ואדמתנו׃ למה נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשם׃ ויקן יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה׃ ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו׃ רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה על כן לא מכרו את אדמתם׃ ויאמר יוסף אל העם הן קניתי אתכם היום ואת אדמתכם לפרעה הנה לכם זרע וזרעתם את האדמה׃ והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידות יהיה לכם לזרעת השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם׃ ויאמרו החייתנו נמצא חן בעיני אדני והיינו עבדים לפרעה׃ ויהי עד היום הזה לחק על אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה׃ וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד׃ ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימיו שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה׃ ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים׃ ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך׃ ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃

ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים׃ ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה׃ ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי׃ ויאמר אלי הנני מפרך והרביתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם׃ ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד בואי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי׃ ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם׃ ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת הארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם׃ וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה׃ ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם׃ ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם׃ ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך׃ ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה׃ ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו משמאל ישראל ויגש אליו׃ וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור׃ ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה׃ המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ׃ ויראה יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה׃ ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו׃ וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים׃ ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר ישמך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה׃ ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבתיכם׃ ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי׃

ת"ר הכהן הגדול בראשית תמידין ומוספין
מי קודם אמר רבי יוחנן מי שהוא קודם
לחבירו בשחיטה קודם לחבירו בקבלת
הדם ובהולכת הדם לכן אמרו בראשית
תמידין ומוספין מי קודם אמר רבי יוחנן
מי שהוא קודם לחבירו בשחיטה קודם
לחבירו בקבלת הדם ובהולכת הדם
לכן אמרו

תרופה

אך

תקוף

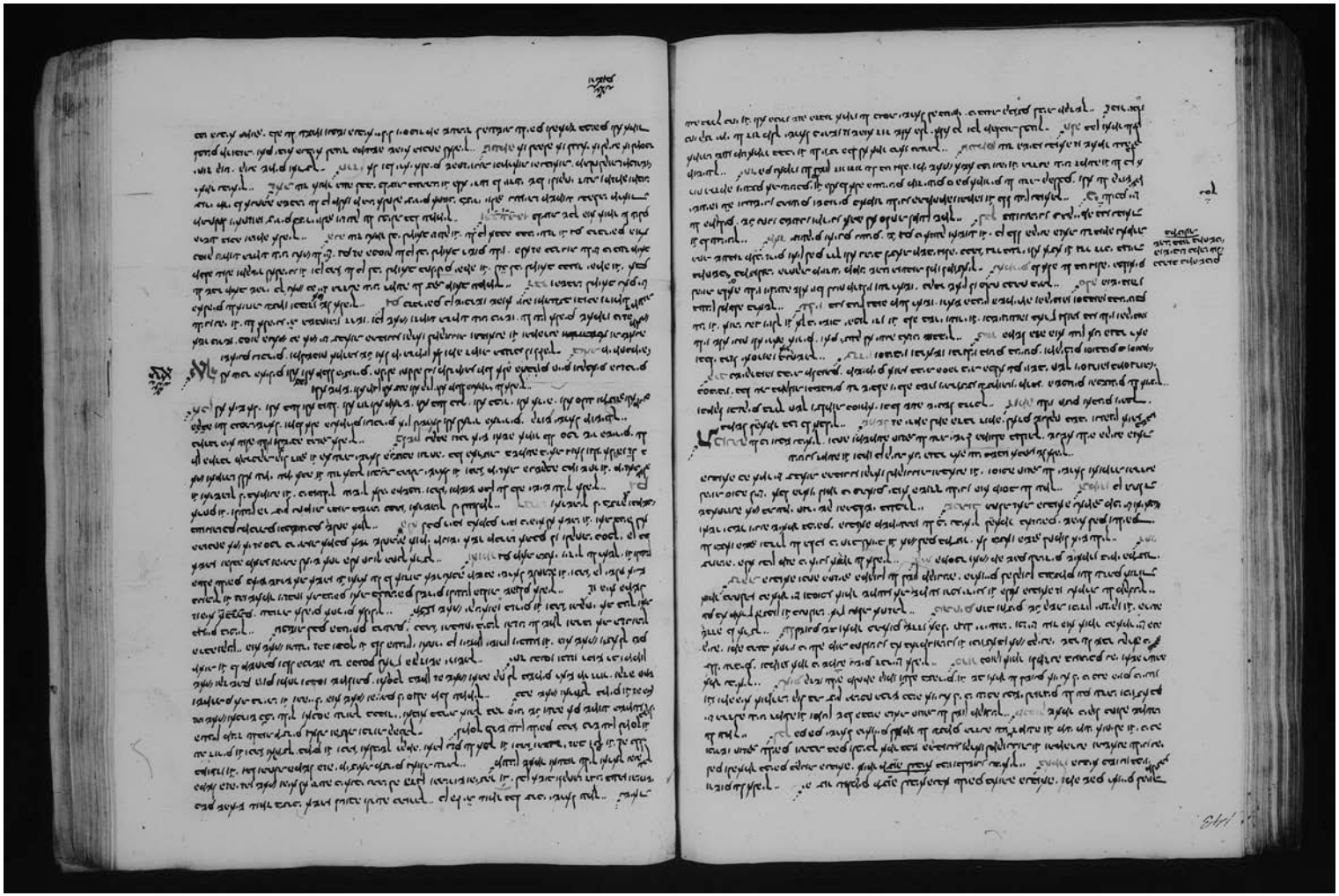

אמת ולא תשא שה מלה ושמרים שלי. לעיל ממך ימי שמעתיו מפי אשתך שרה ואתה אומר אף אמנם ד
ואני זקנתי אחרי בלתי היות לי עדנה ואדוני זקן. ויאמר יי אל אברהם למה זה צחקה שרה לאמר ה
האף אמנם אלד ואני זקנתי. היפלא מיי דבר לייי למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן. ותכחש
שרה לאמר לא צחקתי כי יראה ויאמר לא כי צחקת. ויקמו משם האנשים וישקיפו על פני סדם
ואברהם הלך עמם לשלחם. ויי אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עשה. ואברהם היו יהיה לגוי
גדול ועצום ונברכו בו כל גויי הארץ. כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו
דרך יי לעשות צדקה ומשפט למען הביא יי על אברהם את אשר דבר עליו. ויאמר יי זעקת סדם
ועמרה כי רבה ועתה אירדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה ואם לא אדעה. ויפנו משם
האנשים וילכו סדמה ואברהם עודנו עומד לפני יי. ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם רשע.
אולי יש חמשים צדיקם בתוך העיר האף תספה ולא תשא למקום בעבור חמשים הצדיקם אשר
בקרבה. חלילה לך מעשות כדבר הזה להמית צדיק עם רשע והיה כצדיק כרשע חלילה לך השופט
כל הארץ לא יעשה משפט. ויאמר יי אם אמצא בסדם חמשים צדיקם בתוך העיר ונשאתי לכל
המקום בעבורם. ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדני ואנכי עפר ואפר. אולי יחסרון
חמשה לחמשים הצדיק תשחית בחמשה את כל העיר. ויאמר לא אשחית אם אמצא שם ארבעים
וחמשה. ויסף עוד לדבר אליו ויאמר אולי ימצאון שם ארבעים ויאמר לא אעשה בעבור הארבעים.
ויאמר אל נא יחר לאדני ואדברה אולי ימצאון שם שלשים ויאמר לא אעשה אם אמצא שם שלשים.
ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדני אולי ימצאון שם עשרים ויאמר לא אשחית בעבור העשרים.
ויאמר אל נא יחר לאדני ואדברה אך הפעם אולי ימצאון שם עשרה ויאמר לא אשחית בעבור העשרה.
וילך יי כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקמו. ויבאו שני המלאכים סדמה בערב
ולוט ישב בשער סדם וירא לוט ויקם לקראתם וישתחו אפים ארצה. ויאמר הנה נא אדני סורו נא
אל בית עבדכם ולינו ורחצו רגליכם והשכמתם והלכתם לדרככם ויאמרו לא כי ברחוב נלין.
ויפצר בהם מאד ויסורו אליו ויבא אל ביתו ויעש להם משתה ומצות אפה ויאכלו. טרם יישכבו
ואנשי העיר אנשי סדם נסבו על הבית מנער ועד זקן כל העם מקצה. ויקראו אל לוט ויאמרו לו
איה האנשים אשר באו אליך הלילה הוציאם אלינו ונדעה אותם. ויצא אליהם לוט הפתחה
והדלת סגר אחריו. ויאמר אל נא אחי אל תרעו נא. הנה נא לי שתי בנות אשר לא ידעו איש
אוציאה נא אתם אליכם ועשו להם כטוב בעיניכם רק לאנשים האל אל תעשו דבר כי על כן באו
בצל קורתי. ויאמרו גש הלאה ויאמרו האחד בא לגור ויעש שפוט עתה נרע לך מהם ופצרו
באיש באלוט מאד ויגשו לשבר הדלת. וישלחו האנשים את ידם ויבאו את לוט אליהם הביתה
ואת הדלת סגרו. ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנורים מקטן ועד גדול ויתלאו למצא הפתח.
ויאמרו האנשים אל לוט עד מי יש פה חתן ובניך ובנותיך כל אשר לך בעיר הוצא מן המקום.
כי משחתים אנחנו את המקום הזה כי גדלה צעקתם את פני יי וישלחנו יי לשחתה. ויצא לוט
וידבר אל חתניו לקחי בנותיו הנמצאות לו ויאמר קומו צאו מן המקום הזה כי משחית יי את העיר
ויהי כמצחק בעיני חתניו. וכעלות השחר ויאיצו המלאכים בלוט לאמר קום קח את אשתך ואת
שתי בנותיך הנמצאות פן תספה בעון העיר. ויתמהמה ויחזיקו האנשים בידו ובידי אשתו ובידי
שתי בנותיו בחמלת יי עליו ויוציאהו וינחהו מחוץ לעיר. ויהי כהוציאם אתם החוצה ויאמר
המלט על נפשך אל תבט אחריך ואל תעמד בכל הככר ההרה המלט פן תספה. ויאמר לוט אליהם
אל נא אדני. הנה נא מצא עבדך חן בעיניך ותגדל חסדך אשר עשית עמדי להחיות את נפשי
ואנכי לא אוכל להמלט ההרה פן תדבקני הרעה ומתי. הנה נא העיר הזאת קרובה לנוס שמה
והיא מצער אמלטה נא שמה הלא מצער היא ותחי נפשי. ויאמר אליו הנה נשאתי פניך גם לדבר
הזה לבלתי הפכי את העיר אשר דברת. מהר המלט שמה כי לא אוכל לעשות דבר עד בואך שמה
על כן קרא שם העיר צוער. יי המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש מאת יי מן השמים.
ויהפך את הערים האל ואת כל הככר ואת כל יושבי הערים ומצמח האדמה. ותבט אשתו מאחריו
ותהי נציב מלח. וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני יי. וישקף על פני סדם
ועמרה ועל כל פני ארץ הככר וירא והנה עלה קיטר הארץ כקיטר הכבשן. ויהי בשחת אלהים
את ערי הככר ויזכר אלהים את אברהם וישלח את לוט מתוך ההפכה בהפך את הערים אשר
ישב בהן לוט. ויעל לוט מצוער וישב בהר הוא ושתי בנותיו עמו כי ירא לשבת בצוער וישב
במערה הוא ושתי בנותיו. ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא עלינו
כדרך כל הארץ. לכה נשקה את אבינו יין ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע. ותשקינה את אביהן
יין בלילה ההוא ותבא הבכירה ותשכב את אביה ולא ידע בשכבה ובקומה. ויהי ממחרת ותאמר
הבכירה אל הצעירה הנה שכבתי אמש את אבי נשקנו יין גם הלילה ובאי שכבי עמו ונחיה
מאבינו זרע. ותשקינה גם בלילה ההוא את אביהן יין ותקם הצעירה ותשכב עמו ולא ידע
בשכבה ובקומה. ותהרינה שתי בנות לוט מאביהן. ותלד הבכירה בן ותקרא שמו מואב הוא
אבי מואב עד היום. והצעירה גם היא ילדה בן ותקרא שמו בן עמי הוא אבי בני עמון עד היום.
ויסע משם אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש ובין שור ויגר בגרר. ויאמר אברהם אל שרה אשתו
אחתי הוא ושלח אבימלך מלך גרר ויקח את שרה. ויבא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה
ויאמר לו הנך מת על האשה אשר לקחת והיא בעולת בעל. ואבימלך לא קרב אליה ויאמר אדני
הגוי גם צדיק תהרוג. הלא הוא אמר לי אחתי הוא והיא גם היא אמרה אחי הוא בתם לבבי
ובנקיון כפי עשיתי זאת. ויאמר אליו האלהים בחלום גם אני ידעתי כי בתם לבבך עשית זאת
ואחשך גם אנכי אותך מחטא לי על כן לא נתתיך לנגעה אליה. ועתה השב אשת האיש כי נביא
הוא ויתפלל בעדך וחיה ואם אינך משיב דע כי מות תמות אתה וכל אשר לך. וישכם אבימלך
בבקר ויקרא לכל עבדיו וידבר את כל הדברים האלה באזניהם וייראו האנשים מאד. ויקרא
אבימלך לאברהם ויאמר אליו מה עשית לנו ומה חטאתי לך כי הבאת עלי ועל ממלכתי חטאה
גדלות מעשים אשר לא יעשו עשית עמדי. ויאמר אבימלך אל אברהם מה ראית כי עשית את
הדבר הזה. ויאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלהים אך במקום הזה והרגוני על דבר
אשתי. ואף גם אמנה אחתי בת אבי הוא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה. והיה כאשר התעו
אותי אלהים מבית אבי ואמר אליה זה חסדך אשר תעשי עמדי אל כל המקום אשר נבוא שמה
אמרי עלי אחי הוא. ויקח אבימלך צאן ובקר ועבדים ושפחות ויתן לאברהם וישב לו את שרה
אשתו. ויאמר אבימלך הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב. ולשרה אמר הנה נתתי אלף כסף
לאחיך הנה הוא לך כסות עינים לכל אשר אתך ואת כל ונכחת. ויתפלל אברהם אל האלהים
וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו וילדו. כי עצר עצר יי בעד כל רחם לבית
אבימלך על דבר שרה אשת אברהם. ויי פקד את שרה כאשר אמר ויעש יי לשרה כאשר דבר.
ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו למועד אשר דבר אתו אלהים. ויקרא אברהם את שם בנו
הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק. וימל אברהם את יצחק בנו בן שמנת ימים כאשר צוה אתו
אלהים. ואברהם בן מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו. ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים כל
השומע יצחק לי. ותאמר מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן לזקניו. ויגדל הילד
ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק. ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה
לאברהם מצחק. ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני
עם יצחק. ורע הדבר מאד בעיני אברהם על אודות בנו. ויאמר אלהים אל אברהם אל ירע בעיניך
על הנער ועל אמתך כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה כי ביצחק יקרא לך זרע. וגם את בן
האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא. וישכם אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם
על שכמה ואת הילד ושלחה וילך ותתע במדבר באר שבע. ויכלו המים מן החמת ותשלך את
הילד תחת אחד השיחם. ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי קשת כי אמרה אל אראה במות
הילד וישב מנגד וישא קולה ותבך. וישמע אלהים את קול הנער ויקרא מלאך אלהים אל הגר
מן השמים ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם.
קומי שאי את הנער והחזיקי את ידך בו כי לגוי גדול אשימנו. ויפקח אלהים את עיניה ותרא
באר מים ותלך ותמלא את החמת מים ותשק את הנער. ויהי אלהים את הנער וישב במדבר
ויהי רבה קשת. וישב במדבר פארן ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים. ויהי בעת ההוא ואבימלך
ופיכל שר צבאו אל אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר אתה עשה. ועתה השבעה לי באלהים
הנה אם תשקר לי ולניני ולנכדי כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרת בה.
ויאמר אברהם אנכי אשבע. והוכח אברהם את אבימלך על אודות באר המים אשר גזלו עבדי
אבימלך. ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה את הדבר הזה וגם אתה לא הגדת לי וגם אני לא
שמעתי בלתי היום. ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית. ויצב אברהם
את שבע כבשות הצאן לבדם. ויאמר אבימלך אל אברהם מה העינה שבע הכבשות האלה אשר
הצבת לבדנה. ויאמר כי את שבע כבשות תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר
הזאת. על כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם. ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם
אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו בארץ פלשתים. ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם יי אל
עולם. ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים. ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את
אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני. ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק
ולך לך אל ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך. וישכם אברהם
בבקר ויחבש את חמרו ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עולה ויקם וילך אל
המקום אשר אמר לו האלהים. ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחק.
ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה
אליכם. ויקח אברהם את עצי העולה וישם על יצחק בנו ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו
שניהם יחדו. ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני. ויאמר הנה האש והעצים
ואיה השה לעולה. ויאמר אברהם אלהים יראה לו השה לעולה בני וילכו שניהם יחדו. ויבאו אל
המקום אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח וערך את העצים ועקד את יצחק בנו
וישם אתו על המזבח ממעל לעצים. וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו.
ויקרא אליו מלאך יי מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני. ויאמר אל תשלח ידך אל
הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך
ממני. וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את
האיל ויעלהו לעולה תחת בנו. ויקרא אברהם שם המקום ההוא יי יראה אשר יאמר היום בהר
יי יראה. ויקרא מלאך יי אל אברהם שנית מן השמים. ויאמר בי נשבעתי נאם יי כי יען אשר
עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך. כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי
השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו. והתברכו בזרעך כל גויי הארץ
עקב אשר שמעת בקולי. וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם
בבאר שבע. ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם היא בנים לנחור
אחיך. את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם. ואת כשד ואת חזו ואת פלדש ואת
ידלף ואת בתואל. ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם. ופילגשו
ושמה ראומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה.

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה. ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון
בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה. ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר.
גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני. ויענו בני חת את אברהם לאמר
לו. שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה
ממך מקבר מתך. ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת. וידבר עמם לאמר אם יש את נפשכם
לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר. ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר
בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחזת קבר. ועפרון ישב בתוך בני חת. ויען עפרון
החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר. לא אדני שמעני השדה נתתי לך
והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך. וישתחו אברהם לפני עם הארץ.
וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה
את מתי שמה. ויען עפרון את אברהם לאמר לו. אדני שמעני ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני
ובינך מה הוא ואת מתך קבר. וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף אשר
דבר באזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר. ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר
לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה אשר בכל גבולו סביב. לאברהם למקנה
לעיני בני חת בכל באי שער עירו. ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה
על פני ממרא הוא חברון בארץ כנען. ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחזת קבר מאת
בני חת. ואברהם זקן בא בימים ויי ברך את אברהם בכל. ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו
המושל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי. ואשבעך בייי אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא
תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו. כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת
אשה לבני ליצחק. ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת
השוב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם. ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני
שמה. יי אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר
לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם. ואם לא תאבה
האשה ללכתך אחרי ונקית מאלתי זאת רק את בני לא תשיב שמה. וישם העבד את ידו תחת ירך
אברהם אדניו ויישבע לו על הדבר הזה. ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב
אדניו בידו ויקם וילך אל ארם נהרים אל עיר נחור. ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים
לעת ערב לעת צאת השאבות. ויאמר יי אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום והעש חסד עם
אדני אברהם. הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יצאות לשאב מים. והיה הנערה
אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אותה הוכחת לעבדך ליצחק
ובה אדע כי עשית חסד עם אדני. והיה טרם כלתו לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל בן
מלכה אשת נחור אחי אברהם וכדה על שכמה. והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה
ותרד העינה ותמלא כדה ותעל. וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאיני נא מעט מים מכדך. ותאמר
שתה אדני ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו. ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם
כלו לשתות. ותמהר ותערה כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו.
והאיש משתאה לה מחריש לדעת הצלח יי דרכו אם לא. ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח
האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם. ויאמר בת מי את הגידי נא
לי היש בית אביך מקום לנו ללון. ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה אשר ילדה לנחור.
ותאמר אליו גם תבן גם מספוא רב עמנו גם מקום ללון. ויקד האיש וישתחו ליי. ויאמר ברוך יי
אלהי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני בית אחי אדני. ותרץ
הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה. ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל
העין. והיה כראות את הנזם ואת הצמידים על ידי אחתו וכשמעו את דברי רבקה אחתו לאמר כה
דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים על העין. ויאמר בא ברוך יי למה תעמד
בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים. ויבא האיש הבית ויפתח החמרים ויתן תבן ומספוא
לחמרים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו. וישם לפניו לאכל ויאמר לא אוכל עד אם
דברתי דברי. ויאמר דבר. ויאמר עבד אברהם אנכי. ויי ברך את אדני מאד ויגדל ויתן לו צאן
ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים. ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה
ויתן לו את כל אשר לו. ויגבעני אדני לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב
בארצו. אם לא אל בית אבי תלך וממשפחתי ולקחת אשה לבני. ואמר אל אדני אולי לא תלך
האשה אחרי. ויאמר אלי יי אשר התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת אשה
לבני ממשפחתי ומבית אבי. אז תנקה מאלתי כי תבוא אל משפחתי ואם לא יתנו לך והיית נקי
מאלתי. ואבוא היום על העין ואומרה יי אלהי אדני אברהם אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי
הלך עליה. הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמה היוצאת לשאב ואמרתי אליה הגמיאיני נא
מעט מים מכדך. ואמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב היא האשה אשר הכיח יי לבן
אדוני. אני טרם אכלה לדבר על לבי והנה רבקה יצאת וכדה על שכמה ותרד העינה ותשאב
ואמר אליה השקיני נא. ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר שתה וגם גמליך אשקה. ואשתה וגם
הגמלים השקתה. ואשאל אותה ואמר בת מי את ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה.
ואשם הנזם על אפה והצמידים על ידיה. ואקד וישתחו ליי ואברך את יי אלהי אדני אברהם אשר
הנחני בדרך אמת לקחת את בת אחי אדוני לבנו. ועתה אם יש אתכם עשים חסד ואמת הגידו לי
ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל. ויען לבן ובתואל ויאמרו מיי יצא הדבר לא נוכל
דבר אליך רע או טוב. הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשת בן אדוניך כאשר דבר יי. ויהי כשמע
עבד אברהם את דבריהם וישתחו ארצה ליי. ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה
ומגדנות נתן לאחיה ולאמה. ויאכלו וישתו הוא והאנשים אשר עמו וילינו ויקמו בבקר ויאמר
שלחוני לאדוני. ויאמר אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור אחר תלך. ויאמר אליהם
אל תאחרו אתי וייי הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדוני. ויאמרו נקרא לנערה ונשאלה את פיה.
ויקראו לרבקה ויאמרו אליה התלכי עם האיש הזה ותאמר אלך. וישלחו את רבקה אחתם ואת
מינקתה ואת עבד אברהם ואנשיו. ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה
ויירש זרעך את שער שנאיו. ותקם רבקה ונערותיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש
וילך העבד את רבקה ויעתר. ויצחק בא מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב. ויצא יצחק
לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים. ורבקה נשא את עיניה ותרא את
יצחק ותפל מעל הגמל. ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא
אדני ותקח הצעיף ותתכס. ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה. ויבא יצחק האהלה
שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה ויתנחם יצחק אחרי אמו.

לא יהיה לך אלהים אחרים על פני: לא תעשה לך פסל וכל
תמונה וגו׳ לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך:

הקהל ארם ישראל אין אלהי׳ ישראל כמוהו. כמאמרו אשר אין כמוך באלהים יהוה ואין כמעשיך. ואמרו ז״ל שכל מי שיש בידו עבודת כוכבים ואומר שיש לו אלהות אחר אפילו בשמים ממעל ועל הארץ מתחת כיון שאין לו אלהות אחר אין לו כלום. ואמרו ז״ל שכל מי שיש בידו עבודת כוכבים כאלו כפר בכל התורה כולה. ואמרו ז״ל שכל מי שיש בידו עבודת כוכבים אין לו חלק לעולם הבא. ואמרו ז״ל שכל מי שיש בידו עבודת כוכבים אין לו חלק לתחיית המתים. ואמרו ז״ל שכל מי שיש בידו עבודת כוכבים אין לו חלק לתור

ואמרו לו אין אנו יודעים מה הוא אומר אלא שאנו רואים שפיו נע ואנו מבינים שהוא מדבר אל עצמו ואמר להם אם כן אין אתם יכולים להעיד עליו שהוא מדבר אל עצמו שמא אל אחר הוא מדבר ואמרו לו אין אנו יודעים

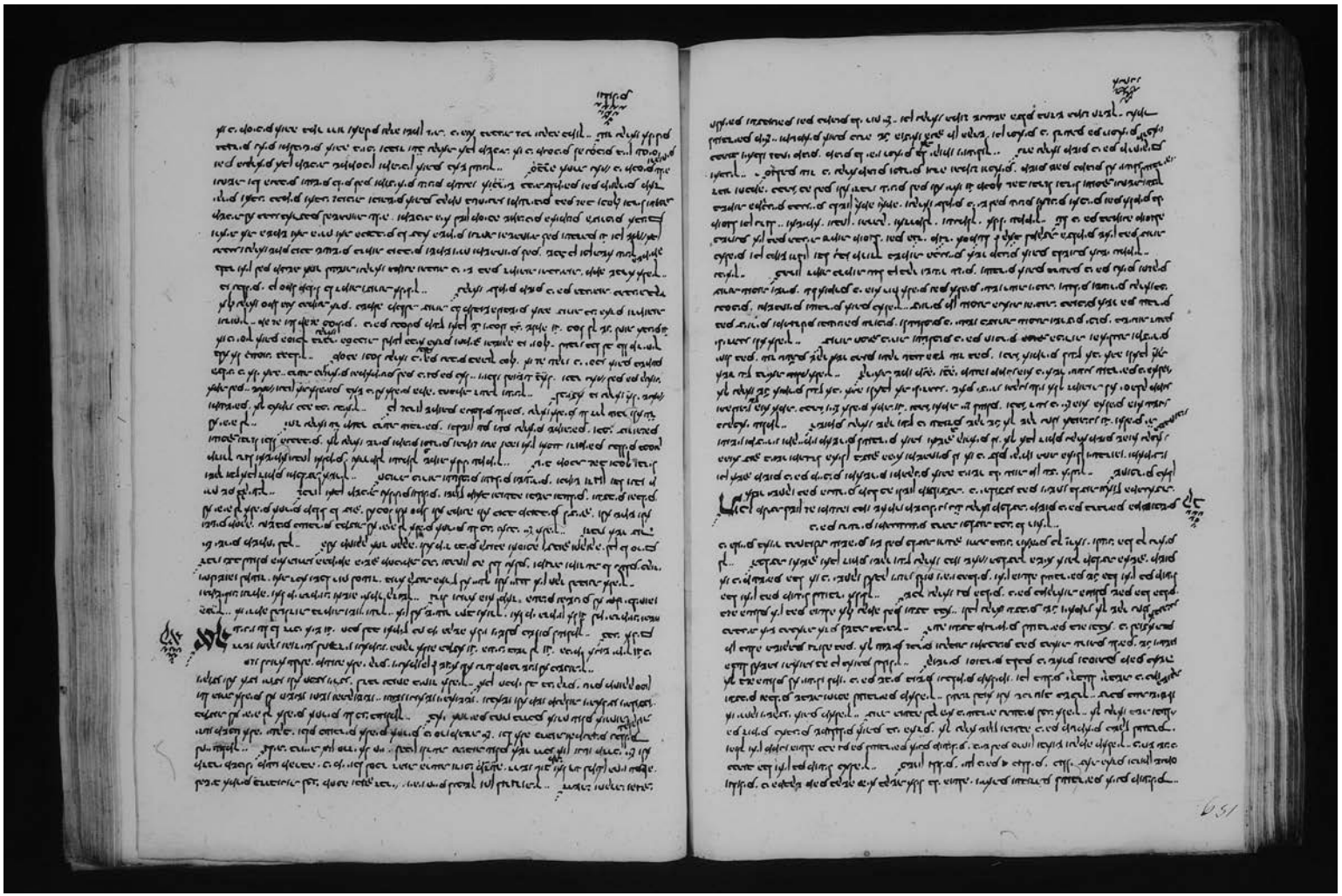

ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימיו שני חיי
שנת מאת שנה וארבעים שנה: ויקרבו ימי ישראל למות
ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שים
נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני
נא במצרים: ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני
בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך: ויאמר השבעה לי
וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה: ויהי אחרי
הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני
בניו עמו את מנשה ואת אפרים: ויגד ליעקב ויאמר הנה
בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה: ויאמר
יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך
אתי: ויאמר אלי הנני מפרך והרבתיך ונתתיך לקהל עמים
ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם: ועתה
שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה
לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי: ומולדתך
אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו
בנחלתם: ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען
בדרך בעוד כברת הארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך
אפרת הוא בית לחם: וירא ישראל את בני יוסף ויאמר
מי אלה: ויאמר יוסף אל אביו כי בני הם אשר נתן לי
אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם: ועיני ישראל
כבדו מזקנה לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם
ויחבק להם: ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי
והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך: ויוצא יוסף אתם
מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה: ויקח יוסף את שניהם
את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו
משמאל ישראל ויגש אליו: וישלח ישראל את ימינו וישת
על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה
שכל את ידיו כי מנשה הבכור: ויברך את יוסף ויאמר
האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברהם ויצחק האלהים
הרעה אתי מעודי עד היום הזה: המלאך הגאל אתי מכל
רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם
ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ: וירא יוסף כי ישית אביו
יד ימין על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר
אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה: ויאמר יוסף אל
אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו: וימאן
אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא
יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים:
ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר ישמך
אלהים כאפרים וכמנשה: ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי
מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבתיכם:
ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי
בחרבי ובקשתי:

ויקרא אל יעקב ויאמר אספו ואגידה לכם את אשר יקרא
אתכם באחרית הימים: הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו
אל ישראל אביכם: ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני
יתר שאת ויתר עז: פחז כמים אל תותר כי עלית משכבי
אביך אז חללת יצועי עלה: שמעון ולוי אחים כלי חמס
מכרתיהם: בסדם אל תבא נפשי באסיפם אל תחד כבודי
כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור: ארור אפם כי עז
ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל:
יהודה אתה יודוך אחיך ידך בעורף אויביך ישתחוו לך
בני אביך: גור אריה יהודה מטרף בני עלית כרע רבץ
כאריה וכלביא מי יקימנו: לא יסור שבט מיהודה ומחקק
מבין רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים: אסרי לגפן
עירה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבשו ודם ענבים סותה:
חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב: זבולן לחוף ימים
ישכון והוא לחוף אניות ויריכתו על צידן: יששכר חמר
גרם רבץ בין המשפתים: וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ
כי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד: דן ידין עמו
כאחד שבטי ישראל: יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי
ארח הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור: לישועתך קויתי
יהוה: גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב: מאשר שמנה לחמו
והוא יתן מעדני מלך: נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר:
בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות צעדה עלי שור: וימררהו
ורבו וישטמהו בעלי חצים: ותשב באיתן קשתו ויפזו זרועי
ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל: מאל אביך
ויעזרך ואת שדי ויברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום
רבצת תחת ברכת שדים ורחם: ברכת אביך גברו על ברכת
הורי עד תאות גבעת עולם תהיינה לראש יוסף ולקדקד
נזיר אחיו: בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק
שלל: כל אלה שבטי ישראל שנים עשר אותם אמר להם
אביהם ויברך אתם איש אשר כברכתו ברך אתם: ויצו
אותם ויאמר אלהם אני נאסף אל עמי קברו אתי אל אבתי
אל המערה אשר בשדה עפרון החתי: בשדה המכפלה אשר
על פני ממרא בארץ כנען אשר קנה אברהם את השדה
מאת עפרון החתי לאחזת קבר: שמה קברו את אברהם
ואת שרה אשתו שמה קברו את יצחק ואת רבקה אשתו
ושמה קברתי את לאה: מקנה השדה והמערה אשר בו
מאת בני חת: ויכל יעקב מצות את בניו ויאסף רגליו אל
המטה וינוע ויאסף אל עמיו:

ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו ויישק לו: ויצו יוסף את
עבדיו את הרפאים את אביו חנטים ויחנטו הרפאים את
ישראל: וימלאו לו ארבעים יום כי כן ימלאו ימי החנטים
ויבכו אתו מצרים שבעים יום: ויעברו ימי בכיתו וידבר
יוסף אל בית פרעה לאמר אם נא מצאתי חן בעיניכם דברו
נא באזני פרעה לאמר: אבי השבעני לאמר הנה אנכי מת
בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה
אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה: ויאמר פרעה עלה
וקבר את אביך כאשר השבעך: ויעל יוסף לקבר את אביו
ויעלו אתו כל עבדי פרעה זקני ביתו וכל זקני ארץ מצרים:
וכל בית יוסף ואחיו ובית אביו רק טפם וצאנם ובקרם
עזבו בארץ גשן: ויעל עמו גם רכב גם פרשים ויהי המחנה
כבד מאד: ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן ויספדו
שם מספד גדול וכבד עד מאד ויעש לאביו אבל שבעת ימים:
וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו
אבל כבד זה למצרים על כן קרא שמה אבל מצרים אשר
בעבר הירדן: ויעשו בניו לו כן כאשר צום אתם: וישאו
אתו בניו ארצה כנען ויקברו אתו במערת שדה המכפלה
אשר קנה אברהם את השדה לאחזת קבר מאת עפרון החתי
על פני ממרא: וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל העלים
אתו לקבר את אביו אחרי קברו את אביו: ויראו אחי יוסף
כי מת אביהם ויאמרו לו אולי ישטמנו יוסף והשב ישיב
לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו: ויצוו אל יוסף לאמר
אביך צוה לפני מותו לאמר: כה תאמרון ליוסף אנא שא
נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע
עבדי אלהי אביך ויבך יוסף בדברם אליו: וילכו גם אחיו
ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים: ויאמר אלהם יוסף
אל תיראו כי התחת אלהים אני: ואתם חשבתם עלי רעה
אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה להחית עם רב:
ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אתם
וידבר על לבם: וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי
יוסף מאה ועשר שנים: וירא יוסף לאפרים בני שלשים
גם בני מכיר בני מנשה ילדו על ברכי יוסף: ויאמר יוסף
אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם
מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק
וליעקב: וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד
אלהים אתכם והעלתם את עצמתי מזה: וימת יוסף בן מאה
ועשר שנים ויחנטו אתו ויישם בארון במצרים:

שמות

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש
וביתו באו: ראובן שמעון לוי ויהודה: יששכר זבולן
ובנימין: דן ונפתלי גד ואשר: ויהי כל נפש יוצאי ירך
יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים: וימת יוסף וכל
אחיו וכל הדור ההוא: ובני ישראל פרו וישרצו וירבו
ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם: ויקם מלך חדש
על מצרים אשר לא ידע את יוסף: ויאמר אל עמו הנה עם
בני ישראל רב ועצום ממנו: הבה נתחכמה לו פן ירבה
והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שנאינו ונלחם
בנו ועלה מן הארץ: וישימו עליו שרי מסים למען ענתו
בסבלתם ויבן ערי מסכנות לפרעה את פתם ואת רעמסס:
וכאשר יענו אתו כן ירבה וכן יפרץ ויקצו מפני בני
ישראל: ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך: וימררו את
חייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה את
כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך: ויאמר מלך מצרים
למילדת העברית אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה:
ויאמר בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים אם בן הוא
והמתן אתו ואם בת היא וחיה: ותיראן המילדת את
האלהים ולא עשו כאשר דבר אלהם מלך מצרים ותחיין
את הילדים: ויקרא מלך מצרים למילדת ויאמר להן מדוע
עשיתן הדבר הזה ותחיין את הילדים: ותאמרן המילדת
אל פרעה כי לא כנשים המצריות העברית כי חיות הנה
בטרם תבוא אלהן המילדת ילדו: ויטב אלהים למילדת
וירב העם ויעצמו מאד: ויהי כי יראו המילדת את האלהים
ויעש לבתים: ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל הבן הילוד
היארה תשליכוהו וכל הבת תחיון:

ויקח איש מבית לוי את בת לוי: ותהר האשה ותלד בן
ותרא אתו כי טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים: ולא יכלה
עוד הצפינו ותקח לו תבת גמא ותחמרה בחמר ובזפת
ותשם בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאר: ותתצב
אחתו מרחק לדעה מה יעשה לו: ותרד בת פרעה לרחץ על
היאר ונערתיה הלכת על יד היאר ותרא את התבה בתוך
הסוף ותשלח את אמתה ותקחה: ותפתח ותרא אתו את
הילד והנה נער בכה ותחמל עליו ותאמר מילדי העברים זה:
ותאמר אחתו אל בת פרעה האלך וקראתי לך אשה מינקת
מן העברית ותינק לך את הילד: ותאמר לה בת פרעה לכי
ותלך העלמה ותקרא את אם הילד: ותאמר לה בת פרעה
הלכי את הילד הזה והינקהו לי ואני אתן את שכרך
ותקח האשה הילד ותניקהו: ויגדל הילד ותבאהו לבת
פרעה והי לה לבן ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים
משיתהו:

ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלתם
וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו: ויפן כה וכה וירא
כי אין איש ויך את המצרי ויטמן בחול: ויצא ביום השני
והנה שני אנשים עברים נצים ויאמר לרשע למה תכה רעך:
ויאמר מי שמך לאיש שר ושפט עלינו הלהרגני אתה אמר
אך נודע הדבר ויירא משה ואכן הדבר הזה נודע: וישמע
פרעה את הדבר הזה ויבקש להרג את משה וישב משה
מפני פרעה וישב בארץ מדין וישב על הבאר: ולכהן מדין
שבע בנות ותבאנה וידלו ותמלאנה את הרהטים להשקות
צאן אביהן: ויבאו הרעים ויגרשום ויקם משה ויושען להן
וישק את צאנם: ותבאנה אל רעואל אביהן ויאמר מדוע
מהרתן בא היום: ותאמרנה איש מצרי הצילנו מיד הרעים
וגם דלה דלה לנו וישק את הצאן: ויאמר אל בנותיו ואיו
למה זה עזבתן את האיש קראן לו ויאכל לחם: ויואל משה
לשבת את האיש ויתן את צפרה בתו למשה: ותלד בן
ויקרא את שמו גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה:
ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני
ישראל מן העבדה ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים מן
העבדה: וישמע אלהים את נאקתם ויזכר אלהים את בריתו
את אברהם את יצחק ואת יעקב: וירא אלהים את בני
ישראל וידע אלהים:

ומשה היה רעה את צאן יתרו חתן כהן מדין וינהג את
הצאן אחר המדבר ויבא אל הר האלהים חרבה: וירא
מלאך יהוה אליו בלבת אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה
בער באש והסנה איננו אכל: ויאמר משה אסרה נא ואראה
את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה: וירא יהוה כי
סר לראות ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה
משה ויאמר הנני: ויאמר אל תקרב הלם של נעליך מעל
רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא:
ויאמר אנכי אלהי אביך אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי
יעקב ויסתר משה כי ירא מהביט אל האלהים: ויאמר יהוה
ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי
מפני נגשיו כי ידעתי את מכאביו: וארד להצילו מיד
מצרים ולהעלתו מן הארץ ההוא אל ארץ טובה ורחבה אל
ארץ זבת חלב ודבש אל מקום הכנעני והחתי והאמרי
והפרזי והחוי והיבוסי: ועתה הנה צעקת בני ישראל באה
אלי וגם ראיתי את הלחץ אשר מצרים לחצים אתם: ועתה
לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי בני ישראל
ממצרים: ויאמר משה אל האלהים מי אנכי כי אלך אל
פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים: ויאמר כי אהיה
עמך וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם
ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה: ויאמר משה
אל האלהים הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרתי להם
אלהי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו מה אמר
אלהם: ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה ויאמר כה
תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם: ויאמר עוד
אלהים אל משה כה תאמר אל בני ישראל יהוה אלהי
אבתיכם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני
אליכם זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר: לך ואספת את
זקני ישראל ואמרת אליהם יהוה אלהי אבתיכם נראה אלי
אלהי אברהם יצחק ויעקב לאמר פקד פקדתי אתכם ואת
הערוך לכם במצרים: ואמר אעלה אתכם מעני מצרים אל
ארץ הכנעני והחתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי אל ארץ
זבת חלב ודבש: ושמעו לקלך ובאת אתה וזקני ישראל
אל מלך מצרים ואמרתם אליו יהוה אלהי העברים נקרה
עלינו ועתה נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה
ליהוה אלהינו: ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים
להלך ולא ביד חזקה: ושלחתי את ידי והכיתי את מצרים
בכל נפלאתי אשר אעשה בקרבו ואחרי כן ישלח אתכם:
ונתתי את חן העם הזה בעיני מצרים והיה כי תלכון לא
תלכו ריקם: ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף
וכלי זהב ושמלת ושמתם על בניכם ועל בנתיכם ונצלתם
את מצרים:

ויען משה ויאמר והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקלי כי
יאמרו לא נראה אליך יהוה: ויאמר אליו יהוה מה זה
בידך ויאמר מטה: ויאמר השליכהו ארצה וישלכהו ארצה
ויהי לנחש ויברח משה מפניו: ויאמר יהוה אל משה שלח
ידך ואחז בזנבו וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו:
למען יאמינו כי נראה אליך יהוה אלהי אבתם אלהי
אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב: ויוסף יהוה עוד הבא נא
ידך בחיקך ויבא ידו בחיקו ויוציאה והנה ידו מצרעת
כשלג: ויאמר השב ידך אל חיקך וישב ידו אל חיקו
ויוציאה מחיקו והנה שבה כבשרו: והיה אם לא יאמינו לך
ולא ישמעו לקול האות הראשון והאמינו לקול האות
האחרון: והיה אם לא יאמינו גם לשני האותות האלה ולא
ישמעו לקלך ולקחת מימי היאר והשפכת היבשה והיו
המים אשר תקח מן היאר והיו ליבשת דם: ויאמר משה אל
יהוה בי אדני לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשם
גם מאז דברך אל עבדך כי כבד פה וכבד לשון אנכי:
ויאמר יהוה אליו מי שם פה לאדם או מי ישם אלם או חרש
או פקח או עור הלא אנכי יהוה: ועתה לך ואנכי אהיה עם
פיך והורתיך אשר תדבר: ויאמר בי אדני שלח נא ביד
תשלח: ויחר אף יהוה במשה ויאמר הלא אהרן אחיך הלוי
ידעתי כי דבר ידבר הוא וגם הנה הוא יצא לקראתך וראך
ושמח בלבו: ודברת אליו ושמת את הדברים בפיו ואנכי
אהיה עם פיך ועם פיהו והורתי אתכם את אשר תעשון:
ודבר הוא לך אל העם והיה הוא יהיה לך לפה ואתה תהיה
לו לאלהים: ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את
האתת:

וילך משה וישב אל יתר חתנו ויאמר אליו אלכה נא
ואשובה אל אחי אשר במצרים ואראה העודם חיים ויאמר
יתרו למשה לך לשלום: ויאמר יהוה אל משה במדין לך
שוב מצרימה כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך:
ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכבם על החמור וישב
ארצה מצרים ויקח משה את מטה האלהים בידו: ויאמר
יהוה אל משה בלכתך לשוב מצרימה ראה כל המופתים
אשר שמתי בידך ועשיתם לפני פרעה ואני אחזק את לבו
ולא ישלח את העם: ואמרת אל פרעה כה אמר יהוה בני
בכרי ישראל: ואמר אליך שלח את בני ויעבדני ותמאן
לשלחו הנה אנכי הורג את בנך בכרך: ויהי בדרך במלון
ויפגשהו יהוה ויבקש המיתו: ותקח צפרה צר ותכרת את
ערלת בנה ותגע לרגליו ותאמר כי חתן דמים אתה לי:
וירף ממנו אז אמרה חתן דמים למולת: ויאמר יהוה אל
אהרן לך לקראת משה המדברה וילך ויפגשהו בהר האלהים
וישק לו: ויגד משה לאהרן את כל דברי יהוה אשר שלחו
ואת כל האתת אשר צוהו: וילך משה ואהרן ויאספו את כל
זקני בני ישראל: וידבר אהרן את כל הדברים אשר דבר
יהוה אל משה ויעש האתת לעיני העם: ויאמן העם וישמעו
כי פקד יהוה את בני ישראל וכי ראה את עניים ויקדו
וישתחוו:

ואחרי כן באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה כה אמר יהוה
אלהי ישראל שלח את עמי ויחגו לי במדבר: ויאמר פרעה
מי יהוה אשר אשמע בקלו לשלח את ישראל לא ידעתי את
יהוה וגם את ישראל לא אשלח: ויאמרו אלהי העברים
נקרה עלינו נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה
ליהוה אלהינו פן יפגענו בדבר או בחרב: ויאמר אלהם
מלך מצרים למה משה ואהרן תפרעו את העם ממעשיו לכו
לסבלתיכם: ויאמר פרעה הן רבים עתה עם הארץ והשבתם
אתם מסבלתם: ויצו פרעה ביום ההוא את הנגשים בעם
ואת שטריו לאמר: לא תספו לתת תבן לעם ללבן הלבנים
כתמול שלשם הם ילכו וקששו להם תבן: ואת תכנת
הלבנים אשר הם עשים תמול שלשם תשימו עליהם לא
תגרעו ממנו כי נרפים הם על כן הם צעקים לאמר נלכה
נזבחה לאלהינו: תכבד העבדה על האנשים ויעשו בה ואל
ישעו בדברי שקר: ויצאו נגשי העם ושטריו ויאמרו אל
העם לאמר כה אמר פרעה איני נתן לכם תבן: אתם לכו
קחו לכם תבן מאשר תמצאו כי אין נגרע מעבדתכם דבר:
ויפץ העם בכל ארץ מצרים לקשש קש לתבן: והנגשים
אצים לאמר כלו מעשיכם דבר יום ביומו כאשר בהיות
התבן: ויכו שטרי בני ישראל אשר שמו עליהם נגשי
פרעה לאמר מדוע לא כליתם חקכם לבנתכם כתמול
שלשם גם תמשלם: ויבאו שטרי בני ישראל ויצעקו אל
פרעה לאמר למה תעשה כה לעבדיך: תבן לא נתן לעבדיך
ולבנים אמרים לנו עשו והנה עבדיך נמכים והחטאת עמך:
ויאמר נרפים אתם נרפים על כן אתם אמרים נלכה נזבחה
ליהוה: ועתה לכו עבדו ותבן לא יתן לכם וכתכן לבנים
תתנו: וירעו שטרי בני ישראל באמר לא תגרעו מלבניכם
דבר יום ביומו: ויפגעו את משה ואת אהרן נצב לקראתם
בצאתם מאת פרעה: ויאמרו אלהם יירא יהוה עליכם
וישפט אשר הבאשתם את ריחנו בעיני פרעה ובעיני עבדיו
לתת חרב בידם להרג אתנו: וישב משה אל יהוה ויאמר
אדני למה הרעות לעם הזה למה זה שלחתני: ומאז באתי
אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת את
עמך:

ויאמר יהוה אל משה עתה תראה אשר אעשה לפרעה כי
ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו: וידבר אלהים
אל משה ויאמר אליו אני יהוה: וארא אל אברהם אל
יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי יהוה לא נודעתי להם:
והקמתי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען את ארץ
מגוריהם אשר גרו בה: וגם אני שמעתי את נאקת בני
ישראל אשר מצרים מעבדים אתם ואזכר את בריתי: לכן
אמר לבני ישראל אני יהוה והוצאתי אתכם מתחת סבלות
מצרים והצלתי אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה
ובשפטים גדלים: ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם
לאלהים וידעתם כי אני יהוה אלהיכם המוציא אתכם מתחת
סבלות מצרים: והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את
ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אתה לכם
מורשה אני יהוה: וידבר משה כן אל בני ישראל ולא
שמעו אל משה מקצר רוח ומעבדה קשה: ויאמר יהוה אל
משה בא דבר אל פרעה מלך מצרים וישלח את בני ישראל
מארצו: וידבר משה לפני יהוה לאמר הן בני ישראל לא
שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתים: וידבר
יהוה אל משה ואל אהרן ויצום אל בני ישראל ואל פרעה
מלך מצרים להוציא את בני ישראל מארץ מצרים:

אלה ראשי בית אבתם בני ראובן בכר ישראל חנוך ופלוא
חצרון וכרמי אלה משפחות ראובן: ובני שמעון ימואל
וימין ואהד ויכין וצחר ושאול בן הכנענית אלה משפחות
שמעון: ואלה שמות בני לוי למשפחתם גרשון וקהת
ומררי ושני חיי לוי מאה שלשים ושבע שנה: בני גרשון
לבני ושמעי למשפחתם: ובני קהת עמרם ויצהר וחברון
ועזיאל ושני חיי קהת מאה שלשים ושלש שנה: ובני עמרם
אהרן ומשה ומרים ושני חיי עמרם מאה שלשים ושבע
שנה: ובני יצהר נפג וזכרי ועזיאל: ובני עזיאל מישאל
ואלצפן וסתרי: ואלישבע בת עמינדב אחות נחשון לקחה
לו לאשה את נדב ואת אביהוא את אלעזר ואת איתמר:
ובני קרח אסיר ואלקנה ואביאסף אלה משפחות הקרחי:
ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ותלד לו
את פינחס אלה ראשי אבות הלוי למשפחתם: הוא אהרן
ומשה אשר אמר יהוה להם הוציאו את בני ישראל מארץ
מצרים על צבתם: הם המדברים אל פרעה מלך מצרים
להוציא את בני ישראל ממצרים הוא משה והוא אהרן:

ויהי ביום דבר יהוה אל משה בארץ מצרים: וידבר יהוה
אל משה לאמר אני יהוה דבר אל פרעה מלך מצרים את כל
אשר אני דבר אליך: ויאמר משה לפני יהוה הן אני ערל
שפתים ואיך ישמע אלי פרעה: ויאמר יהוה אל משה ראה
נתתיך אלהים לפרעה ואהרן אחיך יהיה נביאך: אתה תדבר
את כל אשר אצוך ואהרן אחיך ידבר אל פרעה ושלח את
בני ישראל מארצו: ואני אקשה את לב פרעה והרביתי את
אתתי ואת מופתי בארץ מצרים: ולא ישמע אלכם פרעה
ונתתי את ידי במצרים ויצאתי את צבאתי את עמי בני
ישראל מארץ מצרים בשפטים גדלים: וידעו מצרים כי אני
יהוה בנטתי את ידי על מצרים והוצאתי את בני ישראל
מתוכם: ויעש משה ואהרן כאשר צוה יהוה אתם כן עשו:
ומשה בן שמנים שנה ואהרן בן שלש ושמנים שנה בדברם
אל פרעה:

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר: כי ידבר אלכם
פרעה לאמר תנו לכם מופת ואמרת אל אהרן קח את מטך
והשלך לפני פרעה יהי לתנין: ויבא משה ואהרן אל פרעה
ויעשו כן כאשר צוה יהוה ויהי אהרן את מטהו לפני פרעה
ולפני עבדיו ויהי לתנין: ויקרא גם פרעה לחכמים
ולמכשפים ויעשו גם הם חרטמי מצרים בלהטיהם כן:
ויטלו איש מטהו ויהיו לתנינם ויבלע מטה אהרן את
מטותם: ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהם כאשר דבר יהוה:
ויאמר יהוה אל משה כבד לב פרעה מאן לשלח העם:
לך אל פרעה בבקר הנה יצא המימה ונצבת לקראתו על
שפת היאר והמטה אשר נהפך לנחש תקח בידך: ואמרת
אליו יהוה אלהי העברים שלחני אליך לאמר שלח את עמי
ויעבדני במדבר והנה לא שמעת עד כה: כה אמר יהוה
בזאת תדע כי אני יהוה הנה אנכי מכה במטה אשר בידי על
המים אשר ביאר והפכו לדם: והדגה אשר ביאר תמות
ובאש היאר ונלאו מצרים לשתות מים מיאר והיה הדם
בכל ארץ מצרים: ויעשו כן חרטמי מצרים בלהטיהם
ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהם כאשר דבר יהוה: ויפן
פרעה ויבא אל ביתו ולא שת לבו גם לזאת: ויחפרו כל
מצרים סביבת היאר מים לשתות כי לא יכלו לשתת מימי
היאר: וימלאו שבעת ימים אחרי הכות יהוה את היאר:

ויאמר יהוה אל משה בא אל פרעה ואמרת אליו כה אמר
יהוה שלח עמי ויעבדני: ואם מאן אתה לשלח הנה אנכי
נגף את כל גבולך בצפרדעים: ושרץ היאר צפרדעים ועלו
ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל מטתך ובבית עבדיך
ובעמך ובתנוריך ובמשארותיך: ובך ובעמך ובכל עבדיך
יעלו הצפרדעים: ויאמר יהוה אל משה אמר אל אהרן נטה
את ידך במטך על הנהרות על היארים ועל הגבים והעל את
הצפרדעים על ארץ מצרים: ויט אהרן את ידו על מימי
מצרים ותעל הצפרדע ותכס את ארץ מצרים: ויעשו חרטמם
בלהטיהם ויעלו את הצפרדעים על ארץ מצרים: ויקרא
פרעה למשה ולאהרן ויאמר חלו אל יהוה ויסר הצפרדעים
ממני ומעמי ואשלחה את העם ויזבחו ליהוה: ויאמר משה
לפרעה התפאר עלי למתי אעתיר לך ולעבדיך ולעמך
להכרית הצפרדעים ממך ומבתיך רק ביאר תשארנה:
ויאמר למחר ויאמר כדברך למען תדע כי אין כיהוה
אלהינו: וסרו הצפרדעים ממך ומבתיך ומעבדיך ומעמך רק
ביאר תשארנה: ויצא משה ואהרן מעם פרעה ויצעק משה
אל יהוה על דבר הצפרדעים אשר שם לפרעה: ויעש יהוה
כדבר משה וימתו הצפרדעים מן הבתים מן החצרות ומן
השדות: ויכבסו אתם חמרם חמרם ותבאש הארץ: ויראו
פרעה כי היתה הרוחה והכבד את לבו ולא שמע אלהם
כאשר דבר יהוה:

ויאמר יהוה אל משה אמר אל אהרן נטה את מטך והך את
עפר הארץ והיה לכנם בכל ארץ מצרים: ויעשו כן ויט
אהרן את ידו במטהו ויך את עפר הארץ ותהי הכנם באדם
ובבהמה כל עפר הארץ היה כנם בכל ארץ מצרים: ויעשו
כן החרטמים בלהטיהם להוציא את הכנם ולא יכלו והכנם
היתה באדם ובבהמה: ויאמרו החרטמם אל פרעה אצבע
אלהים היא ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהם כאשר דבר
יהוה: ויאמר יהוה אל משה השכם בבקר והתיצב לפני
פרעה הנה יצא המימה והקרת אליו כה אמר יהוה שלח
עמי ויעבדני: כי אם אינך משלח את עמי הנני משלח בך
ובעבדיך ובעמך ובבתיך את הערב ומלאו בתי מצרים את
הערב גם האדמה אשר הם עליה: והפליתי ביום ההוא את
ארץ גשן אשר עמי עמד עליה לבלתי היות שם ערב למען
תדע כי אני יהוה בקרב הארץ: ושמתי פדות בין עמי ובין
עמך למחר יהיה האת הזה: ויעש יהוה כן ויבא ערב כבד
בית פרעה ובית עבדיו ובכל ארץ מצרים תשחת הארץ
מפני הערב: ויקרא פרעה למשה ולאהרן ויאמר לכו זבחו
לאלהיכם בארץ: ויאמר משה לא נכון לעשות כן כי תועבת
מצרים נזבח ליהוה אלהינו הן נזבח את תועבת מצרים
לעיניהם ולא יסקלנו: דרך שלשת ימים נלך במדבר
וזבחנו ליהוה אלהינו כאשר יאמר אלינו: ויאמר פרעה
אנכי אשלח אתכם וזבחתם ליהוה אלהיכם במדבר רק
הרחק לא תרחיקו לכת התפללו בעדי: ויאמר משה הנה
אנכי יוצא מעמך והעתרתי אל יהוה וסר הערב מפרעה
מעבדיו ומעמו מחר אך אל יסף פרעה התל לבלתי שלח
את העם לזבח ליהוה: ויצא משה מעם פרעה ויעתר אל
יהוה: ויעש יהוה כדבר משה ויסר הערב מפרעה מעבדיו
ומעמו לא נשאר אחד: ויכבד פרעה את לבו גם בפעם הזאת
ולא שלח את העם:

ויאמר יהוה אל משה בא אל פרעה ודברת אליו כה אמר
יהוה אלהי העברים שלח את עמי ויעבדני: כי אם מאן
אתה לשלח ועודך מחזיק בהם: הנה יד יהוה היה במקנך
אשר בשדה בסוסים בחמרים בגמלים בבקר ובצאן דבר
כבד מאד: והפלה יהוה בין מקנה ישראל ובין מקנה
מצרים ולא ימות מכל לבני ישראל דבר: ויתן יהוה מחר
לאמר יעשה יהוה הדבר הזה בארץ: ויעש יהוה את הדבר
הזה ממחרת ותמת כל מקנה מצרים ומקנה בני ישראל לא
מת אחד: וישלח פרעה והנה לא מת מקנה ישראל עד אחד
ויכבד לב פרעה ולא שלח את העם:

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן קחו לכם מלא חפניכם
פיח כבשן ויזרקהו משה השמים לעיני פרעה: והיה לאבק
על כל ארץ מצרים והיה על האדם ועל הבהמה לשחין
פרחת אבעבעת בכל ארץ מצרים: ויקחו את פיח הכבשן
ויעמדו לפני פרעה ויזרקהו משה השמים ויהי שחין פרחת
אבעבעת באדם ובבהמה: ולא יכלו החרטמם לעמד לפני
משה מפני השחין כי היה השחין בחרטמם ובכל מצרים:
ויחזק יהוה את לב פרעה ולא שמע אלהם כאשר דבר יהוה
אל משה: ויאמר יהוה אל משה השכם בבקר והתיצב לפני
פרעה ואמרת אליו כה אמר יהוה אלהי העברים שלח את
עמי ויעבדני: כי בפעם הזאת אנכי שלח את כל מגפתי אל
לבך ובעבדיך ובעמך בעבור תדע כי אין כמני בכל הארץ:
כי עתה שלחתי את ידי ואך אתך ואת עמך בדבר ותכחד
מן הארץ: ואולם בעבור זאת העמדתיך בעבור הראתך את
כחי ולמען ספר שמי בכל הארץ: עודך מסתלל בעמי
לבלתי שלחם הנני משיח כעת מחר את כבד מאד מצרים
למן היום הוסדה ועד עתה: ועתה שלח העז את מקנך ואת
כל אשר לך בשדה כל האדם והבהמה אשר ימצא בשדה
ולא יאסף הבית וירד עליהם הברד וימתו: ירא את דבר
יהוה מעבדי פרעה הניס את עבדיו ואת מקנהו אל הבתים:
ואשר לא שם לבו אל דבר יהוה ויעזב את עבדיו ואת
מקנהו בשדה:

ויאמר יהוה אל משה נטה את ידך על השמים ויהי ברד
בכל ארץ מצרים על האדם ועל הבהמה ועל כל עשב השדה
בארץ מצרים: ויט משה את מטהו על השמים ויהוה נתן
קלת וברד והלך אש ארצה וימטר יהוה ברד על ארץ
מצרים: ויהי ברד וגחלת אש מתלקחת בתוך הברד כבד
מאד אשר לא היתה כמהו בכל ארץ מצרים מאז היתה
לגוי: ויך הברד בכל ארץ מצרים את כל אשר בשדה מאדם

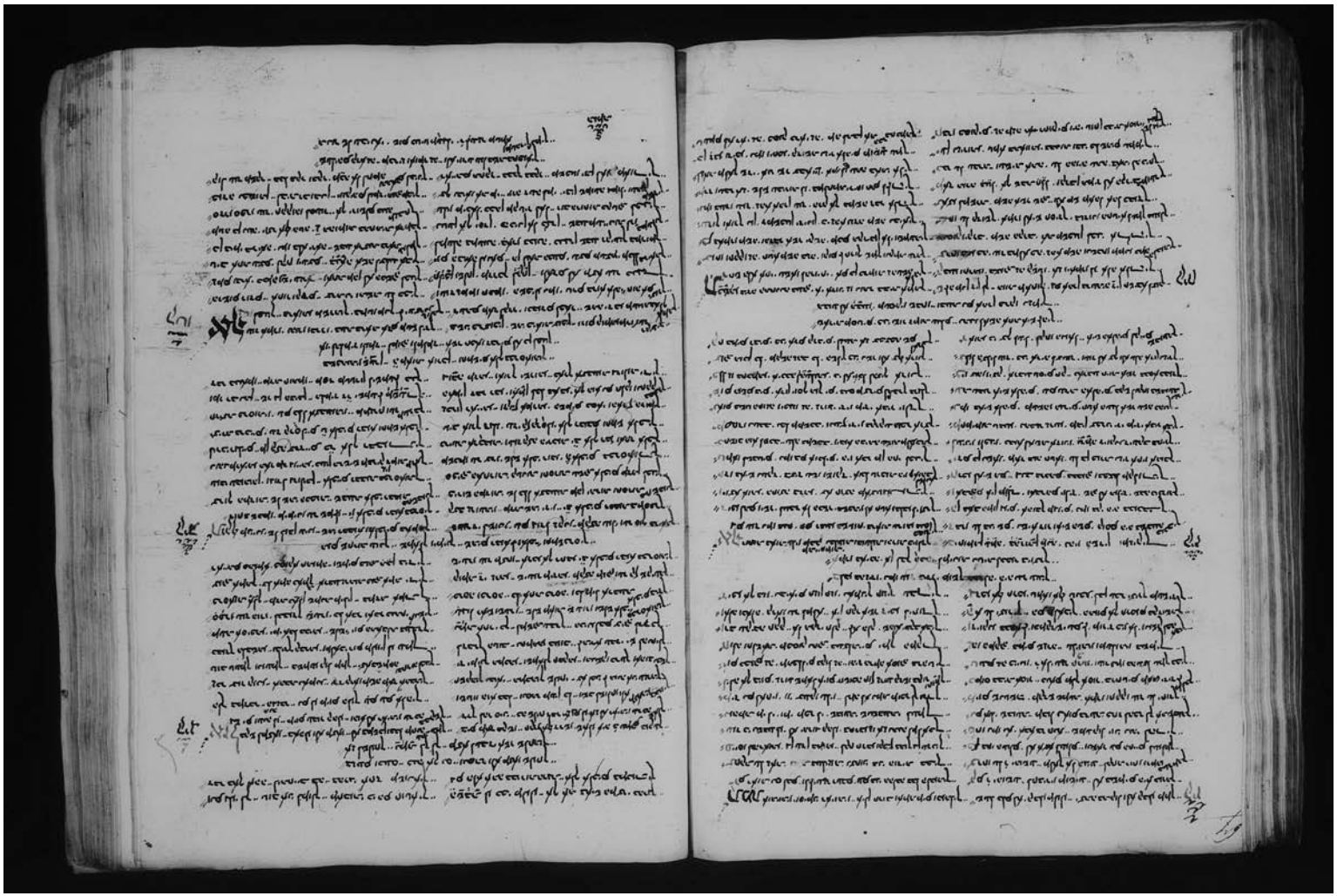

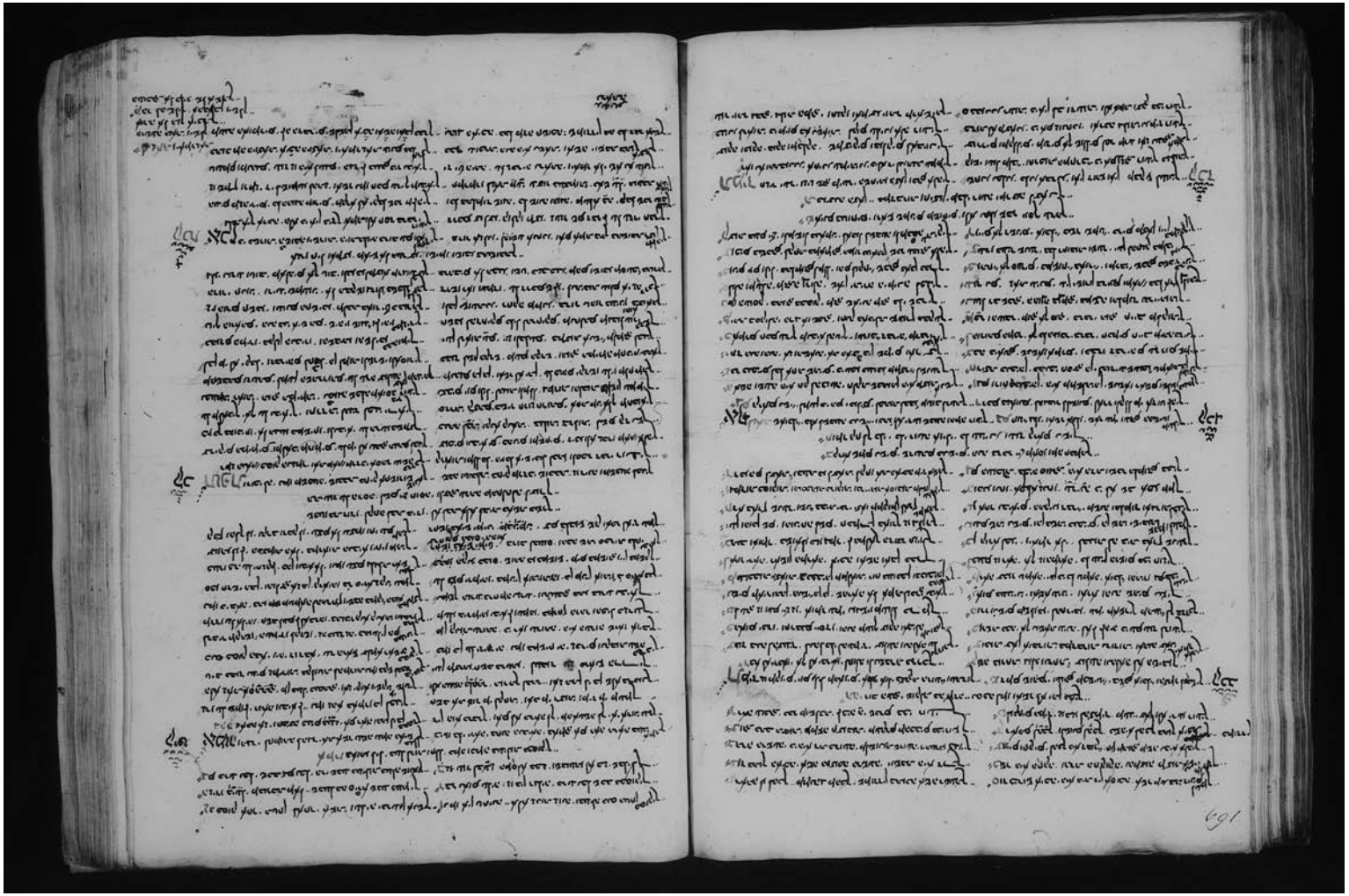

תשא את שם יוֹאֵלהיך לשואבי שניקה יוי

אשאשנר ישית את שמו לשואה:

ועוד כתוב שמים לזוהלה.

מלא דבר בראשון ושלם לנחם. ולא למשנית הקיצוף כי בכורי גוים היה שוכן שקר בקרבה. ובחלה. כל מקום שהוא כ״ה. לשון חולי. ומחלה. הוא שיהיה בלי שינוי בכל. ומחלי. ומחלה. על כי יתר מאחר מראית והוא מאחר ומחלה. והחולי לשון. ומחלה. בחולי. ומחלה. בחולי. ומחלה. בחולי

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה. ברכה ע"י שתשמעו וקללה ע"י שלא תשמעו. ויש לשאול מה ראה הכתוב לומר ראה בלשון יחיד ולא אמר ראו בלשון רבים. אלא שהקב"ה אומר לישראל ראו כולכם כאחד שאין אחד מכם יכול לומר שלי חביבה יותר משל חבירי. אלא כולכם שוין בה. ומה ראה הקב"ה לומר ראה בלשון יחיד

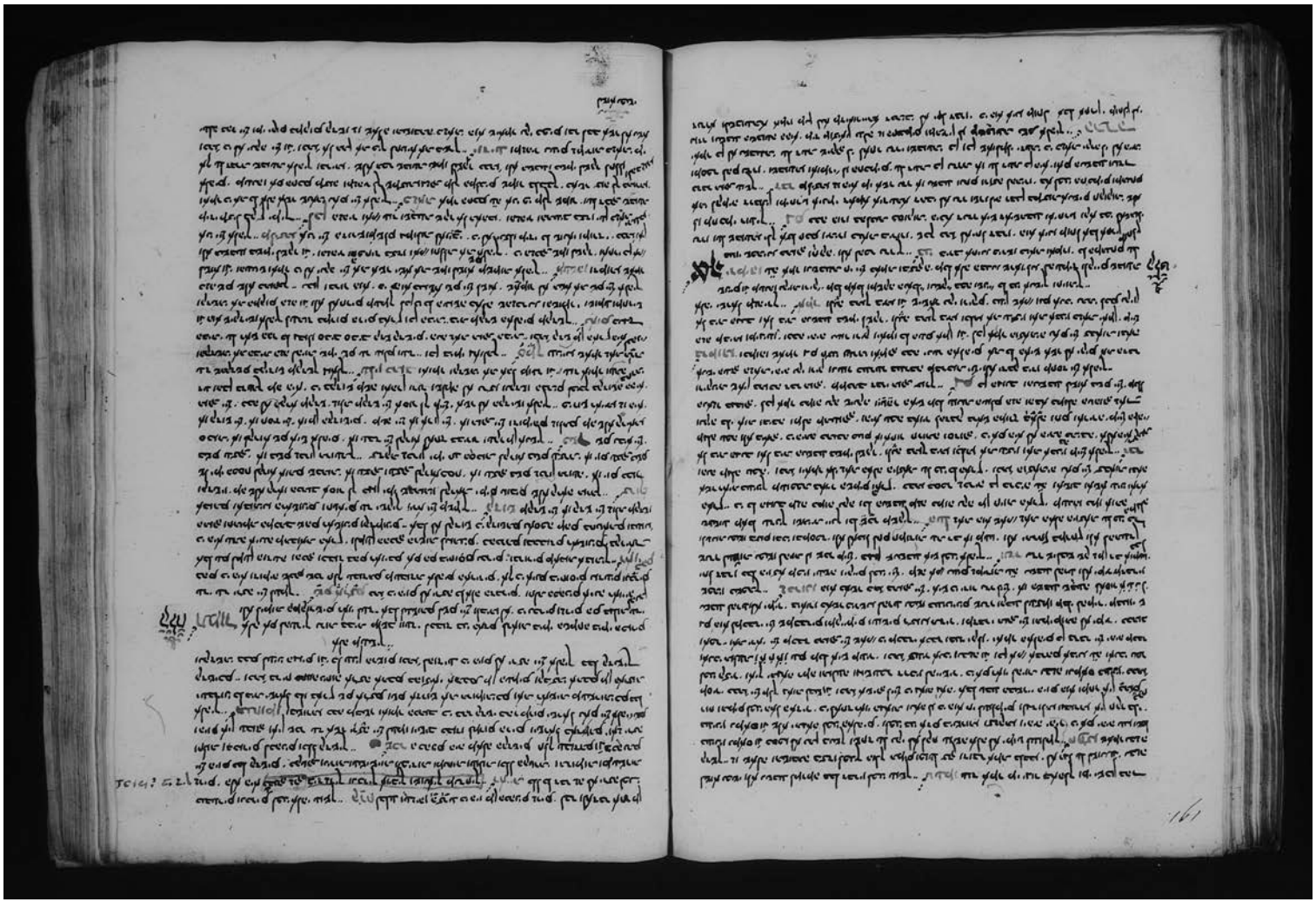

אמר שור לשון פעבודה. לא ישרת היבולים מן הראשונים לעת הזאתם. שאף לתולי פיהם לבל יאכלו
מהשבוי שאף ושרף. ביד חזקה. בחמה גדולה. על כולו של אדם. ובזיעת אפיך תאכל לחם.
ובני שריח שלמעלה מישראל לשון הפקר. ורוח ואוקמה אתרין. על כולו של ובזיעת אפיך.
זה קרוב שהוא לשון הפקר. ואל כולו לא שכרה הקדש. ואל כולו לא שכרה הקדש. כך אמר שמואל
מלמד לו לדוד שכרה הקדש. ואל כולו לא שכרה הקדש. ואל כולו לא שכרה הקדש. כך אמר שמואל
לדוד. ובזיעת אפיך תאכל לחם

קמץ

אף ... בשנייה יש לחלק דיוק והטעם לפי שבראשונה לא פירש הכתוב שיהיה לו לעבד עולם ולא נתן לו סימן ובשנייה פירש הכתוב שיהיה לו לעבד עולם ונתן לו סימן ... בשנייה יש לחלק דיוק והטעם לפי שבראשונה לא פירש הכתוב שיהיה לו לעבד עולם ולא נתן לו סימן ובשנייה פירש הכתוב שיהיה לו לעבד עולם ונתן לו סימן ... לפי כלל זה ובזה יתיישבו כל הסתירות ...

ואם ... אמר לו רבי יוסי ברבי יהודה אם כן מה תלמוד לומר ואם אמור יאמר הרי הוא אומר כי טוב לו עמדי ... אלא לומר לך שאין רבו יכול לומר לו צא מלפני

ליה לאביי מי אמרינן הכי והתנן הכל חייבין בבל תאחר חוץ מן הנשים ועבדים ומן הקטנים ומן האנדרוגינוס ומן הטומטום ומן המסורס ומן המשוך ומן הסרוס ומן הזקן ומן החולה ומן המצורע ומן הנדה ומן היולדת ומן הטמא ומן הטבול יום ומן המת ומן האונן ומן המחוסר כפורים ומן הטמא שנגע בטמא מת ומן הנזיר שנטמא ומן הנזיר שגילח את שערו ומן הנזיר שנתגלח ומן המצורע שנתגלח ומן היבמה ומן הצרה ומן המיוחדת ומן המיוחדת לבעלה

ארבעה

כלל עשיר

כלל זה הוא יסוד גדול בכל התורה כולה ובכל המצות שבה ובכל הדברים שבעולם ולכן ראוי לכל אדם שישים אותו לנגד עיניו תמיד ולא יסור ממנו כלל ולא ישכחנו ולא יעבור עליו בשום פנים ואופן ואל יחשוב שום אדם שיוכל לקיים שום מצוה מכל המצות שבתורה בלי כלל זה כלל גדול הוא בתורה ובכל המצות שבה ואם לא ידע אדם כלל זה לא ידע כלום מכל התורה כולה ולא יוכל לקיים שום מצוה מכל המצות שבתורה כראוי ולכן ראוי לכל אדם שישים כלל זה

תשקצ

וספרי התורה

ועשית שער לחצר. לפי שהיה מקדש ראשון מקום לעמוד בו ולא היה מקום לשער ולא היה שער אלא לחצר ולא היה מקום לעמוד בו ולא היה שער אלא לחצר ולא היה מקום לעמוד בו ולא היה שער אלא לחצר ולא היה מקום לעמוד בו

ר׳ הקובר המת בלילה וישב בן שעה ואחת בסוף כובד שבתי הקובר האי מן שעה ביום
ר׳ וישב בתחלת כובד ערב הקוברה בתוכו ת׳ שעה ב׳ שעות ואחת ביום
הורן שוב הקובר שעה אחת בתחלת ערב ושעה ב׳ ושעה ג׳ בבקר
ג׳ בסוף ערב כובדו ר׳ סימן אין בארבעה אופנים לשעה ואמרינן לעיל בתחלת
ס׳ סימן ומעט הקובר עמו בשעה ב׳ אלא ר׳ הקובר האחרון בשעה ג׳ ואמרינן בגמ׳
ר׳ ואמרינן בתחלת ר׳ סימן אין בארבעה אופנים לשעה ואמרינן לעיל בתחלת
ר׳ סימן ומעט הקובר עמו בשעה ב׳ אלא ר׳ הקובר האחרון בשעה ג׳ ואמרינן בגמ׳
ר׳ הקובר המת בלילה וישב בן שעה ואחת בסוף כובד שבתי הקובר האי מן שעה ביום
ר׳ וישב בתחלת כובד ערב הקוברה בתוכו ת׳ שעה ב׳ שעות ואחת ביום
הורן שוב הקובר שעה אחת בתחלת ערב ושעה ב׳ ושעה ג׳ בבקר
ג׳ בסוף ערב כובדו ר׳ סימן אין בארבעה אופנים לשעה ואמרינן לעיל בתחלת
ס׳ סימן ומעט הקובר עמו בשעה ב׳ אלא ר׳ הקובר האחרון בשעה ג׳ ואמרינן בגמ׳
ר׳ ואמרינן בתחלת ר׳ סימן אין בארבעה אופנים לשעה ואמרינן לעיל בתחלת
ר׳ סימן ומעט הקובר עמו בשעה ב׳ אלא ר׳ הקובר האחרון בשעה ג׳ ואמרינן בגמ׳

תשובתם לדברים שכתבתם אלינו בשם כל חכמי ישראל שבספרד ואשכנז ואיטליא ויון ושאר כל המקומות

השם יתברך כל חכמי ישראל שבספרד ואשכנז ואיטליא ויון ושאר כל המקומות

שעשה עמנו עד עכשיו שהוא להיות בספרד שהיו שם ישראל יותר מכל שאר המקומות

לשלם עכשיו בדברי חכמיהן. ראשונה שהיו בספרד שהיו שם ישראל יותר מכל שאר המקומות

שהיו שם הנסיונות בדברים שאר לאחרים. אבל עשה שאר להיות בספרד שהיו שם ישראל

תנו רבנן

כשהוא אומר בתורה והודעתם לבניך ולבני בניך. יכול אף לבני בנותיך תלמוד לומר לבניך ולבני בניך. הא כיצד לבניך ולבני בניך ולבני בנותיך. אמר רבי יוסי בר' חנינא. אמר רבי אלעזר בר' שמעון. אמר רבי אלעזר בר' צדוק

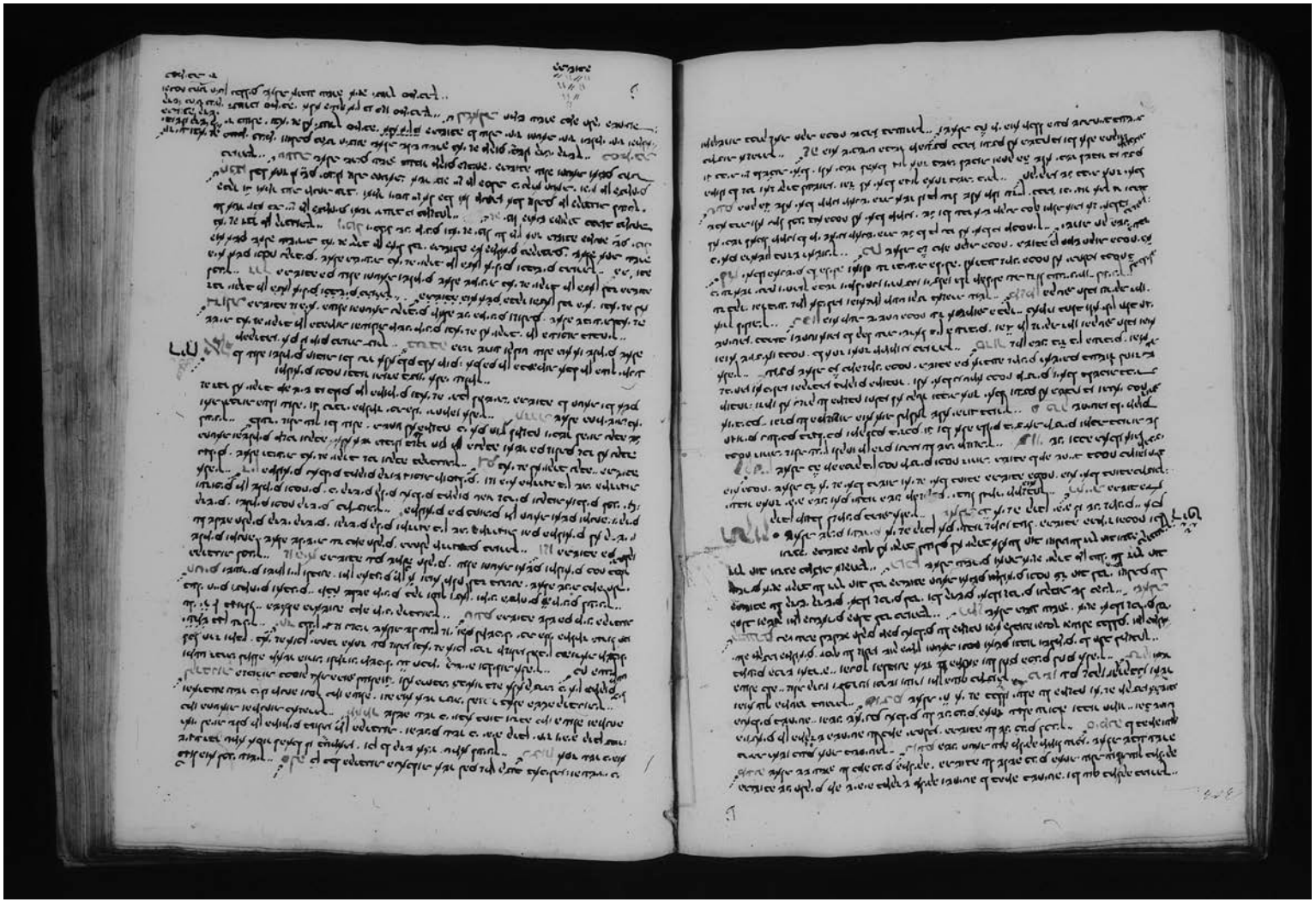

אף

שאלה השלישית בהיות שהאדם עושה מה שעושה כפי מה שנראה לו שהוא טוב ומועיל אל האדם עצמו ואל זולתו ואין בידו לעשות זולת זה כמו שבארנו למעלה איך יתחייב האדם בעונשים ובשכרים בעבור מעשיו הנה זה ענין נכבד מאד ובו יתבאר הרבה מן הדברים הנכבדים בחכמת האלהות ולכן ראוי שנאריך בו ונבאר אותו בכל מה שנוכל ונאמר שהנה כבר ידוע אצל כל בעלי השכל שהאדם אינו עושה מעשה מן המעשים הרצוניים אלא בעבור תועלת יגיע אליו בעשייתו אותו המעשה או בעבור תועלת יגיע אל זולתו ואין ספק שכל מי שיעשה מעשה בעבור תועלת יגיע אל זולתו בלי שיגיע אליו ממנו תועלת כלל שהוא מעשה נכבד ומשובח מאד ואין ספק שכל מי שיעשה מעשה בעבור תועלת יגיע אליו ואל זולתו יחד שהוא מעשה נכבד ומשובח פחות מן הראשון ואין ספק שכל מי שיעשה מעשה בעבור תועלת יגיע אליו בלבד שהוא מעשה פחות מן השני ואין ספק שכל מי שיעשה מעשה בעבור תועלת יגיע אל זולתו בלבד שהוא מעשה רע ומגונה

תמיד

א הנה כי כמעשה שבתון לשבת לנוח יום יום לנוח לשבת כתיב ליום שכולו שבת ומצות עשה לשבות בו ממלאכה ולא ביום שאין בו אלא מקצת שבת ולא ביום שאין בו שבת כלל ואין בו מצות עשה לשבות בו ממלאכה

תבוא זה הוא לומר לנו שלא יהא אדם אומר הואיל ואסור לי לעבוד את אלהיהם של אלו אעבוד את אלהיהם של אלו ואעבוד את אלהיהם של אלו ת"ל לא תעשון כן לה' אלהיכם:

כי אם אל המקום אשר יבחר ה' אלהיכם מכל שבטיכם לשום שמו שם לשכנו תדרשו ובאת שמה ולא תעשה שם כל אשר אנחנו עושים פה היום איש כל הישר בעיניו ת"ל לא תעשון כן אלא אל המקום אשר יבחר ה' אלהיכם ואין לי אלא שלא יעשו כמעשה שעושין פה היום מנין שלא יעשו כמעשה שעושין בכל מקום ת"ל לא תעשון כן לה' אלהיכם: **ובאתם** שמה והבאתם שמה עולותיכם וזבחיכם וגו' ואכלתם שם לפני ה' אלהיכם ושמחתם וגו' וכן הוא אומר ושמחת בחגך וגו' ואומר שבעת ימים תחוג לה' אלהיך וגו' ואומר שלשת רגלים וגו' ואומר ולא יראה את פני ריקם: **ואכלתם** שם לפני ה' אלהיכם ושמחתם וגו' ואכלתם

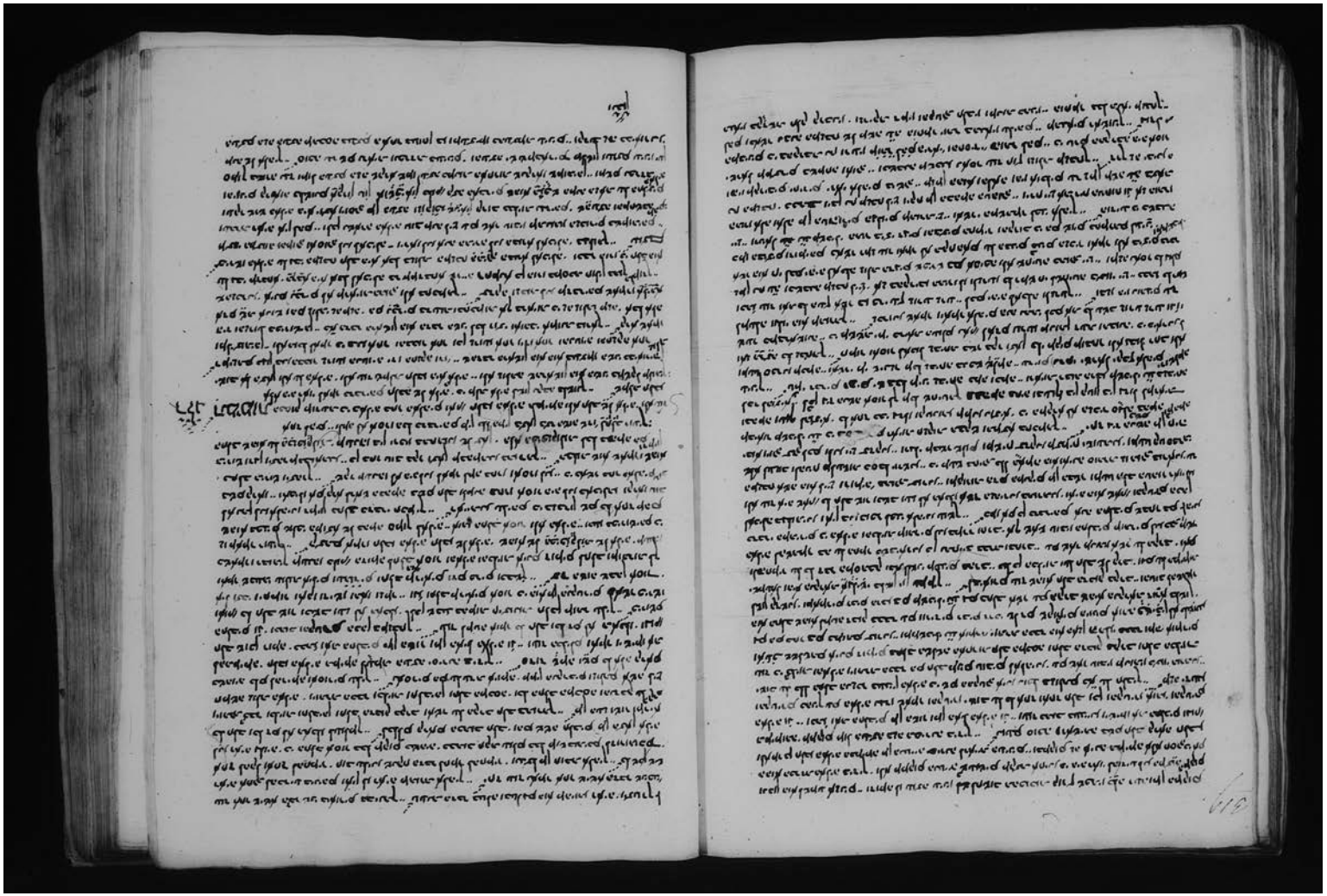

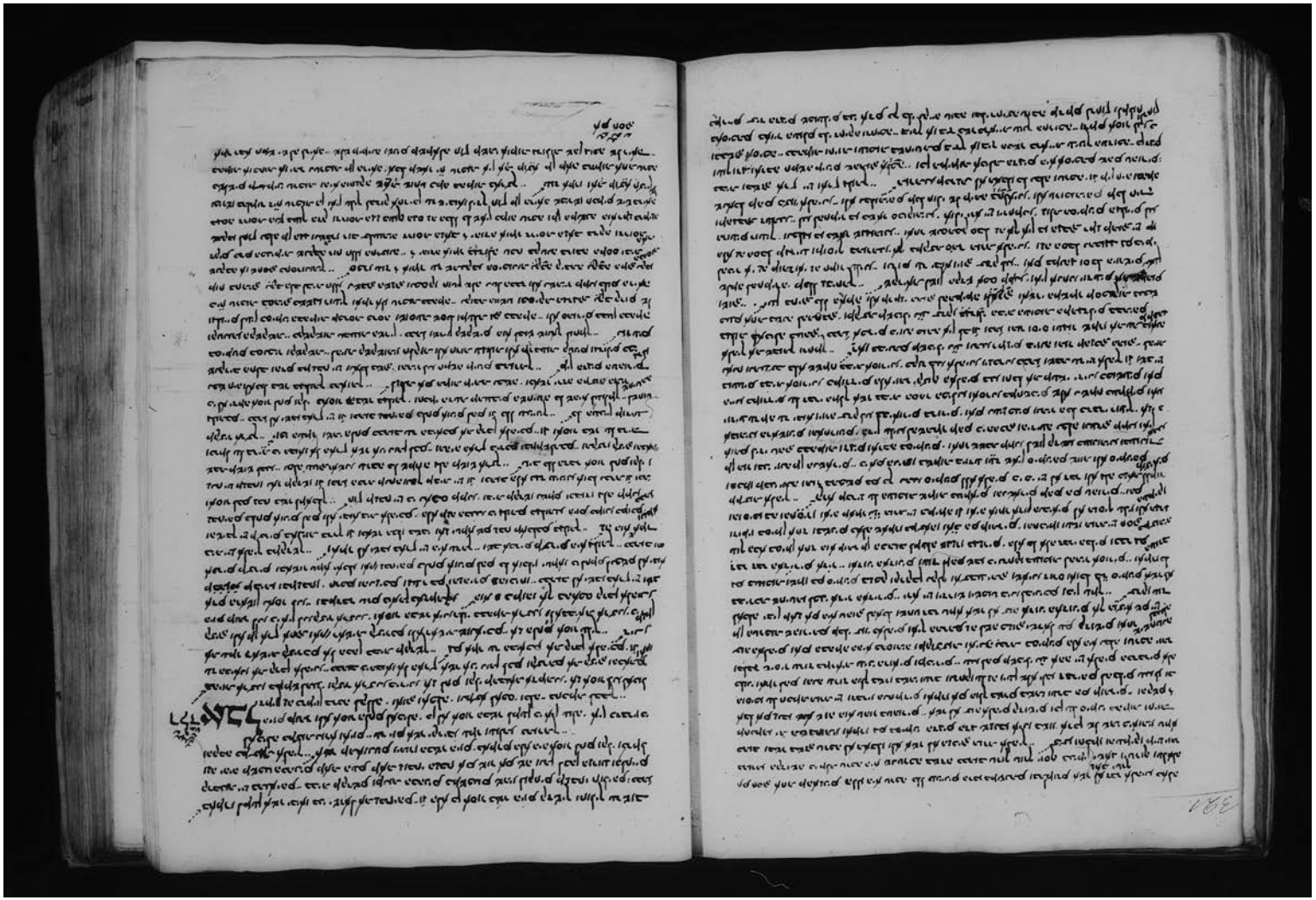

רמה **תחלת** ...

...

...

ת

כבד את אבין ואת אמך למען יאריכון ימיך על האדמה וגומר

תהלה לדוד. יש מרבותינו שדרשו כל המזמור הזה על דרך משל, כי הוא שיתפלל משה רבינו עליו השלום על ישראל שיהיו נצולים מן הגלות ומן הצרות שהיו עתידים לבא עליהם בימי מלכי אדום, ולפי דעתי אין הדבר כן, אלא כל המזמור הזה נאמר בדוד עצמו, ומשה רבינו לא נתכוון בו כלל, ולא ידע ולא עלה על לבו שיהיו ישראל עתידים לגלות בין האומות, ולא שיהיו עתידים לצרות ולשעבוד מלכיות, אלא כך היה משה רבינו אומר לישראל, אתם עתידים לבא לארץ ולירשה ולבנות בתי מקדש ולהקריב בהם קרבנות, ולעלות לרגל שלש פעמים בשנה, ולא תראו פני ריקם, ולא תהיו נצולים מן הגלות, אלא תשבו בארצכם כל ימיכם, ולא תצטרכו לשום אדם, ולא יהיה לכם שום מלחמה עם שום אומה, ולא יהיה לכם שום צרה, ולא יהיה לכם שום מחלה, ולא יהיה לכם שום מכה, ולא יהיה לכם שום פגע רע, ולא יהיה לכם שום מיתה משונה, ולא יהיה לכם שום מיתה בידי שמים, ולא יהיה לכם שום מיתה בידי אדם, ולא יהיה לכם שום מיתה בידי עצמכם, ולא יהיה לכם שום מיתה בידי אחרים, ולא יהיה לכם שום מיתה בידי אחרים, ולא יהיה לכם שום מיתה בידי עצמכם

ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני ובינך ובין רעי ובין רעיך כי אנשים אחים אנחנו׃ הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה׃ ויישא לוט את עיניו וירא את כל ככר הירדן כי כלה משקה לפני שחת יי׳ את סדם ואת עמרה כגן יי׳ כארץ מצרים באכה צוער׃ ויבחר לו לוט את כל ככר הירדן ויסע לוט מקדם ויפרדו איש מעל אחיו׃ אברם ישב בארץ כנען ולוט ישב בערי הככר ויאהל עד סדם׃ ואנשי סדם רעים וחטאים לייי׳ מאד׃ ויי׳ אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו שא נא עיניך וראה מן המקום אשר אתה שם צפונה ונגבה וקדמה וימה׃ כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה ולזרעך עד עולם׃ ושמתי את זרעך כעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות את עפר הארץ גם זרעך ימנה׃ קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה׃ ויאהל אברם ויבא וישב באלוני ממרא אשר בחברון ויבן שם מזבח ליי׳׃ ויהי בימי אמרפל מלך שנער אריוך מלך אלסר כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים׃ עשו מלחמה את ברע מלך סדם ואת ברשע מלך עמרה שנאב מלך אדמה ושמאבר מלך צבויים ומלך בלע הוא צוער׃ כל אלה חברו אל עמק השדים הוא ים המלח׃ שתים עשרה שנה עבדו את כדרלעמר ובשלש עשרה שנה מרדו׃ וברביעית בארבע עשרה שנה בא כדרלעמר ואת המלכים אשר אתו ויכו את רפאים בעשתרת קרנים ואת הזוזים בהם ואת האימים בשוה קריתים׃ ואת החרי בהרם שעיר עד אל פארן אשר על המדבר׃ וישבו ויבאו אל עין משפט הוא קדש ויכו את כל שדה העמלקי וגם את האמרי הישב בחצצון תמר׃ ויצא מלך סדם ומלך עמרה ומלך אדמה ומלך צבויים ומלך בלע הוא צוער ויערכו אתם מלחמה בעמק השדים׃ את כדרלעמר מלך עילם ואת תדעל מלך גוים ואת אמרפל מלך שנער ואת אריוך מלך אלסר ארבעה מלכים את החמשה׃ עמק השדים באים באים בורות בורות וינסו מלך סדם ועמרה ויפלו שמה והנשארים הרה נסו׃ ויקחו את כל רכוש סדם ועמרה ואת כל אכלם וילכו׃ וילכדו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם וילך והוא יושב בסדם׃ ויבא הפליט ויגד לאברם העברי והוא שכן באלוני ממרא האמרי אחי אשכל ואחי ענר והם בעלי ברית אברם׃ וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את חניכיו ילידי ביתו שמנה עשר ושלש מאות וירדף עד דן׃ ויחלק עליהם לילה הוא ועבדיו ויכם וירדפם עד חובה אשר משמאל לדמשק׃ וישב את כל הרכוש וגם את לוט אחיו ורכושו השיב וגם את הנשים ואת העם׃ ויצא מלך סדם לקראתו אחרי שובו מהכות את כדרלעמר ואת המלכים אשר אתו אל עמק שוה הוא עמק המלך׃ ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון׃ ויברכהו ויאמר ברוך אברם לאל עליון קונה שמים וארץ׃ וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידך ונתן לו מעשר מכל׃ ויאמר מלך סדם אל אברם תן לי הנפש והרכוש קח לך׃ ויאמר אברם אל מלך סדם הרימותי ידי אל יי׳ אל עליון קונה שמים וארץ׃ אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך ולא תאמר אני העשרתי את אברם׃ בלעדי רק אשר אכלו הנערים וחלק האנשים אשר הלכו אתי ענר אשכל וממרא הם יקחו חלקם׃ אחר הדברים האלה היה דבר יי׳ אל אברם במחזה לאמר אל תירא אברם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד׃ ויאמר אברם אדני יי׳ מה תתן לי ואנכי הולך ערירי ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר׃ ויאמר אברם הן לי לא נתת זרע והנה בן ביתי יורש אתי׃ והנה דבר יי׳ אליו לאמר לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך׃ ויוצא אתו החוצה ויאמר הבט נא השמימה וספר הכוכבים אם תוכל לספר אתם ויאמר לו כה יהיה זרעך׃ והאמן ביי׳ ויחשבה לו צדקה׃ ויאמר אליו אני יי׳ אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה׃ ויאמר אדני יי׳ במה אדע כי אירשנה׃ ויאמר אליו קחה לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש ותור וגוזל׃ ויקח לו את כל אלה ויבתר אתם בתוך ויתן איש בתרו לקראת רעהו ואת הצפור לא בתר׃ וירד העיט על הפגרים ויבר אתם אברם׃ ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו׃ ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה׃ וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול׃ ואתה תבוא אל אבתיך בשלום תקבר בשיבה טובה׃ ודור רביעי ישובו הנה כי לא שלם עון האמרי עד הנה׃ ויהי השמש באה והי עלטה והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים האלה׃ ביום ההוא כרת יי׳ את אברם ברית לאמר לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת׃ את הקיני ואת הקנזי ואת הקדמני׃ ואת החתי ואת הפרזי ואת הרפאים׃ ואת האמרי ואת הכנעני ואת הגרגשי ואת היבוסי׃ ושרי אשת אברם לא ילדה לו ולה שפחה מצרית ושמה הגר׃ ותאמר שרי אל אברם הנה נא עצרני יי׳ מלדת בא נא אל שפחתי אולי אבנה ממנה ויישמע אברם לקול שרי׃ ותקח שרי אשת אברם את הגר המצרית שפחתה מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען ותתן אתה לאברם אישה לו לאשה׃ ויבא אל הגר ותהר ותרא כי הרתה ותקל גברתה בעיניה׃ ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך אנכי נתתי שפחתי בחיקך ותרא כי הרתה ואקל בעיניה יישפט יי׳ ביני וביניך׃ ויאמר אברם אל שרי הנה שפחתך בידך עשי לה הטוב בעיניך ותענה שרי ותברח מפניה׃ וימצאה מלאך יי׳ על עין המים במדבר על העין בדרך שור׃ ויאמר הגר שפחת שרי אי מזה באת ואנה תלכי ותאמר מפני שרי גברתי אנכי ברחת׃ ויאמר לה מלאך יי׳ שובי אל גברתך והתעני תחת ידיה׃ ויאמר לה מלאך יי׳ הרבה ארבה את זרעך ולא יספר מרב׃ ויאמר לה מלאך יי׳ הנך הרה ויולדת בן וקראת שמו ישמעאל כי שמע יי׳ אל ענייך׃ והוא יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל בו ועל פני כל אחיו ישכן׃ ותקרא שם יי׳ הדבר אליה אתה אל ראי כי אמרה הגם הלום ראיתי אחרי ראי׃ על כן קרא לבאר הוא באר לחי ראי הנה בין קדש ובין ברד׃ ותלד הגר לאברם בן ויקרא אברם שם בנו אשר ילדה הגר ישמעאל׃ ואברם בן שמונים שנה ושש שנים בלדת הגר את ישמעאל לאברם׃ ויהי אברם בן תשעים שנה ותשע שנים וירא יי׳ אל אברם ויאמר אליו אני אל שדי התהלך לפני והיה תמים׃ ואתנה בריתי ביני ובינך וארבה אותך במאד מאד׃ ויפל אברם על פניו וידבר אתו אלהים לאמר׃ אני הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים׃ ולא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם כי אב המון גוים נתתיך׃ והפרתי אותך במאד מאד ונתתיך לגוים ומלכים ממך יצאו׃ והקמתי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחריך לדרתם לברית עולם להיות לאל לך ולזרעך אחריך׃ ונתתי לך ולזרעך אחריך את ארץ מגוריך את כל ארץ כנען לאחזת עולם והייתי להם לאלהים׃ ויאמר אלהים אל אברהם ואתה את בריתי תשמור אתה וזרעך אחריך לדרתם׃ זאת בריתי אשר תשמרו ביני ובינכם ובין זרעך אחריך המול לכם כל זכר׃ ונמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם׃ ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר לדרתיכם יליד בית וממקנת כל בן נכר אשר לא מזרעך הוא׃ המול ימול יליד ביתך וממקנת כספך והיתה בריתי בבשרכם לברית עולם׃ וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה את בריתי הפר׃ ויאמר אלהים אל אברהם שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה׃ וברכתי אתה וגם נתתי ממנה לך בן וברכתיה והיתה לגוים מלכי עמים ממנה יהיו׃ ויפל אברהם על פניו ויצחק ויאמר בלבו הלבן מאה שנה יולד ואם שרה הבת תשעים שנה תלד׃ ויאמר אברהם אל האלהים לו ישמעאל יחיה לפניך׃ ויאמר אלהים אבל שרה אשתך ילדת לך בן וקראת את שמו יצחק והקמתי את בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריו׃ ולישמעאל שמעתיך הנה ברכתי אתו והפריתי אתו והרביתי אתו במאד מאד שנים עשר נשיאים יוליד ונתתיו לגוי גדול׃ ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה האחרת׃ ויכל לדבר אתו ויעל אלהים מעל אברהם׃ ויקח אברהם את ישמעאל בנו ואת כל ילידי ביתו ואת כל מקנת כספו כל זכר באנשי בית אברהם וימל את בשר ערלתם בעצם היום הזה כאשר דבר אתו אלהים׃ ואברהם בן תשע ותשעים שנה בהמלו בשר ערלתו׃ וישמעאל בנו בן שלש עשרה שנה בהמלו את בשר ערלתו׃ בעצם היום הזה נמול אברהם וישמעאל בנו׃ וכל אנשי ביתו יליד בית וקנין כסף מאת בן נכר נמלו אתו׃ ויי׳ נראה אליו באלוני ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום׃ וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה׃ ויאמר אדני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך׃ יוקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ׃ ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו כי על כן עברתם על עבדכם ויאמרו כן תעשה כאשר דברת׃ וימהר אברהם האהלה אל שרה ויאמר מהרי שלש סאים קמח סלת לושי ועשי עגות׃ ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב ויתן אל הנער וימהר לעשות אתו׃ וייקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם והוא עמד עליהם תחת העץ ויאכלו׃ ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל׃ ויאמר שוב אשוב אליך כעת חיה והנה בן לשרה אשתך ושרה שומעת פתח האהל והוא אחריו׃ ואברהם ושרה זקנים באים בימים חדל היות לשרה ארח כנשים׃ ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלותי היתה לי עדנה ואדוני זקן׃ ויי׳ אמר אל אברהם למה זה צחקה שרה לאמר האף אמנם אלד ואני זקנתי׃ היפלא מיי׳ דבר למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן׃ ותכחש שרה לאמר לא צחקתי כי יראה ויאמר לא כי צחקת׃ ויקמו משם האנשים וישקפו על פני סדם ואברהם הלך עמם לשלחם׃ ויי׳ אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עשה׃ ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו בו כל גוי הארץ׃ כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך יי׳ לעשות צדקה ומשפט למען הביא יי׳ על אברהם את אשר דבר עליו׃ ויי׳ אמר זעקת סדם ועמרה כי רבה ועתה ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה ואם לא אדעה׃ ויפנו משם האנשים וילכו סדמה ואברהם עודנו עומד לפני יי׳׃ ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם רשע׃ אולי יש חמשים צדיקם בתוך העיר האף תספה ולא תשא למקום בעבור חמשים הצדיקם אשר בקרבה׃ חלילה לך מעשות כדבר הזה להמית צדיק עם רשע והיה כצדיק כרשע חלילה לך השופט כל הארץ לא יעשה משפט׃ ויאמר יי׳ אם אמצא בסדם חמשים צדיקם בתוך העיר ונשאתי לכל המקום בעבורם׃ ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדני ואנכי עפר ואפר׃ אולי יחסרון חמשה לחמשים הצדיק הכל העיר בחמשה ויאמר לא אשחית אם אמצא שם ארבעים וחמשה׃ ויוסף עוד לדבר אליו ויאמר אולי ימצאון שם ארבעים ויאמר לא אעשה בעבור הארבעים׃ ויאמר אל נא יחר לאדני ואדברה אולי ימצאון שם שלשים ויאמר לא אעשה אם אמצא שם שלשים׃ ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדני אולי ימצאון שם עשרים ויאמר לא אשחית בעבור העשרים׃ ויאמר אל נא יחר לאדני ואדברה אך הפעם אולי ימצאון שם עשרה ויאמר לא אשחית בעבור העשרה׃ וילך יי׳ כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקמו׃ ויבאו שני המלאכים סדמה בערב ולוט ישב בשער סדם וירא לוט ויקם לקראתם וישתחו אפים ארצה׃ ויאמר הנה נא אדני סורו נא אל בית עבדכם ולינו ורחצו רגליכם והשכמתם והלכתם לדרככם ויאמרו לא כי ברחוב נלין׃ ויפצר בהם מאד ויסורו אליו ויבאו אל ביתו ויעש להם משתה ומצות אפה ויאכלו׃ טרם ישכבו ואנשי העיר אנשי סדם נסבו על הבית מנער ועד זקן כל העם מקצה׃ ויקראו אל לוט ויאמרו לו איה האנשים אשר באו אליך הלילה הוציאם אלינו ונדעה אתם׃ ויצא אליהם לוט הפתחה ודלת סגר אחריו׃ ויאמר אל נא אחי אל תרעו׃ הנה נא לי שתי בנות אשר לא ידעו איש אוציאה נא אתכם אליכם ועשו להן כטוב בעיניכם רק לאנשים האל תעשו דבר כי על כן באו בצל קורתי׃ ויאמרו גש הלאה ויאמרו האחד בא לגור ויעש שפוט שפוט עתה נרע לך מהם ויפצרו באיש בלוט מאד ויגשו לשבר הדלת׃ וישלחו האנשים את ידם ויבאו את לוט אליהם הביתה ואת הדלת סגרו׃ ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנורים מקטן ועד גדול ויל׳ לבקש הפתח׃ ויאמרו האנשים אל לוט עד מי יש לך פה חתן ובניך ובנותיך וכל אשר לך בעיר הוצא מן המקום׃ כי משחתים אנחנו את המקום הזה כי גדלה צעקתם את פני יי׳ וישלחנו יי׳ לשחתה׃ ויצא לוט וידבר אל חתניו לקחי בנותיו ויאמר קומו צאו מן המקום הזה כי משחית יי׳ את העיר ויהי כמצחק בעיני חתניו׃ וכעלות השחר ויאיצו המלאכים בלוט לאמר קום קח את אשתך ואת שתי בנותיך הנמצאות פן תספה בעון העיר׃ ויתמהמה ויחזיקו האנשים בידו וביד אשתו וביד שתי בנותיו בחמלת יי׳ עליו ויוציאהו וינחהו מחוץ לעיר׃ ויהי כהוציאם אתם החוצה ויאמר המלט על נפשך אל תבט אחריך ואל תעמד בכל הככר ההרה המלט פן תספה׃ ויאמר לוט אליהם אל נא אדני׃ הנה נא מצא עבדך חן בעיניך ותגדל חסדך אשר עשית עמדי להחיות את נפשי ואנכי לא אוכל להמלט ההרה פן תדבקני הרעה ומתי׃ הנה נא העיר הזאת קרובה לנוס שמה והיא מצער אמלטה נא שמה הלא מצער היא ותחי נפשי׃ ויאמר אליו הנה נשאתי פניך גם לדבר הזה לבלתי הפכי את העיר אשר דברת׃ מהר המלט שמה כי לא אוכל לעשות דבר עד באך שמה על כן קרא שם העיר צוער׃ יי׳ המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש מאת יי׳ מן השמים׃ ויהפך את הערים האל ואת כל הככר ואת כל יושבי הערים ואת צמחת האדמה׃ ותבט אשתו מאחריו ותהי נציב מלח׃ וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני יי׳׃ וישקף על פני סדם ועמרה ועל כל פני ארץ הככר וירא והנה עלה קיטר הארץ כקיטר הכבשן׃ ויהי בשחת אלהים את ערי הככר ויזכר אלהים את אברהם וישלח את לוט מתוך הפיכה בהפך את הערים אשר ישב בהן לוט׃ ויעל לוט מצוער וישב בהר הוא ושתי בנותיו עמו כי ירא לשבת בצוער וישב במערה הוא ושתי בנותיו׃ ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא עלינו כדרך כל הארץ׃ לכה נשקה את אבינו יין ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע׃ ותשקינה את אביהן יין בלילה הוא ותבא הבכירה ותשכב את אביה ולא ידע בשכבה ובקומה׃ ויהי ממחרת ותאמר הבכירה אל הצעירה הנה שכבתי אמש את אבי נשקנו יין גם הלילה ובאי שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע׃ ותשקינה גם בלילה הוא את אבינו יין ותקם הצעירה ותשכב עמו ולא ידע בשכבה ובקומה׃ ותהרין שתי בנות לוט מאביהן׃ ותלד הבכירה בן ותקרא שמו מואב הוא אבי מואב עד היום׃ והצעירה גם היא ילדה בן ותקרא שמו בן עמי הוא אבי בני עמון עד היום׃ ויסע משם אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש ובין שור ויגר בגרר׃ ויאמר אברהם אל שרה אשתו אחתי הוא וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את שרה׃ ויבא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה ויאמר לו הנך מת על האשה אשר לקחת והיא בעולת בעל׃ ואבימלך לא קרב אליה ויאמר אדני הגוי גם צדיק תהרוג׃ הלא הוא אמר לי אחתי הוא והיא גם הוא אמרה אחי הוא בתם לבבי ובנקיון כפי עשיתי זאת׃ ויאמר אליו האלהים בחלום גם אני ידעתי כי בתם לבבך עשית זאת ואחשך גם אנכי אותך מחטא לי על כן לא נתתיך לנגעה אליה׃ ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא ויתפלל בעדך וחיה ואם אינך משיב דע כי מות תמות אתה וכל אשר לך׃ וישכם אבימלך בבקר ויקרא לכל עבדיו וידבר את כל הדברים האלה באזניהם וייראו האנשים מאד׃ ויקרא אבימלך לאברהם ויאמר אליו מה עשית לנו ומה חטאתי לך כי הבאת עלי ועל ממלכתי חטאה גדלות מעשים אשר לא יעשו עשית עמדי׃ ויאמר אבימלך אל אברהם מה ראית כי עשית את הדבר הזה׃ ויאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי׃ ואמנם גם אחתי בת אבי הוא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה׃ והיה כאשר התעו אותי אלהים מבית אבי ואמר אליה זה חסדך אשר תעשי עמדי אל כל המקום אשר נבוא שמה אמרי עלי הוא אחי׃ ויקח אבימלך צאן ובקר ועבדים ושפחות ויתן לאברהם וישב לו את שרה אשתו׃ ויאמר אבימלך הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב׃ ולשרה אמר הנה נתתי אלף כסף לאחיך הנה הוא לך כסות עינים לכל אשר אתך ואת כל ונכחת׃ ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו וילדו׃ כי עצר עצר יי׳ בעד כל רחם לבית אבימלך על דבר שרה אשת אברהם׃ ויי׳ פקד את שרה כאשר אמר ויעש יי׳ לשרה כאשר דבר׃ ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו למועד אשר דבר אתו אלהים׃ ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק׃ וימל אברהם את יצחק בנו בן שמנת ימים כאשר צוה אתו אלהים׃ ואברהם בן מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו׃ ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים כל השומע יצחק לי׃ ותאמר מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן לזקניו׃ ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק׃ ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק׃ ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק׃ ורע הדבר מאד בעיני אברהם על אודות בנו׃ ויאמר אלהים אל אברהם אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה כי ביצחק יקרא לך זרע׃ וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא׃ וישכם אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה ואת הילד וישלחה ותלך ותתע במדבר באר שבע׃ ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד תחת אחד השיחים׃ ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי קשת כי אמרה אל אראה במות הילד ותשב מנגד ותשא את קולה ותבך׃ וישמע אלהים את קול הנער ויקרא מלאך אלהים אל הגר מן השמים ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם׃ קומי שאי את הנער והחזיקי את ידך בו כי לגוי גדול אשימנו׃ ויפקח אלהים את עיניה ותרא באר מים ותלך ותמלא את החמת מים ותשק את הנער׃ ויהי אלהים את הנער ויגדל וישב במדבר ויהי רבה קשת׃ וישב במדבר פארן ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים׃ ויהי בעת ההוא ואבימלך ופיכל שר צבאו אל אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר אתה עשה׃ ועתה השבעה לי באלהים הנה אם תשקר לי ולניני ולנכדי כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרת בה׃ ויאמר אברהם אנכי אשבע׃ והוכח אברהם את אבימלך על אודות באר המים אשר גזלו עבדי אבימלך׃ ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה את הדבר הזה וגם אתה לא הגדת לי וגם אני לא שמעתי בלתי היום׃ ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית׃ ויצב אברהם את שבע כבשות הצאן לבדהן׃ ויאמר אבימלך אל אברהם מה הנה שבע כבשות האלה אשר הצבת לבדהן׃ ויאמר כי את שבע כבשות תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת׃ על כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם׃ ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ פלשתים׃ ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם יי׳ אל עולם׃ ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים׃ ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני׃ ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך׃ וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עולה ויקם וילך אל המקום אשר אמר לו האלהים׃ ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחק׃ ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם׃ ויקח אברהם את עצי העולה וישם על יצחק בנו ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדו׃ ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה השה לעולה׃ ויאמר אברהם אלהים יראה לו השה לעולה בני וילכו שניהם יחדו׃ ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח וערך את העצים ויעקד את יצחק בנו וישם אתו על המזבח מלמעלה לעצים׃ וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו׃ ויקרא אליו מלאך יי׳ מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני׃ ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני׃ וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעולה תחת בנו׃ ויקרא אברהם שם המקום ההוא יי׳ יראה אשר יאמר היום בהר יי׳ יראה׃ ויקרא מלאך יי׳ אל אברהם שנית מן השמים׃ ויאמר בי נשבעתי נאם יי׳ כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך׃ כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו׃ והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקולי׃ וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע׃ ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם הוא בנים לנחור אחיך׃ את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם׃ ואת כשד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל׃ ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם׃ ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה׃ ותהי שרה חיי מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה׃ וימת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה׃ ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר׃ גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני׃ ויענו בני חת את אברהם לאמר לו׃ שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש מקברו לא יכלה ממך מקבר מתך׃ ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת׃ וידבר עמם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר׃ ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחזת קבר׃ ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר׃ לא אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך׃ וישתחו אברהם לפני עם הארץ׃ וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את מתי שמה׃ ויען עפרון את אברהם לאמר לו׃ אדני שמעני ארץ ארבע מאת שקל כסף ביני ובינך מה הוא ואת מתך קבר׃ וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר׃ ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה אשר בכל גבולתיו סביב׃ לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל באי שער עירו׃ ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא הוא חברון בארץ כנען׃ ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחזת קבר מאת בני חת׃ ואברהם זקן בא בימים ויי׳ ברך את אברהם בכל׃ ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי׃ ואשבעך ביי׳ אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו׃ כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק׃ ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת הההשב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם׃ ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה׃ יי׳ אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם׃ ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית מאלתי זאת רק את בני לא תשיב שמה׃ וישם העבד את ידו תחת ירך אברהם אדניו ויישבע לו על הדבר הזה׃ ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו ויקם וילך אל ארם נהרים אל עיר נחור׃ ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת צאת השאבות׃ ויאמר יי׳ אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום והעש חסד עם אדני אברהם׃ הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יוצאות לשאב מים׃ והיא הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני׃ והוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת אשר ילדה לבתואל בן מלכה אשת נחור אחי אברהם וכדה על שכמה׃ והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרד העינה ותמלא כדה ותעל׃ וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאי נא מעט מים מכדך׃ ותאמר שתה אדני ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו׃ ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות׃ ותמהר ותערה כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו׃ והאיש משתאה לה מחריש לדעת ההצליח יי׳ דרכו אם לא׃ ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם׃ ויאמר בת מי את הגידי נא לי היש בית אבך מקום לנו ללון׃ ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה אשר ילדה לנחור׃ ותאמר אליו גם תבן גם מספוא רב עמנו גם מקום ללון׃ ויקד האיש וישתחו ליי׳׃ ויאמר ברוך יי׳ אלהי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני בית אחי אדני׃ ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה׃ ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין׃ ויהי כראות את הנזם ואת הצמידים על ידי אחתו וכשמעו את דברי רבקה אחתו לאמר כה דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה עומד על הגמלים על העין׃ ויאמר בא ברוך יי׳ למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים׃ ויבא האיש הבית ויפתח החמרים וייתן תבן ומספוא לחמרים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו׃ וישם לפניו לאכל ויאמר לא אוכל עד אם דברתי דברי ויאמר דבר׃ ויאמר עבד אברהם אנכי׃ ויי׳ ברך את אדני מאד ויגדל וייתן לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים׃ ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו את כל אשר לו׃ וישבעני אדני לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בארצו׃ אם לא אל בית אבי תלך וממשפחתי ולקחת אשה לבני׃ ואבוא היום אל העין ואומר יי׳ אלהי אדני אברהם אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי הולך עליה׃ הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמה היוצאת לשאוב ואמרתי אליה השקיני נא מעט מים מכדך׃ ואמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב היא האשה אשר הכיח יי׳ לבן אדוני׃ אני טרם אכלה לדבר על לבי והנה רבקה יוצאת וכדה על שכמה ותרד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא׃ ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר שתה וגם לגמליך אשקה׃ ואשתה וגם הגמלים השקתה׃ ואשאל אותה ואמר בת מי את ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה ואשם הנזם על אפה והצמידים על ידיה׃ ואקד וואשתחו ליי׳ ואברך את יי׳ אלהי אדני אברהם אשר הנחני בדרך אמת לקחת את בת אחי אדוני לבנו׃ ועתה אם יש אתכם עושים חסד ואמת הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל׃ ויען לבן ובתואל ויאמרו מיי׳ יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב׃ הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך כאשר דבר יי׳׃ ויהי כשמוע עבד אברהם את דבריהם וישתחו ארצה ליי׳׃ ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה׃ ויאכלו הוא והאנשים אשר אתו וילינו ויקמו בבקר ויאמר שלחוני לאדוני׃ ותאמר אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור אחר תלך׃ ויאמר אליהם אל תאחרו אתי וייי

אחר שאכלם לחם אביהם והשלישי שהכתוב מדבר בו הוא יוסף שהיה מושל בכל ארץ מצרים ולפיכך נתן לו חלק יתר על אחיו כדכתיב ויתן לו שכם אחד על אחיך וגו' ואמרו רבותינו ז"ל שלא נתן לו חלק יתר אלא בשביל שהחזיק בעצמותיו של יוסף ולא הניחם במצרים ולפיכך נתן לו חלק יתר על אחיו ומפני זה נתן לו יעקב אבינו חלק יתר על אחיו שהרי הוא אמר לו שכם אחד על אחיך ולא אמר לו שכם אחד יותר על אחיך אלא שכם אחד על אחיך ומפני זה נתן לו חלק יתר על אחיו ומפני זה נתן לו חלק יתר על אחיו ומפני זה נתן לו חלק יתר על אחיו

ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים הוי גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך ארורך ארור וברכך ברוך ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים הוי גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך ארורך ארור וברכך ברוך

ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים הוי גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך ארורך ארור וברכך ברוך

ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים הוי גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך ארורך ארור וברכך ברוך

ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים הוי גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך ארורך ארור וברכך ברוך

אומץ ואחרי כן לשאול מהם כי יהושע בחר בהם להיות שרים על העם ולא יהיה לו למרות לעשות כן ואמרו לו כי הם בחרו בהם כי ראו בהם אומץ לב ויראת אלהים

אמת שמ

שה׳ את מצותיו וחקותיו ומשפטיו כאשר צויתיך היום אשר יטב לך ולבניך אחריך
כי תראה את שור אחיך או את שיו נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחיך
וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד
ממנו ומצא לא תוכל להתעלם לא תראה את חמור אחיך או את שורו נפלים
בדרך והתעלמת מהם הקם תקים עמו לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר
שמלת אשה כי תועבת יהוה אלהיך כל עושה אלה כי תקרא קן צפור לפניך
בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים ואם רבץ תרבץ על האפרחים
או על הביצים לא תקח האם על הבנים תשלח לך את האם למען ייטב לך
והארכת ימים כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים
בביתך כי יפל הנפל ממנו כי יהיה שור מנגח או חמור שלם ביום או שני
ימים והיה שור נגח בשור ומת ומכרו את השור החי וחצו את כספו וגם
את המת יחצון ואם ידוע היה כי שור נגח הוא מתמול שלשום ולא ישמרנו
בעליו השלם ישלם שור תחת השור והמת יהיה לו כי יגנוב איש שור או שה
וטבחו או מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה אם
במחתרת ימצא הגנב והכה ומת אין לו דמים אם זרחה השמש עליו דמים
לו שלם ישלם אם אין לו ונמכר בגנבתו אם החיה תמצא בידו משור עד
חמור עד שה חיים שנים ישלם כי יבער איש שדה או כרם ושלח את בעירה
ובער בשדה אחר מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם שלם אם כל בערה אש
ומצאה קמה או הקמה או השדה אכל האכלה ישלם משלם המבעיר את הבערה
וכי יגנוב איש כסף או כלים וגנב מבית האיש אם ימצא הגנב ישלם כפלים
אם לא ימצא הגנב ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו במלאכת
רעהו על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבדה
אשר יאמר כי הוא זה עד האלהים יבוא דבר שניהם אשר ירשיעון אלהים
ישלם שנים לרעהו כי יתן איש אל רעהו חמור או שור או שה וכל בהמה
לשמר והמת או נשבר או נשבה אין ראה שבועת יהוה תהיה בין שניהם
אם לא שלח ידו במלאכת רעהו ולקח מעמו ושלם ישלם אם גנב יגנב מעמו
ישלם לבעליו אם טרף יטרף יביאהו עד הטרפה לא ישלם ואם גנב יגנב
מעמו ישלם לבעליו אם שלם ישלם אם אין לו ונמכר בגנבתו כי יפתה איש
בתולה אשר לא ארשה ושכב עמה מהר ימהרנה לו לאשה אם מאן ימאן
אביה לתתה לו כסף ישקול כמהר הבתולת וכל מכשפה לא תחיה כל שכב
עם בהמה מות יומת זבח לאלהים יחרם בלתי ליהוה לבדו ואת הגר לא
תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים כל אלמנה ויתום לא
תענון אם ענה תענה אתו כי אם צעק יצעק אלי שמע אשמע צעקתו וחרה
אפי והרגתי אתכם בחרב והיו נשיכם אלמנות ובניכם יתומים אם כסף
תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו כנשה לא תשימון עליו נשך אם
חבל תחבל שלמת רעך עד בא השמש תשיבנו לו כי הוא כסותה לבדה היא
שמלתו לעורו במה ישכב והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני לא תקלל
אלהים ונשיא בעמך לא תאר בן שורך ובן צאנך תעשה שבעת ימים יהיה
עם אמו ביום השמיני תתנו לי וכן תעשה לשורך לצאנך שבעת ימים יהיה
עם אמו ביום השמיני תתנו לי ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה
לא תאכלו לכלב תשליכון אתו

כי ישמע לשוא אל תשת ידך עם רשע להיות עד חמס לא תהיה אחרי רבים
לרעת ולא תענה על רב לנטת אחרי רבים להטת לא תהדר בריבו לנטת
אחרי רבים להטת לא תהדר בריבו לנטת אחרי רבים להטת לא תהדר בריבו
כי תפגע שור אויבך או חמורו תעה השב תשיב לו כי תראה חמור שנאך
רבץ תחת משאו וחדלת מעזב תעזב עמו עזב תעזב עמו לא תטה משפט
אביונך בריבו מדבר שקר ונקי וצדיק אל תהרג כי לא אצדיק רשע ושחד
לא תקח השחד יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים וגר לא תלחץ ואתם ידעתם
את נפש הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים ושש שנים תזרע את ארצך
ואספת את תבואתה והשביעית תשמטנה ונטשתה ואכלו אביוני עמך ויתרם
תאכל חיתו השדה כן תעשה לכרמך לזיתך ששת ימים תעשה מעשיך וביום
השביעי תשבת למען ינוח שורך וחמרך וינפש בן אמתך והגר ובכל אשר
אמרתי אליכם תשמרו ושם אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על פיך
שלש רגלים תחג לי בחג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות כאשר
צויתיך למועד חדש האביב כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם
וחג הקצר בכורי מעשיך אשר תזרע בשדה וחג האסיף בצאת השנה באספך
את מעשיך מן השדה שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון
יהוה אלהי ישראל כי אורישׁ גוים מפניך והרחבתי את גבלך ולא יחמד
איש את ארצך בעלתך לראות את פני יהוה אלהיך שלש פעמים בשנה לא
תזבח על חמץ דם זבחי ולא ילין חלב חגי עד בקר ראשית בכורי בית יהוה
אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו הנה אנכי שלח מלאך לפניך לשמרך בדרך
ולהביאך אל המקום אשר הכנתי השמר מפניו ושמע בקלו אל תמר בו כי
לא ישא לפשעכם כי שמי בקרבו כי אם שמוע תשמע בקלו ועשית כל אשר
אדבר ואיבתי את איביך וצרתי את צריך כי ילך מלאכי לפניך והביאך אל
האמרי והחתי והפרזי והכנעני והחוי והיבוסי והכחדתיו ולא תשתחוה
לאלהיהם ולא תעבדם ולא תעשה כמעשיהם כי הרס תהרסם ושבר תשבר
מצבתיהם ועבדתם את יהוה אלהיכם וברך את לחמך ואת מימיך והסרתי
מחלה מקרבך לא תהיה משכלה ועקרה בארצך את מספר ימיך אמלא
את אימתי אלפנך והמותי את כל העם אשר תבוא בהם ונתתי את כל
אויביך אליך עורף ושלחתי את הצרעה לפניך וגרשה את החוי את הכנעני
ואת החתי מלפניך לא אגרשנו מפניך בשנה אחת פן תהיה הארץ שממה
ורבה עליך חית השדה מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפרה ונחלת את
הארץ ושתי את ימך מים מדבר ועד הים ועד נהר כי אתן בידכם את יושבי
הארץ וגרשתמו מפניך לא תכרת להם ברית ולאלהיהם לא תכרת בארצך
לא יישבו בארצך פן יחטיאו אתך לי כי תעבד את אלהיהם כי יהיה לך
למוקש ויאמר אל משה עלה אל יהוה אתה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים
מזקני ישראל והשתחויתם מרחק ונגש משה לבדו אל יהוה והם לא יגשו
ועם לא יעלו איתו ויבא משה ויספר לעם את כל דברי יהוה ואת כל
המשפטים ויען כל העם קול אחד ויאמרו כל הדברים אשר דבר יהוה נעשה
ויכתב משה את כל דברי יהוה וישכם בבקר ויבן מזבח תחת ההר ושתים
עשרה מצבה לשנים עשר שבטי ישראל וישלח את נערי בני ישראל ויעלו
עלות ויזבחו זבחים שלמים ליהוה פר שלמים ויקח משה חצי הדם ויזרק
בסף וחצי הדם זרק על המזבח ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו
כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע ויקח משה את הדם ויזרק על העם ויאמר
הנה דם הברית אשר כרת יהוה עמכם על כל הדברים האלה ויעל משה
ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל ויראו את אלהי ישראל ותחת
רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר ואל אצילי בני ישראל
לא שלח ידו ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו ויאמר יהוה אל משה עלה
אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי
להורתם ויקם משה ויהושע משרתו ויעל משה אל הר האלהים ואל הזקנים
אמר שבו לנו בזה עד אשר נשוב אליכם והנה אהרן וחור עמכם מי בעל
דברים יגש אליהם וידבר משה את הענן ויכס הענן את ההר וישכן כבוד
יהוה על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי
מתוך הענן ומראה כבוד יהוה כאש אכלת בראש ההר באזני בני ישראל
ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים
לילה

ויאמר יהוה אל משה דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש
אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב
וכסף ונחשת ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים וערת אילם מאדמים
וערת תחשים ועצי שטים שמן למאור בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים
אבני שהם ואבני מלואים לאפד ולחשן והיו לי ועשו לי מקדש ושכנתי
בתוכם ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו
וכן תעשו ועשו ארון עצי שטים אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה
וחצי קומתו וצפית אותו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו ועשית עליו זר
זהב סביב ויצקת לו ארבע טבעת זהב על ארבע פעמתיו ושתי טבעת על
צלעו האחת ושתי טבעת על צלעו השנית ועשית בדי עצי שטים וצפית אתם
זהב והבאת את הבדים בטבעת על צלעות הארון לשאת את הארון בהם יהיו
הבדים בטבעת הארון לא יסרו ממנו ונתת אל הארון את העדות אשר אתן
אליך ועשית כפרת זהב טהור אמתים וחצי ארכה ואמה וחצי רחבה ועשית
שני כרבים זהב מקשה תעשה אתם משני קצות הכפרת ועשה כרוב אחד
מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה מן הכפרת תעשו את הכרבים על שני
קצותיו ויהיו הכרבים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת
ופניהם איש אל אחיו אל הכפרת יהיו פני הכרבים ונתת את הכפרת על
הארון ומן העדות אשר אתן אליך ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת
מבין שני הכרבים אשר על ארון העדת את כל אשר אצוה אותך אל בני
ישראל ועשית שלחן עצי שטים אמתים ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי קומתו
וצפית אתו זהב טהור ועשית לו זר זהב סביב ועשית למסגרתו טבעת זהב
סביב לשלשת רגליו ועשית בדי עצי שטים וצפית אתם זהב ונשא בהם את
השלחן ועשית קערתיו וכפתיו וקשותיו ומנקיותיו אשר יסך בהם לשבח
זהב טהור תעשה אתם ועשית על השלחן לחם פנים לפני תמיד ועשית מנורת
זהב טהור מקשה תעשה המנורה ירכה וקנה גביעיה כפתריה ופרחיה ממנה
יהיו ששה קנים יוצאים מצדיה שלשה קני מנורה מצדה האחד ושלשה קני
מנורה מצדה השני שלשה גביעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח ושלשה
גביעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח כן לששת הקנים היוצאים מן
המנורה ובמנורה ארבעה גביעים משקדים כפתריה ופרחיה וכפתר תחת שני
הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה
למשת הקנים היוצאים מן המנורה כפתריהם וקניהם מנה כלה כתית זהב
טהור תעשה אתה ואת נרתיה ומלקחיה ומחתתיה אשר תכבה אתם אל מול
פני המנורה יראה ועשה בתבניתם אשר אתה מרא בהר ואת המשכן תעשה
עשר יריעת שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבים מעשה חשב תעשה
אתם אורך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה ורחב היריעה האחת ארבע
באמה מדה אחת ליריעות כלם חמש יריעות חברת אחת אל אחת ויריעות
חמש עשרה עשית לעזים לאהל על העשתי עשרה היריעות תעשה אתם ועשית
חמשים ללאת על שפת היריעה האחת הקצונה במחבת ועשית חמשים ללאת
על שפת היריעה השנית המחברת בלאת מקבלת אחת לאחת ועשית חמשים
קרסי זהב וחברת את היריעת באקסים והיה האהל אחד ויריעת העדפות
באהל הקצונה יריעה החצי היריעה העדפת תסרה על אחרי משכן ואמה מזה
ואמה מזה בעדפת יריעת אהל הקצונה על צדי המשכן מזה ומזה לכסתו
ועשית מכסה לאהל ערת אילם מאדמים ומכסה עורת תחשים למעלה ועשית
את הקרשים למשכן עצי שטים עמדים ואמה עשר אמה ארך הקרש ואמה וחצי
האמה רחב הקרש האחד שתי ידת ארכת האחד משלבת אל אחותה כן תעשה
לכל קרשי המשכן ועשית את הקרשים למשכן עשרים קרש לפאת נגבה תימנה
ופאת נגב תימן קדמה ארבעים אדני כסף תעשה תחת עשרים הקרש שני
אדנים תחת הקרש האחד לשתי ידתיו ושני אדנים תחת הקרש האחד לשתי
ידתיו ולצלע המשכן השנית לפאת צפון עשרים קרש ואדניהם ארבעים אדני
כסף שני אדנים תחת הקרש האחד ושני אדנים תחת הקרש האחד ולירכתי
המשכן ימה תעשה ששה קרשים ושני קרשים תעשה למקצעת המשכן בירכתים
והיו תאמים מלמטה ויחדו יהיו תמים על ראשו אל הטבעת האחת כן יהיה
לשניהם לשני המקצעת יהיו והיו שמנה קרשים ואדניהם כסף שש עשרה
אדנים שנים אדנים תחת הקרש האחד ושנים אדנים תחת הקרש האחד ועשית
בריחם עצי שטים חמשה לקרשי צלע המשכן האחת וחמשה בריחם לקרשי צלע
המשכן השנית וחמשה בריחם לקרשי צלע המשכן לירכתים ימה והבריח התיכן
בתוך הקרשים מבריח מקצה אל קצה והקרשים תצפה זהב ואת טבעתיהם
תעשה זהב בתים לבריחם ותצפה את הבריחם זהב ואת הפרכת עשית תכלת
וארגמן ותולעת שני ושש משזר כרבים מעשה חשב יעשה אתה ונתתה אתה
על ארבעה עמדי שטים מצפים זהב וויהם זהב על ארבעה אדני כסף ונתתה
את הפרכת תחת הקרסים והבאת שמה מבית לפרכת את ארון העדת והבדיל
הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים ונתת את הכפרת על ארון העדת
בקדש הקדשים ושמת את השלחן מחוץ לפרכת ואת המנורה נכח השלחן על
צלע המשכן תימנה והשלחן תתן על צלע צפון ועשית מסך לפתח האהל
תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה רקם ועשית לפני המסך חמשה
עמדי שטים וצפית אתם זהב וויהם זהב וצקת להם חמשה אדני נחשת ועשית
את המזבח עצי שטים חמש אמות ארך ומזבח אמות רחב רבוע יהיה המזבח
ושלש אמות קומתו ועשית קרנתיו על ארבע פנתיו ממנו תהיו קרנתיו
וצפית אתו נחשת ועשית סירתיו לדשנו ויעיו ומזרקתיו ומזלגתיו ומחתתיו
לכל כליו תעשה נחשת ועשית לו מכבר מעשה רשת נחשת ועשית על הרשת
ארבע טבעת נחשת על ארבע קצותיו ונתתה אתה תחת כרכב המזבח מלמטה
והיתה הרשת עד חצי המזבח ועשית בדים למזבח בדי עצי שטים וצפית אתם
נחשת והובא את בדיו בטבעת והיו הבדים על שתי צלעת המזבח בשאת אתו
נבוב לחת תעשה אתו כאשר הראה בהר כן יעשו ועשית את חצר המשכן
לפאת נגבה תימנה קלעים לחצר שש משזר מאה אמה אורך לפאה האחת
ועמודיהם עשרים ואדניהם עשרים נחשת וויהם כסף וחשקיהם כסף ולפאת
צפון באורך קלעים מאה אורך ועמודיהם עשרים ואדניהם עשרים נחשת
וויהם כסף וחשקיהם כסף ולפאת ים קלעים חמשים אמה עמודיהם עשרה
ואדניהם עשרה ולפאת קדמה מזרחה חמשים אמה קלעים חמש עשרה אמה
עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה ולכתף השערה חמש עשרה אמה קלעים
עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה וכתף החצר השנית מזה ומזה לשער החצר
קלעים עשרים אמה עמודיהם עשרה ואדניהם עשרה כל עמודי החצר סביב
מחשקים כסף וויהם כסף ואדניהם נחשת אורך החצר מאה באמה ורחב חמשים
בחמשים וקומה חמש אמות שש משזר ואדניהם נחשת לכל כלי משכן בכל
עבדתו ויתדתיו וכל יתדות החצר נחשת ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו
אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד באהל מועד מחוץ לפרכת
אשר על העדת יערך אתו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני יהוה חקת עולם
לדרתם מאת בני ישראל

ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי
אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך
לכבוד ולתפארת ודברת אל כל חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו את
בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפד ומעיל
וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי
והם יקחו את הזהב ואת התכלת ואת הארגמן ואת תולעת השני ואת השש
ועשו את האפד זהב תכלת וארגמן תולעת שני ושש משזר מעשה חשב שתי
כתפת חברת יהיה אל שני קצותיו וחבר ועצת אפדתו אשר עליו ממנו כמעשהו
זהב תכלת וארגמן תולעת שני ושש משזר ולקחת את שתי אבני שהם ופתחת
עליהם שמות בני ישראל ששה משמותם על האבן האחת ואת ששה שמות
הנותרים על האבן השנית כתולדתם מעשה חרש פתוחי חותם תפתח את שתי
האבנים על שמות בני ישראל משבצות זהב תעשה אתם ושמת את שתי האבנים
על כתפות האפד אבני זכרון לבני ישראל ונשא אהרן את שמותם לפני יהוה
על שתי כתפיו לזכרון ועשית משבצות זהב ושתי שרשרת זהב טהור מגבלת
תעשה אתם מעשה עבת ונתת את שרשרת העבתים על המשבצות ועשית חשן
משפט מעשה חשב כמעשה אפד תעשנו זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש
משזר תעשה אתו רבוע יהיה החשן כפול זרת ארכו וזרת רחבו ומלאת בו
מלאת אבן אבן שדה פטדה בדך ונפך הטבעת הראשונה ברקת ספיר ויהלם
והנפך השבעת לשם שבו ואחלמה והטבעת השלישית לשבו ושהם ויספה
משבצות זהב תהיינה במלואתם והאבנים תהיינה על שמות בני ישראל שנים
עשר על שמתם פתוחי חותם איש על שמו תהיינה לשנים עשר שבט ועשית
על החשן שרשרת גבלת מעשה עבת זהב טהור ועשית על החשן שתי טבעת
זהב ונתת את שתי הטבעת על שני קצות החשן ונתת את שתי עבתי הזהב על
שתי הטבעת אל קצות החשן ואת שתי קצות שתי העבתים תתן על שתי המשבצות
ונתת על כתפות האפד אל מול פניו ועשית שתי טבעת זהב וישמת על שני
קצות החשן על שפתו אשר אל עבר האפד בית ועשית שתי טבעת זהב ונתתה
על שתי כתפות האפד מלמטה מנגד פניו לעמת מחברתו מעל חשב האפד
ויקשרו את החשן מטבעתיו אל טבעת האפד בפתיל תכלת להיות על חשב
האפד ולא יזח החשן מעל האפד ונשא אהרן את שמות בני ישראל בחשן
המשפט על לבו בבאו אל הקדש לזכרון לפני יהוה תמיד ונתת אל חשן
המשפט את האורים ואת התמים והיו על לב אהרן בבאו לפני יהוה ונשא
אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני יהוה תמיד ועשית את מעיל האפד
כליל תכלת יהיה מכונה בתוכו כפי תחרא שפה יהיה לפיו סביב לו שפת
אריג כפי תחרא יהיה לו ועשית על שוליו רמני תכלת וארגמן ותולעת שני
על שוליו סביב ופעמני זהב בתוכם סביב רמון פעמן זהב רמון פעמן זהב
על שולי המעיל סביב והיה על אהרן לשרת וישמע קולו בבאו אל הקדש
לפני יהוה ובצאתו ולא ימות ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי
חותם קדש ליהוה ושמת אתו על פתיל תכלת והיה על המצנפת אל מול פני
המצנפת יהיה ונשא אהרן את עון הקדשים אשר יקדישו בני ישראל בכל
מתנת קדשיהם והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני יהוה ועשית כתנת שש
משבץ ועשית מצנפת שש ואבנט מעשה רקם תעשה לבני אהרן תעשה כתנת
ועשית להם אבנטים ועשית להם מגבעות לכבוד ולתפארת והלבשת את אהרן
אחיך ואת בניו אתו וקדשת אתם ומשחת אתם ומלאת את ידם וקדשת אתם
וכהנו לי ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה מחלצים ועד ירכים יהיו
על אהרן ועל בניו בבאם אל אהל מועד או בגשתם אל המזבח לשרת בקדש
ולא ישאו עון ומתו חקת עולם לו ולזרעו אחריו

ואתה תצוה את בני ישראל וילקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות
נר תמיד באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערך אתו אהרן ובניו
מערב עד בקר לפני יהוה חקת עולם לדרתם מאת בני ישראל

ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי
אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך
לכבוד ולתפארת ודברת אל כל חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו את
בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפד ומעיל
וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי
והם יקחו את הזהב ואת התכלת ואת הארגמן ואת תולעת השני ואת השש
ועשו את האפד זהב תכלת וארגמן תולעת שני ושש משזר מעשה חשב שתי
כתפת חברת יהיה אל שני קצותיו וחבר ועצת אפדתו אשר עליו ממנו כמעשהו
זהב תכלת וארגמן תולעת שני ושש משזר ולקחת את שתי אבני שהם ופתחת
עליהם שמות בני ישראל ששה משמותם על האבן האחת ואת ששה שמות
הנותרים על האבן השנית כתולדתם מעשה חרש פתוחי חותם תפתח את שתי
האבנים על שמות בני ישראל משבצות זהב תעשה אתם ושמת את שתי האבנים
על כתפות האפד אבני זכרון לבני ישראל ונשא אהרן את שמותם לפני יהוה
על שתי כתפיו לזכרון ועשית משבצות זהב ושתי שרשרת זהב טהור מגבלת
תעשה אתם מעשה עבת ונתת את שרשרת העבתים על המשבצות ועשית חשן
משפט מעשה חשב כמעשה אפד תעשנו זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש
משזר תעשה אתו רבוע יהיה החשן כפול זרת ארכו וזרת רחבו ומלאת בו
מלאת אבן אבן שדה פטדה בדך ונפך הטבעת הראשונה ברקת ספיר ויהלם
והנפך השבעת לשם שבו ואחלמה והטבעת השלישית לשבו ושהם ויספה
משבצות זהב תהיינה במלואתם והאבנים תהיינה על שמות בני ישראל שנים
עשר על שמתם פתוחי חותם איש על שמו תהיינה לשנים עשר שבט ועשית
על החשן שרשרת גבלת מעשה עבת זהב טהור ועשית על החשן שתי טבעת
זהב ונתת את שתי הטבעת על שני קצות החשן ונתת את שתי עבתי הזהב על
שתי הטבעת אל קצות החשן ואת שתי קצות שתי העבתים תתן על שתי המשבצות
ונתת על כתפות האפד אל מול פניו ועשית שתי טבעת זהב וישמת על שני
קצות החשן על שפתו אשר אל עבר האפד בית ועשית שתי טבעת זהב ונתתה
על שתי כתפות האפד מלמטה מנגד פניו לעמת מחברתו מעל חשב האפד
ויקשרו את החשן מטבעתיו אל טבעת האפד בפתיל תכלת להיות על חשב
האפד ולא יזח החשן מעל האפד ונשא אהרן את שמות בני ישראל בחשן
המשפט על לבו בבאו אל הקדש לזכרון לפני יהוה תמיד ונתת אל חשן
המשפט את האורים ואת התמים והיו על לב אהרן בבאו לפני יהוה ונשא
אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני יהוה תמיד ועשית את מעיל האפד
כליל תכלת יהיה מכונה בתוכו כפי תחרא שפה יהיה לפיו סביב לו שפת
אריג כפי תחרא יהיה לו ועשית על שוליו רמני תכלת וארגמן ותולעת שני
על שוליו סביב ופעמני זהב בתוכם סביב רמון פעמן זהב רמון פעמן זהב
על שולי המעיל סביב והיה על אהרן לשרת וישמע קולו בבאו אל הקדש
לפני יהוה ובצאתו ולא ימות ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי
חותם קדש ליהוה ושמת אתו על פתיל תכלת והיה על המצנפת אל מול פני
המצנפת יהיה ונשא אהרן את עון הקדשים אשר יקדישו בני ישראל בכל
מתנת קדשיהם והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני יהוה ועשית כתנת שש
משבץ ועשית מצנפת שש ואבנט מעשה רקם תעשה לבני אהרן תעשה כתנת
ועשית להם אבנטים ועשית להם מגבעות לכבוד ולתפארת והלבשת את אהרן
אחיך ואת בניו אתו וקדשת אתם ומשחת אתם ומלאת את ידם וקדשת אתם
וכהנו לי ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה מחלצים ועד ירכים יהיו
על אהרן ועל בניו בבאם אל אהל מועד או בגשתם אל המזבח לשרת בקדש
ולא ישאו עון ומתו חקת עולם לו ולזרעו אחריו

ואשרים לא תטע לך כל עץ אצל מזבח יהוה אלהיך אשר תעשה לך עוד ולא תקים לך מצבה אשר שנא יהוה אלהיך:

ולא תזבח ליהוה אלהיך שור ושה אשר יהיה בו מום כל דבר רע כי תועבת יהוה אלהיך הוא:

כי יהיה בקרבך באחד שעריך אשר יהוה אלהיך נתן לך איש או אשה אשר יעשה את הרע בעיני יהוה אלהיך לעבר בריתו:

וילך ויעבד אלהים אחרים וישתחו להם ולשמש ולירח ולכל צבא השמים אשר לא צויתי:

והגד לך ושמעת ודרשת היטב והנה אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת בישראל:

והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההוא אשר עשו את הדבר הרע הזה אל שעריך את האיש או את האשה ורגמתם באבנים ומתו:

על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת לא יומת על פי עד אחד:

יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו ויד כל העם באחרנה וביערת הרע מקרבך:

כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבת בשעריך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר יהוה אלהיך בו:

ובאת אל הכהנים הלוים ואל השפט אשר יהיה בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט:

ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא אשר יבחר יהוה ושמרת לעשות ככל אשר יורוך:

על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל:

והאיש אשר יעשה בזדון לבלתי שמע אל הכהן העמד לשרת שם את יהוה אלהיך או אל השפט ומת האיש ההוא ובערת הרע מישראל:

וכל העם ישמעו ויראו ולא יזידון עוד:

כי תבא אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך וירשתה וישבת בה ואמרת אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבותי:

שום תשים עליך מלך אשר יבחר יהוה אלהיך בו מקרב אחיך תשים עליך מלך לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא אחיך הוא:

רק לא ירבה לו סוסים ולא ישיב את העם מצרימה למען הרבות סוס ויהוה אמר לכם לא תספון עוד לשוב בדרך הזה עוד:

ולא ירבו לו נשים ולא יסור לבבו וכסף וזהב לא ירבה לו מאד:

והיה כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את משנה התורה הזאת על ספר מלפני הכהנים הלוים:

והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו למען ילמד ליראה את יהוה אלהיו לשמר את כל דברי התורה הזאת ואת החקים האלה לעשתם:

לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל:

הכהנים הלוים כל שבט לוי לא יהיה חלק ונחלה עם ישראל אשי יהוה ונחלתו יאכלון:

ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו יהוה הוא נחלתו כאשר דבר לו:

וזה יהיה משפט הכהנים מאת העם מאת זבחי הזבח אם שור אם שה ונתן לכהן הזרוע והלחיים והקבה:

ראשית דגנך תירשך ויצהרך וראשית גז צאנך תתן לו:

כי בו בחר יהוה אלהיך מכל שבטיך לעמד לשרת בשם הוא ובניו כל הימים:

וכי יבא הלוי מאחד שעריך מכל ישראל אשר הוא גר שם ובא בכל אות נפשו אל המקום אשר יבחר יהוה:

ושרת בשם כל אחיו הלוים העמדים שם לפני יהוה:

חלק כחלק יאכלו לבד ממכריו על האבות:

כי תבא אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך לא תלמד לעשות כתועבת הגוים ההם:

לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש קסם קסמים מעונן ומנחש ומכשף:

וחבר חבר ושאל אוב וידעני ודרש אל המתים:

כי תועבת יהוה כל עשה אלה ובגלל התועבות האלה יהוה אלהיך מורישם מפניך:

תמים תהיה עם יהוה אלהיך:

כי הגוים האלה אשר אתה יורש אתם אל מעננים ואל קסמים ישמעו ואתה לא כן נתן לך יהוה אלהיך:

נביא מקרבך מאחיך כמני יקים לך יהוה אלהיך אליו תשמעון:

ככל אשר שאלת מעם יהוה אלהיך בחרב בהקהל לאמר לא אוסף לשמע את קול יהוה אלהי ואת האש הגדלה הזאת לא אראה עוד ולא אמות:

ויאמר יהוה אלי היטיבו אשר דברו:

נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר אליהם את כל אשר אצונו:

והיה האיש אשר לא ישמע אל דברי אשר ידבר בשמי אנכי אדרש מעמו:

אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי אשר לא צויתיו לדבר ואשר ידבר בשם אלהים אחרים ומת הנביא ההוא:

וכי תאמר בלבבך איכה נדע את הדבר אשר לא דברו יהוה:

אשר ידבר הנביא בשם יהוה ולא יהיה הדבר ולא יבא הוא הדבר אשר לא דברו יהוה בזדון דברו הנביא לא תגור ממנו:

כי תבא אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך ולא תלמד לעשות כתועבת הגוים ההם:

לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש קסם קסמים מעונן ומנחש ומכשף:

וחבר חבר ושאל אוב וידעני ודרש אל המתים:

כי תועבת יהוה כל עשה אלה ובגלל התועבות האלה יהוה אלהיך מורישם מפניך:

תמים תהיה עם יהוה אלהיך:

כי הגוים האלה אשר אתה יורש אתם אל מעננים ואל קסמים ישמעו ואתה לא כן נתן לך יהוה אלהיך:

נביא מקרבך מאחיך כמני יקים לך יהוה אלהיך אליו תשמעון:

ככל אשר שאלת מעם יהוה אלהיך בחרב בהקהל לאמר לא אוסף לשמע את קול יהוה אלהי ואת האש הגדלה הזאת לא אראה עוד ולא אמות:

ויאמר יהוה אלי היטיבו אשר דברו:

נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר אליהם את כל אשר אצונו:

והיה האיש אשר לא ישמע אל דברי אשר ידבר בשמי אנכי אדרש מעמו:

אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי אשר לא צויתיו לדבר ואשר ידבר בשם אלהים אחרים ומת הנביא ההוא:

וכי תאמר בלבבך איכה נדע את הדבר אשר לא דברו יהוה:

אשר ידבר הנביא בשם יהוה ולא יהיה הדבר ולא יבא הוא הדבר אשר לא דברו יהוה בזדון דברו הנביא לא תגור ממנו:

כי תבא אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך ולא תלמד לעשות כתועבת הגוים ההם:

לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש קסם קסמים מעונן ומנחש ומכשף:

וחבר חבר ושאל אוב וידעני ודרש אל המתים:

כי תועבת יהוה כל עשה אלה ובגלל התועבות האלה יהוה אלהיך מורישם מפניך:

תמים תהיה עם יהוה אלהיך:

כי הגוים האלה אשר אתה יורש אתם אל מעננים ואל קסמים ישמעו ואתה לא כן נתן לך יהוה אלהיך:

נביא מקרבך מאחיך כמני יקים לך יהוה אלהיך אליו תשמעון:

ככל אשר שאלת מעם יהוה אלהיך בחרב בהקהל לאמר לא אוסף לשמע את קול יהוה אלהי ואת האש הגדלה הזאת לא אראה עוד ולא אמות:

ויאמר יהוה אלי היטיבו אשר דברו:

נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר אליהם את כל אשר אצונו:

והיה האיש אשר לא ישמע אל דברי אשר ידבר בשמי אנכי אדרש מעמו:

אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי אשר לא צויתיו לדבר ואשר ידבר בשם אלהים אחרים ומת הנביא ההוא:

וכי תאמר בלבבך איכה נדע את הדבר אשר לא דברו יהוה:

אשר ידבר הנביא בשם יהוה ולא יהיה הדבר ולא יבא הוא הדבר אשר לא דברו יהוה בזדון דברו הנביא לא תגור ממנו:

אלה המשפטים אשר תשים לפניהם: ואשה לא תהיה לו ואשה לא תהיה לו: ואשה לא תהיה לו ואשה לא תהיה לו
אלמנה ואשה גרושה מאיש אשה לא יקחו

שיח **אומרים** ושומרים ושאינם כן. תלמוד לומר ושמרתם לעשות. שומרים לעשות ואין שומרים לדרוש. ת"ר ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם. אין לי אלא שיעשה מצוה אחת בלבד מנין שיעשה כל המצות כולן תלמוד לומר ועשיתם אותם. אותם אתה מצווה לעשות ואי אתה מצווה לעשות אחרים. אמר רבי יוסי הגלילי מנין שאם עשה אדם מצוה אחת בלבד שמניחין לו ומצליחין לו שנאמ

ויאמר אליו אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת בנך את יחידך ממני׃ וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעולה תחת בנו׃ ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה׃ ויקרא מלאך יהוה אל אברהם שנית מן השמים׃ ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך׃ כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו׃ והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקולי׃ וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע׃ ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם הוא בנים לנחור אחיך׃ את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם׃ ואת כסד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל׃ ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם׃ ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה׃ ושרה תהי מאת ועשרים שנה שני חיי שרה׃ ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה׃ ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר׃ גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מנגדי׃ ויענו בני חת את אברהם לאמר לו׃ שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקבר מתך׃ ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת׃ וידבר עמם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר׃ ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחזת קבר׃ ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר׃ לא אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך׃ וישתחו אברהם לפני עם הארץ׃ וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את מתי שמה׃ ויען עפרון את אברהם לאמר לו׃ אדני שמעני ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה הוא ואת מתך קבר׃ וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עבר לסוחר׃ ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה אשר בכל גבלתו סביב׃ לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל באי שער עירו׃ ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא הוא חברון בארץ כנען׃ ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחזת קבר מאת בני חת׃ ואברהם זקן בא בימים וה׳ ברך את אברהם בכל׃ ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המשל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי׃ ואשבעך בה׳ אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו׃ כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק׃ ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת ההשב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם׃ ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה׃ יהוה אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם׃ ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית מאלתי זאת רק את בני לא תשב שמה׃ וישם העבד את ידו תחת ירך אברהם אדניו וישבע לו על הדבר הזה׃ ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו ויקם וילך ארם נהרים אל עיר נחור׃ ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת צאת השאבות׃ ויאמר יהוה אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום והעש חסד עם אדני אברהם׃ הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יצאות לשאב מים׃ והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני׃ והוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל בן מלכה אשת נחור אחי אברהם וכדה על שכמה׃ והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרד העינה ותמלא כדה ותעל׃ וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאיני נא מעט מים מכדך׃ ותאמר שתה אדני ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו׃ ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות׃ ותמהר ותערה כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו׃ והאיש משתאה לה מחריש לדעת הצלח ה׳ דרכו אם לא׃ ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם׃ ויאמר בת מי את הגידי נא לי היש בית אביך מקום לנו ללון׃ ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה אשר ילדה לנחור׃ ותאמר אליו גם תבן גם מספוא רב עמנו גם מקום ללון׃ ויקד האיש וישתחו לה׳׃ ויאמר ברוך ה׳ אלהי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני בית אחי אדני׃ ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה׃ ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין׃ והיה כראות את הנזם ואת הצמידים על ידי אחתו ובשמעו את דברי רבקה אחתו לאמר כה דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים על העין׃ ויאמר בוא ברוך ה׳ למה תעמד בחוץ ואני פניתי הבית ומקום לגמלים׃ ויבא האיש הבית ויפתח החמרים וייתן תבן ומספוא לחמרים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו׃ וישם לפניו לאכל ויאמר לא אוכל עד אם דברתי דברי ויאמר דבר׃ ויאמר עבד אברהם אנכי׃ וה׳ ברך את אדני מאד ויגדל וייתן לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים׃ ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו את כל אשר לו׃ וישבעני אדני לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בארצו׃ אם לא אל בית אבי תלך וממשפחתי ולקחת אשה לבני׃ ואבוא היום אל העין ואומרה ה׳ אלהי אדני אברהם אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי הלך עליה׃ הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמה היוצאת לשאב ואמרתי אליה השקיני נא מעט מים מכדך׃ ואמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב הוא האשה אשר הכיח ה׳ לבן אדוני׃ אני טרם אכלה לדבר על לבי והנה רבקה יצאת וכדה על שכמה ותרד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא׃ ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר שתה וגם גמליך אשקה׃ ואשתה וגם הגמלים השקתה עד אם כלו לשתות׃ ואשאל את הנערה ואמר בת מי את ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה׃ ואשם הנזם על אפה והצמידים על ידיה׃ ואקד וואשתחו לה׳ ואברך את ה׳ אלהי אדני אברהם אשר הנחני בדרך אמת לקחת את בת אחי אדוני לבנו׃ ועתה אם יש אתכם עושים חסד ואמת הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל׃ ויען לבן ובתואל ויאמרו מה׳ יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב׃ הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך כאשר דבר ה׳׃ ויהי כאשר שמע עבד אברהם את דבריהם וישתחו ארצה לה׳׃ ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה׃ ויאכלו הוא והאנשים אשר עמו וילינו ויקמו בבקר ויאמר שלחוני לאדוני׃ ותאמר אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור אחר תלך׃ ויאמר אליהם אל תאחרו אתי וה׳ הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדוני׃ ויאמרו נקרא לנערה ונשאלה את פיה׃ ויקראו לרבקה ויאמרו אליה התלכי עם האיש הזה ותאמר אלך׃ וישלחו את רבקה אחתם ואת מנקתה ואת עבד אברהם ואנשיו׃ ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער שנאיו׃ ותקם רבקה ונערותיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח העבד את רבקה וילך׃ ויצחק בא מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב׃ ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים׃ ורבקה נשא את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל׃ ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס׃ ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה׃ ויבא יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה ויתנחם יצחק אחרי אמו׃

שבועה

תורת

שבת ויגש

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה. אדני שאל את עבדיו לאמר הישׁ לכם אב או אח. ונאמר אלינו יש לנו אב זקן ויֶלֶד זקנים קטן ואחיו מת ויותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו. ותאמר אל עבדיך הורדהו אלי ואשימה עיני עליו. ונאמר אל אדני לא יוכל הנער לעזב את אביו ועזב את אביו ומת. ותאמר אל עבדיך אם לא ירד אחיכם הקטן אתכם לא תוספון לראות פני. ויהי כי עלינו אל עבדך אבי ונגד לו את דברי אדני. ויאמר אבינו שובו שברו לנו מעט אכל. ונאמר לא נוכל לרדת אם יש אחינו הקטן אתנו ואז נרדה כי לא נוכל לראות פני האיש ואחינו הקטן אין אתנו. ויאמר עבדך אבי אתנו אתם ידעתם כי שני ילדה לי אשתי. ויצא האחד מאתי ואמר אך טרף טרף ולא ראיתיו עד הנה. ואם לקחתם גם את זה מעם פני ואסון קראהו ותורדו את שיבתי ברעה שאולה. ועתה כבוא אלי עבדך אבי והנער איננו אתנו וכנפש נפשו קשורה בנפשו. והיה כראותו כי אין הנער ומת והורידו עבדיך את שיבת עבדך אבינו ביגון שאולה. כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר אם לא הביאתיו אליך והחטאתי לאבי כל הימים. ועתה ישב נא עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער יעל עם אחיו. כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי פן אראה ברעה אשר ימצא את אבי. ויוכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו. ויתן את קולו בבכי וישמעו מצרים ויישמע בית פרעה. ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי. ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו. ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו. ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרים. ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלהים לפניכם. כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר. וישלחני אלהים לפניכם לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה. ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלהים ויעשני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים. מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמני אלהים לאדון לכל מצרים רדה אלי אל תעמד. וישבת בארץ גשן והיית קרוב אלי אתה ובניך ובני בניך וצאנך ובקרך וכל אשר לך. וכלכלתי אתך שם כי עוד חמש שנים רעב פן תורש אתה וביתך וכל אשר לך. והנה עיניכם רואות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם. והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים ואת כל אשר ראיתם ומהרתם והורדתם את אבי הנה. ויפל על צואר בנימין אחיו ויבך ובנימין בכה על צואריו. וינשק לכל אחיו ויבך עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו. והקול נשמע בבית פרעה לאמר באו אחי יוסף ויטב בעיני פרעה ובעיני עבדיו. ויאמר פרעה אל יוסף אמר אל אחיך זאת עשו טענו את בעיריכם ולכו שובו ארצה כנען. וקחו את אביכם ואת בתיכם ובואו אלי ואתנה לכם את טוב ארץ מצרים ואתם תאכלו את חלב הארץ. ואתה צויתה

שלה תמורה ג

שלה אם

שלח אשרי

ואמרו שם בגמרא אמר רב יהודה אמר שמואל אין מוכרין לנכרי בהמה סמוך לשלשים יום לפני העבור שמא תעבר אצלו ואם מכר מכר עד כמה סמוך לשלשים יום לפני העבור כדי שיגיע לו דמי עיבורה ואם מכר מכר ואם לקח לקח ואם מכר מכר ואם לקח לקח ואם מכר מכר ואם לקח לקח

לֹא תִּנְצֹר

שלח לך

שמות כה

ויקרא אליו משה ויאמר אליו אהרן ושאר כל נשיאי עדת בני ישראל ויקרבו

שמשתבלין

אגלה

שנה תפלות

לא תענה ברע עד שקר

אל תהי עד חנם בפיך ואל תפתה בשפתיך. נראה בפשוטו שהזהיר הכתוב שלא יעיד עד שקר על חבירו ואפילו בדבר קל שאין בו ממש כגון שיאמר ראיתי שנתן לו מנה והוא לא ראה כלום. ועוד יש לומר שהזהיר שלא יעיד עד שקר אפילו על הגוי שאין לו לאדם לעבור על לאו זה בשום אדם. ועוד יש לומר שהזהיר שלא יעיד עד שקר אפילו על עצמו כגון שיאמר שהוא חייב לחבירו ממון והוא לא ידע בכך שאין לו עליו כלום. ועוד יש לומר שהזהיר שלא יעיד עד שקר אפילו על עבד כנעני שאין לו עליו ממון כלל. ועוד יש לומר שהזהיר שלא יעיד עד שקר אפילו על בהמה שאין לו עליה ממון כלל. ועוד יש לומר שהזהיר שלא יעיד עד שקר אפילו על דבר שאין בו ממש

שנאבד

ויקרא

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה׃ אדני שאל את עבדיו לאמר הישׁ לכם אב או אח׃ ונאמר אל אדני יש לנו אב זקן וילד זקנים קטן ואחיו מת הוא לבדו נשאר לאמו ואביו אהבו׃ ותאמר אל עבדיך הורדהו אלי ואשימה עיני עליו׃ ונאמר אל אדני לא יוכל הנער לעזב את אביו ועזב את אביו ומת׃ ותאמר אל עבדיך אם לא ירד אחיכם הקטן אתכם לא תספון לראות פני׃ ויהי כי עלינו אל עבדך אבי ונגד לו את דברי אדני׃ ויאמר אבינו שובו שברו לנו מעט אכל׃ ונאמר לא נוכל לרדת אם יש אחינו הקטן אתנו ונרדה כי לא נוכל לראות פני האיש ואחינו הקטן אין אתנו׃ ותאמר אלי עבדך אתם ידעתם כי שני ילדה לי אשתי׃ ותצא האחד מאתי ואמר אך טרף טרף ולא ראיתיו עד הלם׃ ותקחו גם את זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם את שיבתי ברעה שאלה׃ ועתה כבאי אל עבדך אבי והנער אינו אתנו וכנפשו קשורה בנפשו׃ והיה כראתו כי אין הנער ומת ירדו עבדיך את שיבת עבדך אבינו ביגון שאלה׃ כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר אם לא הביאתיו אליך והחטאתי לאבי כל הימים׃ ועתה ישב נא עבדך תחת הנער עבד לאדני ועלה הנער עם אחיו׃ כי איכה אעלה אל אבי והנער איננו אתי פן אראה ברעה אשר ימצא את אבי׃ ויכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו׃ וישא את קולו בבכי וישמעו מצרים ושמע בית פרעה׃ ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו׃ ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה׃ ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלהים לפניכם׃ כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין חרישׁ וקציר׃ וישלחני אלהים לפניכם לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה׃ ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלהים וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים׃ מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמני אלהים לאדון לכל מצרים רדה אלי אל תעמד׃ וישבת בארץ גשן והיית קרוב אלי אתה ובניך ובני בניך וצאנך ובקרך וכל אשר לך׃ וכלכלתי אתך שם כי עוד חמש שנים רעב פן תורש אתה וביתך וכל אשר לך׃ והנה עיניכם רואות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם׃ והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים ואת כל אשר ראיתם ומהרתם והורדתם את אבי הנה׃ ויפל על צואר בנימין אחיו ויבך ובנימין בכה על צואריו׃ וינשק לכל אחיו ויבך עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו׃ והקול נשמע בית פרעה לאמר באו אחי יוסף ויטב בעיני פרעה ובעיני עבדיו׃ ויאמר פרעה אל יוסף אמר אל אחיך זאת עשו טענו את בעיריכם ולכו שובו ארצה כנען׃ וקחו את אביכם ואת בתיכם ובאו אלי ואתנה לכם את טוב כל ארץ מצרים ואכלו את חלב הארץ׃ ואתה צויתה זאת עשו קחו לכם מארץ מצרים עגלות לטפכם ולנשיכם ונשאתם את אביכם ובאתם׃ ועינכם אל תחס על כליכם כי טוב כל ארץ מצרים לכם הוא׃ ויעשו כן בני ישראל ויתן להם יוסף עגלות על פי פרעה ויתן להם צדה לדרך׃ לכלם נתן לאיש חלפות שמלות ולבנימין נתן שלש מאות כסף וחמש חלפות שמלות׃ ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים ועשרה אתנות נשאות בר ולחם ומזון לאביו לדרך׃ וישלח את אחיו וילכו ויאמר אליהם אל תרגזו בדרך׃ ויעלו ממצרים ויבאו ארצה כנען אל יעקב אביהם׃ ויגידו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם׃ וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אליהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם׃ ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני חי אלכה ואראנו בטרם אמות׃

ויגש

ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא באר שבעה ויזבח זבחים לאלהי אביו יצחק׃ ויאמר אלהים לישראל במראת הלילה ויאמר יעקב יעקב ויאמר הנני׃ ויאמר אנכי האל אלהי אביך אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם׃ אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך׃ ויקם יעקב משבע באר שבע ויישאו בני ישראל את יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אתו׃ ויקחו את מקנהם ואת רכושם אשר רכשו בארץ כנען ויבאו מצרימה יעקב וכל זרעו אתו׃ בניו ובני בניו אתו בנותיו ובנות בניו וכל זרעו הביא אתו מצרימה׃ ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו בכור יעקב ראובן׃ ובני ראובן חנוך ופלוא וחצרון וכרמי׃ ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין וצחר ושאול בן הכנענית׃ ובני לוי גרשון קהת ומררי׃ ובני יהודה ער ואונן ושלה ופרץ וזרח וימת ער ואונן בארץ כנען ויהיו בני פרץ חצרון וחמול׃ ובני יששכר תולע ופוה יוב ושמרון׃ ובני זבולן סרד ואלון ויחלאל׃ אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפדן ארם ואת דינה בתו כל נפשות בניו ובנותיו שלשים ושלש׃ ובני גד צפיון וחגי שוני ואצבון ערי ואראלי ואדלי׃ ובני אשר ימנה וישוה וישוי ובריעה ושרח אחותם ובני בריעה חבר ומלכיאל׃ אלה בני זלפה אשר נתן לבן לרחל בתו וילד את אלה ליעקב שש עשרה נפש׃ בני רחל אשת יעקב יוסף ובנימין׃ ויולד ליוסף בארץ מצרים אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און את מנשה ואת אפרים׃ ובני בנימין בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי ורש מפים וחפים וארד׃ אלה בני רחל אשר ילדו ליעקב כל נפש ארבעה עשר׃ ובני דן חשים׃ ובני נפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלם׃ אלה בני בלהה אשר נתן לבן לרחל בתו וילדה את אלה ליעקב כל נפש שבעה׃ כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה יצאי ירכו מלבד נשי בני יעקב כל נפש ששים ושש׃ ובני יוסף אשר ילד לו במצרים נפשות שנים כל נפש בית יעקב הבאה מצרימה שבעים׃ ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן׃ ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד׃ ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי׃ ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אליו אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי׃ והאנשים רעי צאן כי אנשי מקנה היו וצאנם ובקרם ובל אשר להם הביאו׃ והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם׃ ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם אבותינו בעבור תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן׃ ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנם ובקרם ובל אשר להם באו מארץ כנען והנם בארץ גשן׃ ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים והעמידם לפני פרעה׃ ויאמר פרעה אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל פרעה רעה צאן עבדיך גם אנחנו גם אבותינו׃ ויאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן׃ ויאמר פרעה אל יוסף לאמר אביך ואחיך באו אליך׃ ארץ מצרים לפניך הוא במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך ישבו בארץ גשן ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על אשר לי׃ ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמידהו לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה׃ ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך׃ ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעטים והיו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי חיי אבתי בימי מגוריהם׃ ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני פרעה׃ ויושב יוסף את אביו ואת אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה׃ ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף׃ ולחם אין בכל הארץ כי כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים ואת ארץ כנען מפני הרעב׃ וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף בית פרעה׃ ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף׃ ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם במקניכם אם אפס כסף׃ ויביאו את מקנהם אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה צאן ובמקנה בקר ובחמרים וינהלם בלחם בכל מקנהם בשנה ההוא׃ ותתם השנה ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו לא נכחד מאדני כי אם תם הכסף וקנה הבהמה אל אדני לפני לא נשאר לפני אדני בלתי אם גויתינו ואדמתנו׃ למה נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשם׃ ויקן יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה׃ ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו׃ רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה על כן לא מכרו את אדמתם׃ ויאמר יוסף אל העם הן קניתי אתכם היום ואת אדמתכם לפרעה הא לכם זרע וזרעתם את האדמה׃ והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידת יהיה לכם לזרע השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם׃ ויאמרו החייתנו נמצא חן בעיני אדני והיינו עבדים לפרעה׃ ויהי עד היום הזה לחק עד אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה׃ וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד׃ ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימיו שני חיי שבע שנים וארבעים שנה ומאת שנה׃ ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים׃ ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך׃ ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃

ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנים ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים שנה ומאת שנה׃ ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר אליו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים׃ ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך׃ ויאמר השבעה לי ויבשבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃ ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים׃ ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה׃ ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי׃ ויאמר אלי הנני מפרך והרביתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם׃ ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד בואי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי׃ ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם׃ ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת הארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם׃ וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה׃ ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם׃ ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם׃ ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך׃ ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה׃ ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו משמאל ישראל ויגש אליו׃ וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור׃ ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה׃ המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ׃ וירא יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה׃ ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו׃ וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים׃ ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר ישמך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה׃ ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבתיכם׃ ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי׃

ויחי

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים׃ הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם׃ ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז׃ פחז כמים אל תותר כי עלית משכבי אביך אז חללת יצועי עלה׃ שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם׃ בסדם אל תבא נפשי באספתם אל תחד כבודי כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור׃ ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל׃ יהודה אתה יודוך אחיך ידך בעורף איביך ישתחוו לך בני אביך׃ גור אריה יהודה מטרף בני עלית כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו׃ לא יסור שבט מיהודה ומחקק מבין רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים׃ אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבשו ובדם ענבים סותה׃ חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב׃ זבולן לחוף ימים ישכון והוא לחוף אניות ויכתו על יפתח צידון׃ יששכר חמר גרם רבץ בין המשפתים׃ וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד׃ דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל׃ יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור׃ לישועתך קויתי יהוה׃ גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב׃ מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך׃ נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר׃ בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות צעדה עלי שור׃ וימררהו ורבו וישטמהו בעלי חצים׃ ותשב באיתן קשתו ויפזו זרועי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל׃ מאל אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם׃ ברכת אביך גברו על ברכת הורי עד תאות גבעת עולם תהיינה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו׃ בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל׃ כל אלה שבטי ישראל שנים עשר ואת זאת אשר דבר להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו ברך אותם׃ ויצו אותם ויאמר אלהם אני נאסף אל עמי קברו אתי אל אבתי אל המערה אשר בשדה עפרון החתי׃ בשדה המכפלה אשר על פני ממרא בארץ כנען אשר קנה אברהם את השדה מאת עפרון החתי לאחזת קבר׃ שמה קברו את אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו את יצחק ואת רבקה אשתו ושמה קברתי את לאה׃ מקנה השדה והמערה אשר בו מאת בני חת׃ ויכל יעקב מצות את בניו ויאסף רגליו אל המטה וינוע ויאסף אל עמיו׃

ויגש

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה׃ אדני שאל את עבדיו לאמר הישׁ לכם אב או אח׃ ונאמר אל אדני יש לנו אב זקן וילד זקנים קטן ואחיו מת הוא לבדו נשאר לאמו ואביו אהבו׃ ותאמר אל עבדיך הורדהו אלי ואשימה עיני עליו׃ ונאמר אל אדני לא יוכל הנער לעזב את אביו ועזב את אביו ומת׃ ותאמר אל עבדיך אם לא ירד אחיכם הקטן אתכם לא תספון לראות פני׃ ויהי כי עלינו אל עבדך אבי ונגד לו את דברי אדני׃ ויאמר אבינו שובו שברו לנו מעט אכל׃ ונאמר לא נוכל לרדת אם יש אחינו הקטן אתנו ונרדה כי לא נוכל לראות פני האיש ואחינו הקטן אין אתנו׃ ותאמר אלי עבדך אתם ידעתם כי שני ילדה לי אשתי׃ ותצא האחד מאתי ואמר אך טרף טרף ולא ראיתיו עד הלם׃ ותקחו גם את זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם את שיבתי ברעה שאלה׃ ועתה כבאי אל עבדך אבי והנער אינו אתנו וכנפשו קשורה בנפשו׃ והיה כראתו כי אין הנער ומת ירדו עבדיך את שיבת עבדך אבינו ביגון שאלה׃ כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר אם לא הביאתיו אליך והחטאתי לאבי כל הימים׃ ועתה ישב נא עבדך תחת הנער עבד לאדני ועלה הנער עם אחיו׃ כי איכה אעלה אל אבי והנער איננו אתי פן אראה ברעה אשר ימצא את אבי׃ ויכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו׃ וישא את קולו בבכי וישמעו מצרים ושמע בית פרעה׃ ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו׃ ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה׃ ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלהים לפניכם׃ כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין חרישׁ וקציר׃ וישלחני אלהים לפניכם לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה׃ ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלהים וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים׃ מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמני אלהים לאדון לכל מצרים רדה אלי אל תעמד׃ וישבת בארץ גשן והיית קרוב אלי אתה ובניך ובני בניך וצאנך ובקרך וכל אשר לך׃ וכלכלתי אתך שם כי עוד חמש שנים רעב פן תורש אתה וביתך וכל אשר לך׃ והנה עיניכם רואות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם׃ והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים ואת כל אשר ראיתם ומהרתם והורדתם את אבי הנה׃ ויפל על צואר בנימין אחיו ויבך ובנימין בכה על צואריו׃ וינשק לכל אחיו ויבך עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו׃ והקול נשמע בית פרעה לאמר באו אחי יוסף ויטב בעיני פרעה ובעיני עבדיו׃ ויאמר פרעה אל יוסף אמר אל אחיך זאת עשו טענו את בעיריכם ולכו שובו ארצה כנען׃ וקחו את אביכם ואת בתיכם ובאו אלי ואתנה לכם את טוב כל ארץ מצרים ואכלו את חלב הארץ׃ ואתה צויתה זאת עשו קחו לכם מארץ מצרים עגלות לטפכם ולנשיכם ונשאתם את אביכם ובאתם׃ ועינכם אל תחס על כליכם כי טוב כל ארץ מצרים לכם הוא׃ ויעשו כן בני ישראל ויתן להם יוסף עגלות על פי פרעה ויתן להם צדה לדרך׃ לכלם נתן לאיש חלפות שמלות ולבנימין נתן שלש מאות כסף וחמש חלפות שמלות׃ ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים ועשרה אתנות נשאות בר ולחם ומזון לאביו לדרך׃ וישלח את אחיו וילכו ויאמר אליהם אל תרגזו בדרך׃ ויעלו ממצרים ויבאו ארצה כנען אל יעקב אביהם׃ ויגידו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם׃ וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אליהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם׃ ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני חי אלכה ואראנו בטרם אמות׃

ויגש

ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא באר שבעה ויזבח זבחים לאלהי אביו יצחק׃ ויאמר אלהים לישראל במראת הלילה ויאמר יעקב יעקב ויאמר הנני׃ ויאמר אנכי האל אלהי אביך אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם׃ אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך׃ ויקם יעקב משבע באר שבע ויישאו בני ישראל את יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אתו׃ ויקחו את מקנהם ואת רכושם אשר רכשו בארץ כנען ויבאו מצרימה יעקב וכל זרעו אתו׃ בניו ובני בניו אתו בנותיו ובנות בניו וכל זרעו הביא אתו מצרימה׃ ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו בכור יעקב ראובן׃ ובני ראובן חנוך ופלוא וחצרון וכרמי׃ ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין וצחר ושאול בן הכנענית׃ ובני לוי גרשון קהת ומררי׃ ובני יהודה ער ואונן ושלה ופרץ וזרח וימת ער ואונן בארץ כנען ויהיו בני פרץ חצרון וחמול׃ ובני יששכר תולע ופוה יוב ושמרון׃ ובני זבולן סרד ואלון ויחלאל׃ אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפדן ארם ואת דינה בתו כל נפשות בניו ובנותיו שלשים ושלש׃ ובני גד צפיון וחגי שוני ואצבון ערי ואראלי ואדלי׃ ובני אשר ימנה וישוה וישוי ובריעה ושרח אחותם ובני בריעה חבר ומלכיאל׃ אלה בני זלפה אשר נתן לבן לרחל בתו וילד את אלה ליעקב שש עשרה נפש׃ בני רחל אשת יעקב יוסף ובנימין׃ ויולד ליוסף בארץ מצרים אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און את מנשה ואת אפרים׃ ובני בנימין בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי ורש מפים וחפים וארד׃ אלה בני רחל אשר ילדו ליעקב כל נפש ארבעה עשר׃ ובני דן חשים׃ ובני נפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלם׃ אלה בני בלהה אשר נתן לבן לרחל בתו וילדה את אלה ליעקב כל נפש שבעה׃ כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה יצאי ירכו מלבד נשי בני יעקב כל נפש ששים ושש׃ ובני יוסף אשר ילד לו במצרים נפשות שנים כל נפש בית יעקב הבאה מצרימה שבעים׃ ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן׃ ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד׃ ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי׃ ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אליו אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי׃ והאנשים רעי צאן כי אנשי מקנה היו וצאנם ובקרם ובל אשר להם הביאו׃ והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם׃ ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם אבותינו בעבור תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן׃ ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנם ובקרם ובל אשר להם באו מארץ כנען והנם בארץ גשן׃ ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים והעמידם לפני פרעה׃ ויאמר פרעה אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל פרעה רעה צאן עבדיך גם אנחנו גם אבותינו׃ ויאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן׃ ויאמר פרעה אל יוסף לאמר אביך ואחיך באו אליך׃ ארץ מצרים לפניך הוא במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך ישבו בארץ גשן ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על אשר לי׃ ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמידהו לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה׃ ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך׃ ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעטים והיו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי חיי אבתי בימי מגוריהם׃ ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני פרעה׃ ויושב יוסף את אביו ואת אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה׃ ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף׃ ולחם אין בכל הארץ כי כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים ואת ארץ כנען מפני הרעב׃ וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף בית פרעה׃ ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף׃ ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם במקניכם אם אפס כסף׃ ויביאו את מקנהם אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה צאן ובמקנה בקר ובחמרים וינהלם בלחם בכל מקנהם בשנה ההוא׃ ותתם השנה ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו לא נכחד מאדני כי אם תם הכסף וקנה הבהמה אל אדני לפני לא נשאר לפני אדני בלתי אם גויתינו ואדמתנו׃ למה נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשם׃ ויקן יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה׃ ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו׃ רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה על כן לא מכרו את אדמתם׃ ויאמר יוסף אל העם הן קניתי אתכם היום ואת אדמתכם לפרעה הא לכם זרע וזרעתם את האדמה׃ והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידת יהיה לכם לזרע השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם׃ ויאמרו החייתנו נמצא חן בעיני אדני והיינו עבדים לפרעה׃ ויהי עד היום הזה לחק עד אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה׃ וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד׃ ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימיו שני חיי שבע שנים וארבעים שנה ומאת שנה׃ ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים׃ ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך׃ ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃

ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנים ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים שנה ומאת שנה׃ ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר אליו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים׃ ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך׃ ויאמר השבעה לי ויבשבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃ ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים׃ ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה׃ ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי׃ ויאמר אלי הנני מפרך והרביתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם׃ ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד בואי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי׃ ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם׃ ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת הארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם׃ וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה׃ ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם׃ ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם׃ ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך׃ ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה׃ ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו משמאל ישראל ויגש אליו׃ וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור׃ ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה׃ המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ׃ וירא יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה׃ ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו׃ וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים׃ ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר ישמך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה׃ ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבתיכם׃ ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי׃

ויגש

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה׃ אדני שאל את עבדיו לאמר הישׁ לכ

שתשמור בית רשך

תבים

המרס

ויקרא כב יז-כג

משנה

שנ אפס

ולא יהיה בה מכשול ופגע רע ולא יבא בה חרב ולא יהיה בה שבי ולא תהיה בה שמה ולא יהיו בה
עריה חרבות ובתיה נפולים אלא הכל יהיה יושב בה בשלום ובטח ובנוי ובנחת ובשלוה ובכל טוב
ובכל ברכה ובכל שמחה ובכל ששון ובכל הצלחה ובכל רוחה ובכל ישועה ובכל נחמה ובכל תנחומים
ובכל ישוב ובכל יישוב ובכל עושר ובכל כבוד ובכל גדולה ובכל תפארת ובכל יופי ובכל חן ובכל
חסד ובכל רחמים ובכל חיים ובכל שלום ובכל שלמות ובכל אחדות ובכל רעות ובכל אהבה ובכל
אחוה ובכל שלוה ובכל שלוי ובכל שלוי שלוי ובכל שלוי שלוי שלוי ובכל שלוי שלוי שלוי שלוי
ובכל שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי ובכל שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי ובכל שלוי שלוי שלוי
שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי ובכל שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי ובכל
שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי ובכל שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי
שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי ובכל שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי
שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי ובכל שלוי שלוי שלוי שלוי
שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי ובכל שלוי שלוי שלוי
שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי ובכל שלוי שלוי
שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי ובכל שלוי
שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי ובכל
שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי שלוי

אלקנוא ונוקס הטיבה בקדמותה היות שוקדה: צמוגנות
עפלה נפולה מלהסמידה: תועבה כצען אובדה:
מחורה נעגה ונרה: רוויה מתרועלה ברוטה לבורה:
פוזרה פלויה ושוקדה: צרורה מלוכלכת ברוטה לבורה:
נפוצה רפורה: סכויה סחויה קפורה: עשויה עגולה בגוש
גלויה להויה כיון רפורה: יהויה יגויה יורה: כלואה פלויה מרורה
עבורה לחוצה: מחוצה לחוצה מרורה: נאוצה
נרויה צוחה מעורה: חטופה חמוסה חרורה: טעונה
רוה דמויה אבורה: אלמנה חרובה וזרוקה ונרושה ופרורה:
אומה עשובה עזורה: צבויה בעונה בזרועה: גולה גדועה
ישראל ויהודה
נעמתם בעמקת טיך להתהלל עם הלתך:
בשובך בראשן עמך קדקד בישורתך: לראות בעובדתך
בשורתך: כסחוב כואב העשוי מפי נעשה זמירות עירך:
ותעובב עם עוזבך ושובך: כי אם נצרוב בזכרון עוד
רצתי ואצתי נשוב ולהשיב טוענך ושובבך: ואלנא תשכחנ
תורתך: המשמר אשר היא כפורה בה כאה עגלה בין מוריה
כי לא בזרון אצתי ורצתי כיאשר לקנאת עם קדשתך: וקנאת
בעמודי אלה אשר חרפתי וחקקתי בספרי בה מלא הודך
ויפעי אשר נראתי ועיניתי לפניך: ואלנא תאשם בעבורי
פניך: והאזן שועי ותחנתי ועמדי נפלי: וסלח פשעי
אלהי: כי קבלני ורצני היום כנר אשר בא לחסות תחת
תקה נחלתי לעיני אחרי אשר ימדון בזרועיך:
ירושלם עיר קדשך אשר יעמדו בשעריך: אנא קבלי
ורפאי אשר חטאתי לפניך שאהיה מן עוזרי העיר
ומשלטיך הויתי על אדמתך ועריוס יושביך: אשר
גזול מלט היתי עד שה עבדך: אני
כחסך אשר עשית עמדי ותחומי מעיני ותעזבי חרפתי אשר
ותעברי ותפקדי ותחומי מעיני ותעזבי חרפתי אשר
יגורתי בזיך כי: אנ נגרר לפניך שאהיה מן עוזרי העיר
ירושלם עיר קדשך אשר יעמדו בשעריך: אנא קבלי
ורפאי אשר חטאתי לפניך שאהיה מן עוזרי העיר
אלהי: כי קבלני ורצני היום כנר אשר בא לחסות תחת
פניך: והאזן שועי ותחנתי ועמדי נפלי: וסלח פשעי
ירושלם עיר קדשך ואל נא אשא שם בזרך
בפאמרי אלה אשר חרפתי וחקקתי בספרי בה מלא הודך
כי לא בזרון אצתי ורצתי כיאשר לקנאת עם קדשתך: וקנאת
תורתך: המשמר אשר היא כפורה בה כאה עגלה בין מוריה
רצתי ואצתי נשוב ולהשיב טוענך ושובבך: ואלנא תשכחנ
ותעובב עם עוזבך ושובך: כי אם נצרוב בזכרון עוד
בישורתך: כסחוב כואב העשוי מפי נעשה זמירות עירך:
נכרת ה בראשן עמך קדקד בישורתך: לראות בעובדתך
נעמתם בעמקת טיך להתהלל עם הלתך:
ישראל ויהודה
אומה עשובה עזורה: צבויה בעונה בזרועה: גולה גדועה
רוה דמויה אבורה: אלמנה חרובה וזרוקה ונרושה ופרורה:
גרויה צוחה מעורה: חטופה חמוסה חרורה: טעונה
עבורה לחוצה: מחוצה לחוצה מרורה: נאוצה
נרויה יגויה יורה: כלואה פלויה מרורה:
גלויה להויה כיון רפורה: עשויה עגולה בגוש
נפוצה רפורה: סכויה סחויה קפורה: צרורה מלוכלכת ברוטה לבורה:
פוזרה פלויה ושוקדה: צמוגנות
עפלה נפולה מלהסמידה: תועבה כצען אובדה:
מחורה נעגה ונרה: רוויה מתרועלה ברוטה לבורה:
אלקנוא ונוקס הטיבה בקדמותה היות שוקדה: צמוגנות

פתוי עריה ובמערה אפודה: בבולתיה הועב לעבת אחים
יחד להתאחדה: דודה יתרכך עמה תחת התפוח לחבוקתה:
שוב להתאחדה: בספר ומשר בין עריה: לן נצח להשקדה: עריה כחולה ואוש
ואוש בה להולדה: צמיחות: עבו בהלל נמרה ותודה: חבריה
חבריה מקשיבים לקול תעודה: עוד אתה ומטיב נברה
בתורה להפקדה: שלה הדויסה בתוכך בתוכך נתמדה
כל תשא עון אשמה מעלה ובזרה: למעבך סלח ושוב
בה להתעלה: מחב והעבר לשמצה ושמץ כלל העבדה: נעדה
מעפרה הקימה מכפלתה ולא אז עבר יהודה: סלהנשמלה
שמך הקדוש בתפארה עזורה: עזר עבדך ובשבחך בכלב
ומחדה: פינו ולשונו נחיצ וברים קול בלבושיה ובוחדה:
צדקתך וחסדך נספר לכל בני עולם ובעדה: קדושתך
ובעזרתך ובפלאותיך נחה ובנדה: רוחה ריבנו ונאלנו ופקיד
מלכותך תשמור: שמך יגדל אז עת אוהבין תשמור ושובין
ושוכנך תשמיד: תהלתך ובלתך נעדה ונסגדה:
תפארתך נפאר בפרישה בכרובה וישח וקידה ובדך נסגדה:
ובמאמר ברוך ה אלהים אלהי יש עושה נפלאות לבדו: וברוך
שם כבודו לעולם ויסלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן: הושיענו
אלהינו וקבצנו מן הגוים להדות לשם קדשך לשבח ולתהלתך:
ברוך ה אלהי יש מהעולם ועד
העולם ואמרכל העם אמן הללויה: צדקתך צדק לעולם ותורתך
אמת: ברוך אתה ה למדני חקיך:
אלוה דבר באמתתן הצופה להגעה למוכיחים: במלחמת
תורתן עם מתקוממין מתקוטטים ומתוכחים: לוה יעזן
נוהר רקיעים ובין העומדים: יתהלכו במקום מטתחים:
בדבריהם בדבכלות ובפעלם יפוצץ סלעים וצחיחים: הפשים
לדרוש ולבאר ולפתור מלצותיהם למתק ולמתיק: ועל העמת
פרץ עם אויבי הנעלמה נאמנים ונאמנים: נבחרו חוקרי
מלה אויל האלי וזכרי חוזן הופיע ומטיחים: חדש האביב נזכר
אותו לקדשו בעתו מפלי ורחים: עפלות שוא ותפל: מאסן
ירחיקן [illegible] ולרחוק: ירקיאן מוצה כפי פעלם
באויבת הנעד הנאמן לחצן כויח נחתים: כמצות ובין לאוהבי
ולמוערים עליו יחד למועדים מקדושים ומשוחים: לעמד
הפלטה בטהרה בעבודה וקדושה מלערות בשם ומתקחים:
מה עוב ומה נעים שבתם יחד כאחוד ברעים ואחים: לעמים
שתלם בפעמי בארמים חיים וכל אשר הם עושים מצליחים:
סודם תורתה ומשלמת שלחן ודברי חנין ספרו לפנים
עטרם עטרת חנינו ומצמרת הסדר חגינו ומצמרת
לבאר מצחיחים: לפרוך נפרדו מפרישים מפריאים בן אחים
והאמת מטחים: לפיות תפארת ובלל מערת בדברים
נב ש פתח בחכמה מוכיחים: קורחי קראים ידעו והנו
הקרח החוסים בך והבוטחים: רוממות אל בגרונם ושיר
חדשות מדברי קדושין מנצחים: שחר ובקר וצהרים ועוד

Amsterdam 553.

ומלך מושיע עצמה וגבורה:
תס ונעלה: שבח גאל עולם: ברוך נותן ליעף כח
כתובים המפקידים: ועל כולם נאמר ויחי אחר מתושלח:
לשחית מתים ודעו חיי יוסי הוא ונמול ידי ניסי
הפרעות בימי סוף המדות אמתתם בנפלאים:
דין החמורות בקלות נאמנים לא נוחים: לבאר יחד הכללות
בעמאם מרוים מוחים ומתנגחים: ילוד הבוקר נענוע
ומלא אמרות נפך צורף צוחים: תתן לטוב תמיך מעשיך:

זמן חבוש בית בדבור אחבי באלפא בתוך הלך באות בית:

Ac 1860
Ct Robinson
R Hawes